

JOMALA KOMMUN

BUDGET ÅR 2017

Ekonomiplan 2018-2019

Föreslagen av kommunstyrelsen den 5 december 2016 § 293
Antagen av kommunfullmäktige den 12 december 2016 § 105

Innehållsförteckning:

Allmänna motiveringar

Kommundirektörens översikt	1
Allmänna budgetdirektiv och detaljmotiveringar	2
Sammandrag av budgetförslaget	2
Sammandrag av investeringsbudget	4
Kommunens allmänna mål och riktlinjer	5
Kommunfullmäktiges uppdrag till styrelse och förvaltningar	5
Befolkning	6
Ekonomi	8
Personal	9
Miljönyckeltal	10

Detaljmotiveringarna, driftshushållningen

Sammandrag av driftsramarna	12-18
Ramen för centralförvaltningen	19
Ramen för socialvården	24
Ramen för barnomsorgen	37
Ramen för äldreomsorgen	46
Ramen för skolförvaltningen och lågstadierna	55
Ramen för Södra Ålands Högstadiedistrikt	62
Ramen för fritidshemsverksamheten	65
Ramen för biblioteksförvaltningen	67
Ramen för fritidsförvaltningen	70
Ramen för räddningsförvaltningen	74
Ramen för tekniska förvaltningen	78
Ramen för affärsverksamheten	86
Ramen för byggnämnden	88

Detaljmotiveringarna, investeringarna

Sammandrag över investeringarna	92-122
---------------------------------------	--------

Detaljmotiveringarna, finansieringsdelen

Skatteinkomster och landskapsandelar	124-128
Resultaträkning	129
Finansieringskalkyl	130
Balansräkning	131

BUDGET 2017

Kommundirektörens översikt

Inledningsvis kan konstateras att Jomala kommun har en god ekonomisk situation och att målsättningen för planperioden är att kommunen förblir skuldfri. Genom en hittills god ekonomisk hushållning har kommunen skapat sig en position där betydande externa omständigheter såsom sänkta landskapsandelar med 730 000 euro under 2014 p.g.a. byte av befolkningsstrukturgrupp har kunnat hanteras. Att Jomala kommun har haft en kostnadseffektiv service till sina kommuninvånare bekräftas även av den jämförelse mellan kommuner som företaget PricewaterhouseCoopers Sverige AB (PwC) gjorde 2016 i samband med Ålands landskapsregerings kommunstruktursutredning. Av jämförelsen kan bland annat utläsas att Jomala kommun har lägre kostnader per individ än andra kommuner på Åland vad gäller barnomsorg, skola och hemtjänst.

Det som däremot bör nämnas i sammanhanget är att vissa verksamheter såsom äldreomsorgen som bedrivs genom kommunalförbund har väsentligt högre kostnader per individ för Jomala kommun än alla andra åländska kommuner och även glesbygdskommuner i Finland och i Sverige. Vid en granskning av föreliggande budget kan också konstateras att kostnaden per individ 2017 inom äldreomsorgen men även högstadieundervisningen är hög jämfört med andra kommuner. I och med att kommunalförbunden är en förlängd arm av Jomala kommun är det väsentligt att kommunen ställer samma krav på kostnadseffektivitet inom kommunalförbunden såsom inom sin egen förvaltning samt att kommunen vid behov arbetar för att förändra kommunalförbunden så att dessa intressen beaktas.

Att en god ekonomisk hushållning krävs i alla led för att hantera kommande utmaningar med anledning av reformer från landskapet och den finska staten samt det betydande investeringsbehovet för kommunen blir extra påtagligt inför 2017. Den tydligaste påverkan de kommande åren är det så kallade konkurrenskraftsavgiftspaketet där ökade avdragsmöjligheter i förvärvsinkomstbeskattningen m.m. beräknas leda till cirka 635 000 euro mindre i skatteintäkter för Jomala kommun. Ålands landskapsregering har inte i detta skede meddelat att någon kompensation genom landskapsandelarna kommer att göras. Utöver detta kan även konstateras att det utökade och förändrade hemvårdsstödet från 2016 leder till en merkostnad om totalt cirka 215 000 euro, vilket är väsentligt mer än beräknat. Vad gäller kommunens egna investeringar har kommunfullmäktige också genom beslut § 54/14.06.2016 gått in för att projektera en omfattande byggnation av ett samlingshus för skola, barnomsorg, bibliotek, kultur och ungdomsverksamhet.

Sammanfattningsvis har Jomala kommun just nu ekonomiska förutsättningar att hantera många utmaningar såsom minskade andelar av skatteintäkter och stora investeringar. Däremot kräver en fortsatt långsiktig god ekonomisk situation för kommunen att den kostnadseffektivitet som hittills varit ett kännetecken för Jomala kommun bibehålls samt vid behov inarbetas i de verksamheter som bedrivs genom kommunalförbund. Jomala kommun måste även fortsättningsvis göra rimliga och väl avvägda investeringar samt prioritera de projekt som krävs för att hantera befolkningsökningen.

John Eriksson

Allmänna budgetdirektiv och detaljmotiveringar

Budgetdirektiven, som godkändes av kommunstyrelsen den 20 juni 2016 § 149, bygger på kommunens budget för 2016 exklusive tillfälliga anslag och besparingar.

Budgetdirektiv

Budgeteringsarbetet utgår från den lagstadgade verksamheten för att därefter se om medlen i den givna ramen räcker till den icke lagstadgade verksamheten. Alla nya anslag och volymförändringar ska motiveras och beskrivas under respektive ram. Äskanden om högre anslag, anslag för nya verksamheter, tjänster och/eller arbetsavtal ska motiveras särskilt, även om anslaget ryms inom den givna budgetramen. Den totala direktivramen är 0,05 procent högre än budget 2016.

Förvaltningarna beslutar själva om fördelning av ansvar och befogenheter inom respektive förvaltning och om vem som ska vara anslagsansvarig. Den budgetansvariga har rätt att överlåta attesteringen av fakturorna till annan person inom verksamheten. Det är dock alltid den budgetansvariga som ansvarar för enhetens alla kostnader respektive intäkter.

Löner och arvoden samt sociala kostnader

För att värna om miljön och minska pappersförbrukningen infördes IT-arvoden 2016. Tills 2017 förväntas inga förändringar i arvoden till förtroendevalda jämfört med föregående år, men även i år budgeteras det för möjlighet att tillsätta tillfälliga kommittéer under kommunstyrelsen. Utöver sammanträdesarvodet erläggs till förtroendevalda ersättning för resekostnader eller andra direkta utgifter i samband med skötseln av förtroendeuppdraget. Grunderna för arvode fastställs i särskild arvodesstadga. Kommunen har inte beräknat en löneökning för kommunens anställda under 2017.

Avgiftsprocenten för de sociala kostnaderna och pensionskostnaderna beräknas enligt följande:

	2015	2016	2017
KTAPL-avgift	17,05 %	17,25 %	17,25 %
STPL (lärarnas pensionsavgift)	17,00 %	17,20 %	17,20 %
Socialskyddsavgift	5,60 %	5,60 %	5,60 %
Kilometerersättning/km	0,43 €	0,44 €	0,43 €

Kostnaden för den utgiftsbaserade pensionsavgiften och förtidspensionsavgiften budgeteras på de enskilda anslagsområdena enligt utfall. Jomala kommun har utgått från beräknade kostnader för 2016 och budgeterat kostnaderna på respektive enhet.

Sammandrag av budgetförslaget

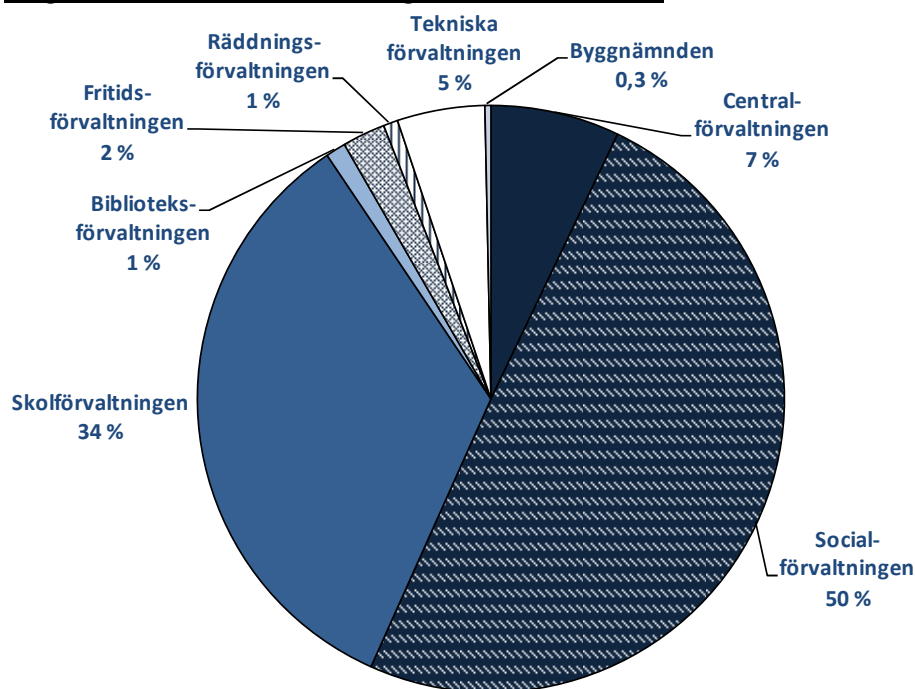
Föreliggande budget bygger liksom senaste års budgetar på en långt driven rambudgetering för driften, där förvaltningarna ges stora befogenheter att omdisponera anslag inom sitt verksamhetsområde. I budgeten beräknas driftskostnaderna öka med 834 116 euro eller 4,19 procent jämfört med budget för 2016. Tillväxten på utgiftssidan beror främst på utökade kostnader inom social- och skolområdet. För att undvika ofinansierad tilläggsbudget under 2017 finns 300 000 euro budgeterat för kommunstyrelsens dispositionsmedel, vilket är på samma nivå som i budget för 2016.

Tabell 1. Sammandrag av 2017 års budget

	BOKSLUT 2015 netto	BUDGET 2016 netto	Förändr. i % 2015-2016	BUDGET 2017	Förändr. i % 2016-2017	Rel. andel i % 2017	Andel/ skattesats
Centralförvaltningen	-1 067	-1 470	37,8 %	-1 492	1,5 %	7 %	1,19
Socialförvaltningen	-9 711	-10 192	5,0 %	-10 413	2,2 %	50 %	8,27
Skolförvaltningen	-6 224	-6 646	6,8 %	-7 114	7,0 %	34 %	5,65
Biblioteksförvaltningen	-203	-215	5,9 %	-229	6,6 %	1 %	0,18
Fritidsförvaltningen	-352	-431	22,5 %	-501	16,2 %	2 %	0,40
Räddningsförvaltningen	-140	-165	17,6 %	-166	0,9 %	1 %	0,13
Tekniska förvaltningen	-988	-990	0,2 %	-1 014	2,4 %	5 %	0,81
Byggnämnden	-	-52	-	-66	28,1 %	0 %	0,05
Affärsverksamheten	210	230	9,1 %	231	0,4 %	-1 %	-0,18
Driftshushållning netto	-18 475	-19 931	7,9 %	-20 765	4,2 %	100 %	16,50

Diagram 1. Procentuell fördelning av driftsramar 2017

Budgeten bygger på en inkomstskattesats om 16,50 procent. Fastighetsskatterna föreslås bibehållas på en oförändrad nivå. Prognosen för den beskattningsbara förvärvsinkomsten har tagits fram utifrån uppgifter som erlagts från ÅSUB tillsammans med kalkyler från Finlands kommunförbund. I jämförelse med budget för 2016 ökar de beskattningsbara förvärvsinkomsterna med 1,74 procent. Totalsumman av de övriga skatteintäkterna samt landskapsandelarna beräknas öka med 11,83 procent. Årsbidraget är beräknat till cirka 755 820 euro medan räkenskapsperiodens resultat uppvisar ett minus om 431 353 euro. Resultatet för 2017 förväntas bli sämre än prognosen i VEP 2017-2018 eftersom finansieringsinkomsterna beräknas bli lägre än i verksamhets- och ekonomiplanen.

Sammandrag av investeringsbudget

Nya investeringar medför ökade avskrivningar samt ibland ökade driftskostnader. En framflyttning av investeringsprojekt innebär alltså en viss inbesparing samtidigt som en framflyttning delvis innebär att man "rullar snöbollen framför sig".

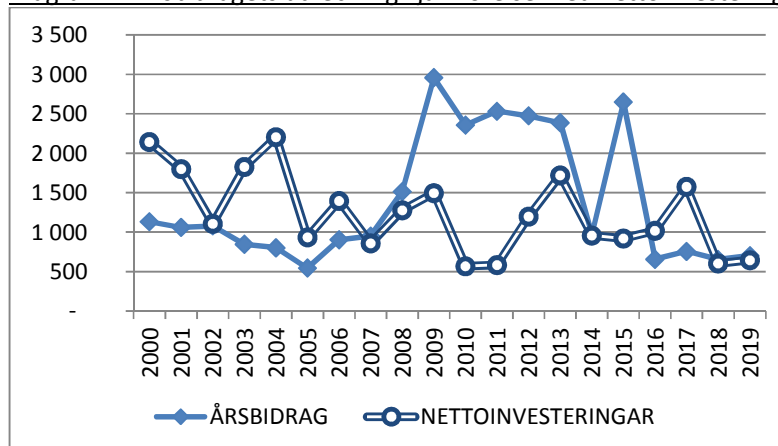
Budgeten bör utgå från att investeringarna inte ska förverkligas innan de verkligen är nödvändiga och enligt budgetdirektiven ska de följa den senaste verksamhets- och ekonomiplanen, såväl projekt- som beloppsmässigt.

Nettobeloppet för investeringarna i budget 2017 utgör 1 575 920 euro, att jämföra med 1 018 470 euro i budget 2016. Detta utgör en 54,73 procents ökning.

Årsbidragets utveckling i förhållande till nettoinvesteringarna

Av nedanstående diagram framgår hur årsbidraget utvecklats i förhållande till nettoinvesteringarna. Under 2017 förväntas nettoinvesteringarna vara på högre nivå än årsbidraget. Om nettoinvesteringarna är större än årsbidraget minskar kommunens kassamedel och lån för att finansiera investeringarna kan i längden bli aktuella. En stor lånebörda medför höga räntor, som i sin tur tär på årsbidraget.

Diagram 2. Årsbidragets utveckling i jämförelse med nettoinvesteringar

Kommunen är sedan 2013 skuldfri. Kommunen planerar att under planperioden fortsättningsvis vara skuldfri. De i budgeten upptagna investeringarna kan finansieras med egna medel tack vare de senaste årens goda likviditet.

Kommunens allmänna mål och riktlinjer

Kommunen ska i enlighet med kommunallagen i all sin verksamhet sträva efter att främja kommuninvånarnas välfärd och en ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling inom kommunen. Kommunens verksamhetsidé finns inskriven i kommunens förvaltningsstadga och lyder enligt följande:

Kommunen ska i samråd med invånarna skapa och upprätthålla förutsättningar för att, inom ramen för befintliga resurser, på ett möjligast rationellt och effektivt sätt producera kommunal samhällsservice som motsvarar efterfrågan. I sin verksamhet eftersträvar kommunen en ekologisk, ekonomisk, kulturell och socialt hållbar utveckling med ett särskilt ansvar för kommande generationer. Kommunen ska i sin verksamhet eftersträva en god och frisk miljö, där det är hälsosamt och trivsamt att bo och vistas.

Kommunfullmäktige antog i slutet av 2010 dokumentet *Mål och riktlinjer 2010-2012*, som specificerar och konkretiserar kommunens målsättningar. Dokumentet gäller fram tills nya mål och riktlinjer antagits. Ett nytt dokument kring mål och riktlinjer bedöms antas i slutet av 2016.

Kommunfullmäktiges uppdrag till styrelse och förvaltningar

Övergripande uppdrag

Alla förvaltningar inom kommunen ska 2017 fortsättningsvis eftersträva att upphandla externa städtjänster. Upphandlingen av externa städtjänster ska genomföras när vakanser för befintliga tjänster uppstår och när en hel fastighet genom omdirigering av befintlig personal kan upphandlas separat. Vid upphandlingar av externa städtjänster som inte omfattar en hel fastighet ska det upphandlande avtalet inte ha en långvarig bindningstid. Vad gäller upphandlingen av städtjänster för hela fastigheter ska centralförvaltningen vara behjälplig.

Kommunstyrelsen

Centralförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 utreda behovet av ett nytt HR- och lönesystem.

Centralförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 göra upp en hållbarhetsplan för Jomala kommun.

Centralförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 utreda möjligheterna samt kostnaderna för en eventuell extern IT-revision.

Skolförvaltningen och centralförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 utföra en mindre utredning vad gäller ett eventuellt övertagande av kommunalförbundet Södra Ålands Högstadiedistrikt eller eventuellt utträde ur detsamma.

Skolförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 se över och eventuellt ändra den förebyggande språkstödsundervisningen.

Fritidsförvaltningen, socialförvaltningen och biblioteksförvaltningen ges i uppdrag att under 2017 inom förvaltningarnas respektive områden utreda och kartlägga vilka föreningar, byalag och andra sammanslutningar som finns inom Jomala kommun som bedriver verksamhet för kommuninvånare.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

Befolkning

Kommunens befolkningstal har periodvis ökat kraftigt under senare år. Den 1 januari 2016 uppgick befolkningstalet till 4 648 personer. I nedanstående tabell finns befolkningstalets utveckling redogjord för åren 2006 - 2016.

Tabell 2. Befolkningstalets utveckling sedan 2006

Årtal	Befolkningstal	Förändring i antal	Förändring i %
2006	3 614	106	3,02 %
2007	3 664	50	1,38 %
2008	3 774	110	3,00 %
2009	3 917	143	3,79 %
2010	4 022	105	2,68 %
2011	4 098	76	1,89 %
2012	4 249	151	3,68 %
2013	4 355	106	2,49 %
2014	4 424	69	1,58 %
2015	4 560	136	3,07 %
2016	4 648	88	1,93 %

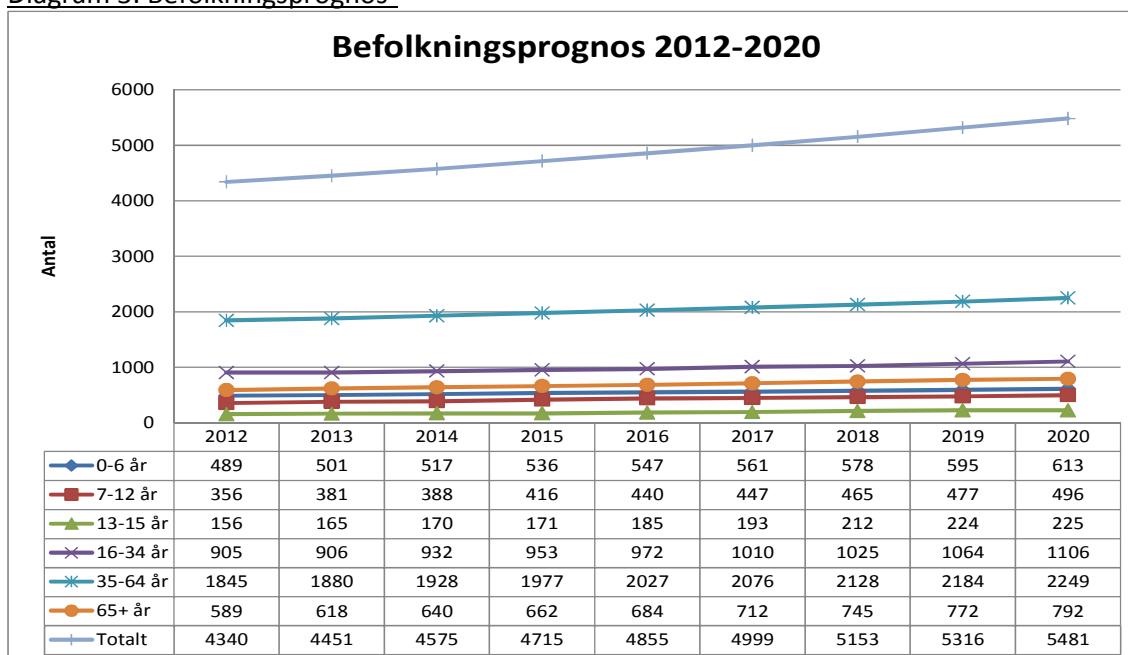
ÅSUB har tagit fram *Kommunala befolkningsscenarier* (Statistik 2010:2) där scenarion med olika utgångspunkt presenteras. Kommunstyrelsen har valt att ta fasta på det s.k. Trendscenariot där den tidigare befolkningsökningen beaktas och ökningen beräknas fortsätta i samma takt.

Tillgången på tomter i kommunen är fortsättningsvis stor. Noteras bör dock att Mariehamns stad planerat och färdigställt flera bostadsområden under senaste åren, samtidigt som flera större byggprojekt är på gång i staden. Detta har medfört och medför sannolikt fortsättningsvis att befolkningstillväxten i Jomala kommer att avstanna, vilket även märks då befolkningmängden i Jomala 2016 är lägre än i prognosen.

Enligt trendscenariot kommer kommunens invånarantal att öka från dagens 4 709 till 5 481 invånare 2020.¹ Inflyttningen ställer stora krav på den kommunala servicen. Det är dock viktigt att komma ihåg att kostnadsutvecklingen historiskt inte endast kan hänföras till den demografiska utvecklingen. Till exempel i Sverige har kommunsektorns kostnader ökat med ungefär en procent utöver vad som kan förklaras med förändringar i demografin.²

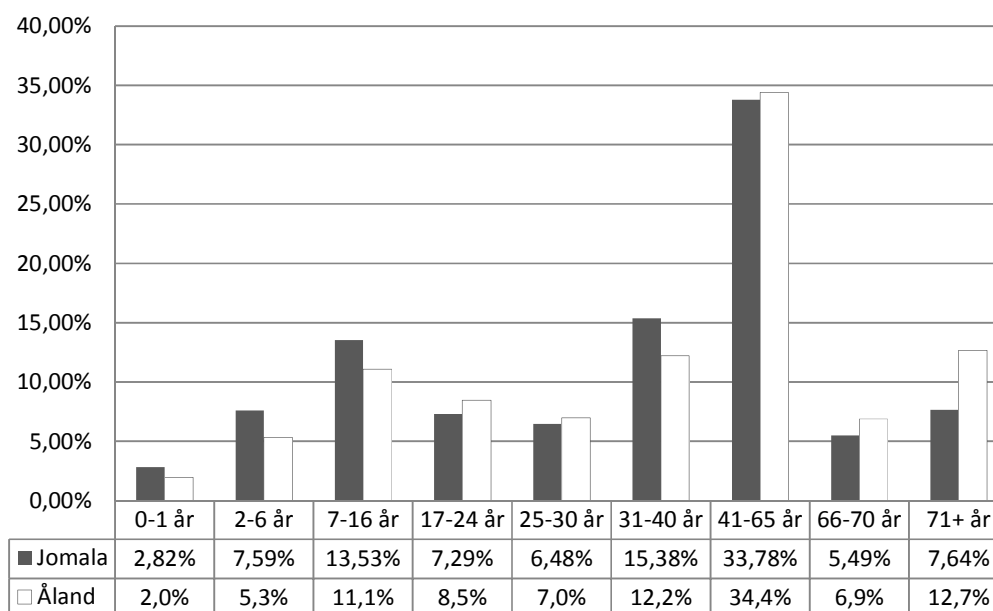
¹ ÅSUB (2010) Statistik 2010:2

² SKL (2010) *Framtidens utmaning- välfärdens långsiktiga finansiering*

Diagram 3. Befolkningsprognos³

Kommunen har en högre andel befolkning i åldersgrupperna 2-6 år och 0-16 år än övriga Åland. Även andelen 31-40 åringar är större än snittet för hela Åland. Andelen över 71 år är dock lägre än medeltalet för resten av Åland.

Diagram 4. Ålderstruktur per 31.12.2015

³ ÅSUB (07.09.2010). Befolkningsprognosen byggen på trendscenariot (BASE) vilken är en framskrivning av den senaste tidens befolkningsutveckling, framför allt flyttningsrörelsen. Därtill bygger den på en relativt snabb återhämtning från finanskrisen, varefter ekonomin återvänder till en genomsnittlig tillväxttakt.

Barnomsorg

Befolkningsprognosen visar på en ökning av antalet barnfamiljer i kommunen. Framförallt är det småbarnsfamiljer som flyttar in varför trycket på den kommunala barnomsorgen ökar.

Skola

Genom inflyttningen till kommunen växer behovet av skolplatser. Genom skolavtalet med Mariehamns stad minskar trycket på lågstadieplatser delvis. Södersunda skolas elevkapacitet är 120 elever och utbyggnadsmöjligheterna är få. En projekteringsgrupp har tillsatts för att utreda en byggnation som påverkar skolutrymmen vid Vikingaåsens skola.

Äldreomsorg

Kommunen behöver, trots en relativt ung befolkning, räkna med ett ökat tryck inom äldreomsorgen. Den stigande livslängden ställer även nya typer av krav på äldreomsorgen. Kommunen har en äldreomsorgsplan som ligger till grund för den fortsatta planeringen. Konstateras kan att behovet av institutionsplatser är relativt konstant. Däremot ökar behovet av effektiverat serviceboende. Från och med 1.1.2016 har kommunen därför omvandlat 10 stycken av sina institutionsplatser på De Gamlas Hem k.f. till platser för effektiverat serviceboende. Samtidigt ser kommunen fortsättningsvis över olika sätt att ordna äldreomsorgen i kommunen.

Ekonomi

Driftshushållning

De huvudsakliga ändringarna i kommunens verksamhet och ekonomi under de kommande åren har sin grund i de fortsatta satsningarna inom äldreomsorg, barnomsorg och skola. Ändrade förutsättningar, genom t.ex. minskade landskapsandelar eller en eventuell samhällsservicereform, kräver att kommunen fortsätter arbetet med att anpassa organisationen efter minskade resurser. Löneutvecklingen är en avgörande del av kommunens driftskostnader.

Skatteintäkter

Inkomstskattesatsen är 16,50 procent. Om utvecklingen av skatte- och andra inkomster understiger eller överstiger planens prognos måste givetvis alltid omvärderingar göras i samband med antagande av respektive års budget.

Förändringpåverkan av inkomstskattesats		
1	procentenheter	839 336 euro
0,5	procentenheter	419 668 euro
0,25	procentenheter	209 834 euro

Den allmänna fastighetsskatten är för närvarande 0,50 procent, fastighetsskatten för fritidsbostäder 0,90 procent och för fastigheter som används som stadigvarande bostäder 0,00 procent.

Samfundsskatten är svår att förutse på grund av osäkerheten om den framtida samhälls ekonomin.

Landskapsandelar

Landskapsandelarna för driften beräknas på kalkylerade grunder och baseras främst på antal invånare och åldersstrukturen i kommunerna. Landskapsregeringen beslutade att inte genomföra den planerade nedskärningen av landskapsandelar vilket är positivt för kommunen.

Investeringar

Kommunen tenderar att budgetera investeringar kring 1 miljon euro per budgetår. Ett sådant investeringstempo kräver att investeringsprojekten drivs mycket effektivt för att chansen för ett färdigställande ska kunna ske. Fortsätter samma budgeteringstakt kan behovet av projektansvariga behöva utökas.

Kommunens lån och skuldsättning

Utvecklingen av kommunens lån och skuldsättning framgår i finansieringsdelen. Kommunen är sedan 2013 skuldfri och planerar under perioden att vara skuldfri.

Personal

Jomala kommuns viktigaste styrdokument för skapandet av ett gott arbetsklimat är det personalpolitiska programmet. Under året kommer detta styrdokument att revideras och ta avstamp i kommunfullmäktiges nya antagna mål och riktlinjer. Det reviderade personalpolitiska programmet bör ange de gemensamma ramarna för kommunens personalpolitik och ligga till grund för våra ställningstaganden och handlingar. Dokumentet bör vara levande i organisationen och ha en kontinuerlig uppföljning.

Lönepolitik

Det nuvarande kollektivavtalet gäller från och med den 1 maj 2014 till den 28 februari 2017 och nya avtal är ännu inte förhandlade. På basen av nu gällande avtalsförhållanden i riket och läget inför kommande avtalsperiod har kommunen under 2017 inte budgeterat för en ökning av arbetskraftskostnaderna eller övriga kostnader. Den beräknade löne- och övriga kostnadsutvecklingen för 2018 och 2019 är 1,5 procent årligen och baserar sig på den uppskattade befolkningsökningen och den medföljande kostnadspåverkan.

Arbetshälsa

I den lagstadgade företagshälsovården ingår bland annat arbetsplatsbesök och hälsoundersökningar. Därutöver satsar kommunen på att ge anställda möjlighet att vid behov snabbt kunna uppsöka läkare, genom allmänläkartjänster. Från och med den 1 januari 2017 byter kommunen leverantör av företagshälsovårdstjänster. Arbetarskyddskommissionen upprätthåller samarbetet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Rekrytering

Kommunen har redan i ett flertal år i sin budget konstaterat att 27,7 procent av de kommunalt anställda går i pension under perioden 2010-2019. Kommunen har en relativt ung arbetsstyrka, men ett flertal pensionsavgångar är på kommande. Detta gör att det blir allt viktigare för kommunen att konkurrera om arbetskraften både då det gäller nyrekrytering och då det gäller att behålla nuvarande personal. Därmed är det viktigt att kommunen är känd som en attraktiv arbetsgivare som bl.a. satsar på sina medarbetare, är en jämställd organisation, utvecklar medarbetarnas kompetens samt uppmuntrar och stöder

medarbetarnas friskvård. Som hjälp och stöd vid rekrytering finns kommunens introduktionsprogram med checklista.

Personalutveckling

Ändringar beskrivna nedan utgår från de detaljmotiveringar och förslag till personaländringar som finns beskrivna under förvaltningarnas respektive resultatområden.

Tjänster och befattningar, förändring budgetåret		
+ 0,22	Spec.trädgårdslärare	Barnomsorgen
+ 1,00	Assistent	Barnomsorgen
+ 2,00	Gr.familjedagvårdare	Barnomsorgen
+ 2,12	Lärarårsverken	Vikingaåsens skola
+ 1,00	Dietkock	Vikingaåsens skola
+ 1,39	Elevassistent	Vikingaåsens skola
+ 0,10	Skolbiblioteksbiträde	Biblioteksförvaltningen
+ 0,17	Parallellgående Tek.chef	Tekniska förvaltningen
- 1,79	Städare	Vikingaåsens skola
- 0,63	Lärarårsverken	Södersunda skola
- 0,86	Elevassistent	Södersunda skola
- 1,04	Städare	Södersunda skola
+ 3,68	Årsverken totalt	

Miljönyckeltal

Jomala kommun hade 2015 en total elenergiförbrukning om 2 086 MWh, vilket medförde ett utsläpp av 577 ton CO₂ (2 300 MWh motsvarande 644 ton CO₂ 2014). Oljeförbrukningen 2015 var 54 m³, vilket medförde ett utsläpp av 145 ton CO₂ (55 m³ motsvarande 148 ton CO₂ 2014). Utsläppet av CO₂ var 2015 således totalt 722 ton. Antalet körda kilometer inom förvaltningen var 2015 totalt 180 823 km (212 240 km 2014). Förbrukningen av fjärrvärme var 2015 totalt 1 507 MWh, varav Jomala Energi Ab levererade 1 244 MWh och Mariehamns Energi Ab 263 MWh.

Målsättningen för 2017 är att Jomala kommun, trots befolkningstillväxten och den utvidgade förvaltningen, inte ökar det totala koldioxidutsläppet eller antalet körda kilometer inom förvaltningen. Jomala kommun eftersträvar även att sänka sin elförbrukning genom att installera ledbelysning vid nyinstallationer och renoveringar.

DETALJMOTIVERINGAR

DRIFTSHUSHÅLLNINGEN

*Observera att i ekonomiplanen för 2018 och 2019 visas endast de anslag som avviker från budget 2017

RAMAR 2016		2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
		BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C110 Centralförvaltningen							
11001	Lagtings- och kommunalval	-1					
11002	Statliga val	-2					
11003	EU-val		0				
12001	Revision	-10	-14		-16		
13101	Kommunfullmäktige	-30	-26		-27		
13102	Kommunstyrelsen	-138	-474		-465		
13103	Kommunkansliet	-390	-393		-399		
13104	Övrig allmän förvaltning	-87	-124		-119		
13105	Beskattning	-114	-120		-119		
13106	Tillfälliga kommitteer		-3		-1		
13107	Ålands kommunförbund	-51	-69		-69		
13108	Allmänna understöd	-1	-1		-1		
13201	Personalförvaltning	2	-11		-33		
13202	Personalrekreation	-10	-15		-14		
13203	Företagshälsövård	-35	-31		-29		
14001	Sysselsättningsåtgärder	-6	-10		-10		
14003	Medborgarinstitutet	-87	-89		-97		
15001	Egen planläggning	-96	-60		-65		
15002	Områdesarkitekten	17					
16101	Näringsliv - turism		-2		-1		
16201	Lant- och skogsbruk	-26	-29		-28		
Beräknad löne- och inflationsjustering						-22	-45
Allmän förvaltning totalt		-1067	-1470	-1486	-1492	-1514	-1559
			37,8 %	1,1 %	1,5 %	1,5 %	3,0 %

200 SOCIALVÅSENDET						
	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C210 Socialvård						
C211 Förvaltning						
21101 Socialförvaltningen och kansliet	-129	-145		-151		
21102 Kommunalt socialarbete	-87	-102		-102		
21103 Uppfostring, familjerådgivning	-1					
21104 Övrigt socialarbete	-27	-28		-28		
21105 Flyktingmottagning		-2		45		
21106 Grundläggande utkomststöd för flyktingar	-4			-44		
C211 Förvaltning Summa	-247	-276		-279		
C212 Anstalts- och familjevård						
21201 Privata barnskyddsanstalter	-395	-260		-267		
C212 Anstalts- och familjevård Summa	-395	-260		-267		
C213 Annan barn- och familjevård						
21301 Öppen vård	-257	-249		-368		
21302 Familjevård	-13	-64				
21306 Socialjour	-17	-15		-16		
21307 Tallbacken	-402	-50		-50		
C213 Annan barn- och familjevård Summa	-689	-378		-434		
C214 Annan service handikappade						
21401 Handikappservice	-299	-386		-385		
C214 Annan service handikappade Summa	-299	-386		-385		
C215 Anstaltsvård handikappade						
21501 Ålands omsorgsförbund	-973	-1088				
C215 Anstaltsvård handikappade Summa	-973	-1088		-1059		
C216 Sysselsättn.verks. handikappade						
21601 Skyddat arbete	-37	-35				
C216 Sysselsättn.verks. handikappade Summa	-37	-35		-54		
C217 Missbrukarvård						
21701 Missbrukarvård	-27	-53				
C217 Missbrukarvård Summa	-27	-53		-53		
C218 Övrig socialvård						
21801 Grundläggande utkomststöd	-130	-153		-149		
21802 Förebyggande utkomststöd	-2	-4		-5		
21805 Stiftelsen Hemmet	-84	-88		-90		
21806 Kompletterande utkomststöd	-7					
21807 Verks. för pers. som har/haft psykisk diagnos	-8	-10				
C218 Övrig socialvård Summa	-231	-254				
Beräknad löne- och inflationsjustering					-41	-82
Socialvård totalt	-2896	-2730	-2730	-2784	-2824	-2906
		-5,7 %	0,0 %	1,9 %	1,5 %	2,9 %

	2015 BOKSLUT	2016 BUDGET	RAM- BUDGET	2017 BUDGET	2018 VEP	2019 VEP
C230 Barnomsorg						
C231 Administration						
23101 Barnomsorgsförvaltning	-444	-485		-537		
23102 Hemvårdsstöd	-471	-620		-755		
C231 Administration Summa	-916	-1105		-1292		
C232 Daghem						
23201 Trollsländan daghem	-796	-840		-837		
23204 Överby daghem	-171	-188		-191		
23205 Österkulla daghem	-603	-649		-656		
23206 Gottby daghem	-191	-198		-206		
23207 Sviby daghem	-808	-839		-854		
C232 Daghem Summa	-2569	-2713		-2744		
C233 Fritidshemsverksamhet						
23301 Fritidshem Humlan	-44	-95				
23302 Fritidshem Södersunda	-26	-38				
23303 Fritidshemmet Ugglan	9	-15				
C233 Fritidshemsverksamhet Summa	-61	-147				
C234 Familjedagvård för barn						
23401 Familjedagvård	-71	-150		-146		
23403 Familjedagvård Vikingen	-72	-73		-75		
23404 Gruppfamiljedaghemmet Miklagård				-95		
C234 Familjedagvård för barn Summa	-143	-222		-316		
C235 Övrig barnomsorg						
23501 Kyrkoby lekpark	-24	-25		-30		
23502 Gottby lekpark	-28	-26		-25		
C235 Övrig barnomsorg Summa	-53	-51		-55		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-61	-123
Barnomsorg totalt	-3741	-4239	-4091	-4407	-4468	-4591
		13,3 %	-3,5 %	4,0 %	1,4 %	2,7 %

0	2015 BOKSLUT	2016 BUDGET	RAM- BUDGET	2017 BUDGET	2018 VEP	2019 VEP
C220 Äldreomsorg						
C221 Anstaltsvård för äldre						
22101 De gamlas hem	-2049	-2152		-2003		
22103 Övriga klinikfärdiga						
C221 Anstaltsvård för äldre Summa	-2049	-2152		-2003		
C222 Hemservice						
22201 Hemvården	-528	-517		-537		
22202 Stödtjänster	-10	-11		-10		
C222 Hemservice Summa	-538	-529		-547		
C223 Annan service för äldre						
22301 Närståendevård från 65	-90	-98		-104		
22302 Närståendevård under 65	-163	-195		-202		
22303 Avlastning under 65	-2	-2		-4		
22304 Avlastning från 65		-1		-2		
22311 Servicehus/hemvårdscentral	-38	-55		-4		
22312 Demensboende	-186	-178		-303		
22313 Mobil dagverksamhet	-8	-12				
22314 Äldreomsorg på distans		-2		-2		
C223 Annan service för äldre Summa	-487	-542		-621		
C224 Administration						
22401 Äldreomsorgsförvaltning				-52		
C224 Administration Summa				-52		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-48	-97
Äldreomsorg totalt	-3073	-3223	-3223	-3223	-3271	-3368
		4,9 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %	3,0 %
Beräknad löne- och inflationsjustering soc.förvaltningen totalt					-151	-301
Socialförvaltningen totalt	-9711	-10192	-10044	-10413	-10563	-10865
		5,0 %	-1,4 %	2,2 %	1,4 %	2,9 %

300 UNDERVISNING OCH KULTUR						
	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C310 Skolförvaltningen						
C311 Ramen för lågstadiet						
31102	Vikingaåsens skola	-2033	-2043	-2055		
31103	Södersunda skola	-1110	-1138	-1100		
31104	Skolgång i annan kommun	-565	-717	-811	-180	-125
C311	Ramen för lågstadiet Summa	-3709	-3898	-3966	-180	-125
C312 Ramen för högstadiet						
31201	Högstadiundervisning	-2364	-2540	-2816	-120	-100
31202	Träningsundervisningen	-151	-208	-169		
C312	Ramen för högstadiet Summa	-2516	-2748	-2986	-120	-100
C313 Fritidshemsverksamheten						
31301	Fritidshem Humlan			-100		
31302	Fritidshem Södersunda			-38		
31303	Fritidshem Ugglan			-25		
C313	Fritidshemsverksamheten Summa			-162		
	Beräknad löne- och inflationsjustering - Lågstadiet				-59	-119
	Beräknad löne- och inflationsjustering - Högstadiet				-45	-90
	Beräknad löne- och inflationsjustering - Fritidshemsverksamheten				-2	-2
	Lågstadiet totalt	-3709	-3898	-3892	-4206	-4450
	Högstadiet totalt	-2516	-2748	-2748	-3150	-3340
	Fritidshemsverksamheten totalt			-147	-165	-167
	Skolförvaltningen totalt	-6224	-6646	-6787	-7521	-7956
			6,8 %	2,1 %	7,0 %	5,8 %
C320 Biblioteksförvaltningen						
32001	Bibliotek	-203	-215	-229	-6	-25
	Beräknad löne- och inflationsjustering				-3	-7
	Biblioteks- och kulturförv. totalt	-203	-215	-215	-238	-270
			5,9 %	0,0 %	6,6 %	13,4 %
C330 Fritidsförvaltningen						
33101	Fritidsförvaltning	-47	-53	-51		
33201	Idrottsverksamhet	-93	-114	-114		
33202	Vikingahallen	-79	-83	-88		
33203	Vikingavallen	-47	-72	-147		
33301	Alkohol- och drogförebyggande arbete	-4	-5	-5		
33302	Ungdomsarbete	-83	-104	-96		
	Beräknad löne- och inflationsjustering				-6	-13
	Fritidsförvaltningen totalt	-352	-431	-431	-438	-450
			22,5 %	0,0 %	16,2 %	3,0 %

400 Tekniska sektorn						
	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C410 Tekniska förvaltningen						
C411 Förvaltning						
41101	Tekniska förvaltningen	-138	-151	-157		
41102	Gemensamma och fördelade kostnader	-24	-25	-25		
41103	Byggnadsinspektionen	-26				
41104	Miljöinspektionen	-2				
C411	Förvaltning Summa	-190	-176	-182		
C412 Trafikleder och vägar						
41201	Gator	-34	-33	-33		
41202	Kommunalvägar	-48	-41	-41		
41203	GC-leder	-1	-6	-6		
41204	Privatvägars underhåll	7				
41205	Vägbelysning	-66	-73	-73		
41206	Understöd kollektivtrafik	-1	-1	-1		
C412	Trafikleder och vägar Summa	-142	-154	-154		
C413 Områden och underhåll						
41301	Parker och övriga allmänna områden	-49	-83	-86		
41302	Arrendetomter	8	8	8		
C413	Områden och underhåll Summa	-42	-75	-78		
C414 Byggnader						
41401	Kommunalgården	-97	-75	-77		
41402	Allegården	10	1	1		
41403	Gottby daghem	-28	-32	-34		
41404	Björnsby skola	-6				
41405	Trollsländan daghem	-40	-34	-36		
41406	Sviby skola	-13	-17	-17		
41407	Överby daghem	-43	-30	-32		
41408	Rönngården	-18	-8	-4		
41409	Österkulla daghem	-47	-36	-36		
41410	Sviby daghem nya	-45	-45	-47		
41411	Lyckan fastighet	-13	-13	-13		
41412	Gamla brandstation	-3	-6	-6		
41415	Vikingaåsen fastighetsförvaltning	-170	-190	-197		
41416	Södersunda skola fastighetsförvaltning	-94	-90	-92		
41417	Myran daghem (Sandtorp 2:3)	-7	-11	-10		
C414	Byggnader Summa	-614	-585	-600		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-15	-30
Tekniska förvaltningen totalt						
	-988	-990	-1006	-1014	-1029	-1059
		0,2 %	1,6 %	2,4 %	1,5 %	2,9 %

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C420 Brand- och räddningsväsendet						
42001 Gemensam brandnämnd						
42002 Kommunens brandväsende	-122	-133		-142		
42003 Gemensamma tjänstemännen	7	8		8		
42004 Beredskapsfunktionen	1					
42005 Befolkningsskyddet	-4	-16		-4		
42006 Brandstationen drift	-11	-15		-20		
42007 Gemensam befolkn.skyddschef	-10	-9		-9		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-2	-4
Brand och räddningsnämnden totalt	-140	-165	-148	-166	-169	-173
		17,6 %	-10,1 %	0,9 %	1,3 %	2,6 %
	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C430 Vattentjänstverket						
43001 Vattenverket	103	114		114		
43002 Avloppsverket	108	116		116		
Beräknad löne- och inflationsjustering					3	2
Affärsverksamhet totalt	210	230	230	231	234	236
		9,1 %	0,0 %	0,4 %	1,5 %	0,9 %
	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C440 Byggförvaltningen						
44101 Byggnämnden		-71		-79		
44102 Byggnadsinspektionen		14		9		
44103 Miljöinspektionen		4		5		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-1	-2
Byggnämnden totalt		-52	-52	-66	-67	-68
		0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,2 %	2,3 %
DRIFTSHUSHÅLLNINGENS NETTOUTGIFTER TOTALT:						
EURO	-18 475	-19 931	-19 940	-20 765	-21 140	-21 998
		7,9 %	0,0 %	4,2 %	1,8 %	4,1 %

Ramen för centralförvaltningen

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Kommundirektören		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1%
EXTERNNA:				
NETTO	-1 066 575,09	-1 469 743,25	-1 491 791,00	1,5 %
Interna				
NETTO:	256 660,69	303 332,00	315 086,26	3,9 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>Fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-1 642 109,00	-1 644 480,00	-1 644 480,00	
INKOMSTER	152 689,00	152 689,00	152 689,00	
NETTO	-1 489 420,00	-1 491 791,00	-1 491 791,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar sänka anslaget för inköp av tjänster med 2 500 euro. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Centralförvaltningen omfattas av verksamhetsområdena allmän administration, samhällstjänster och övrig verksamhet. I näringsverksamheten ingår lant- och skogsbruket, näringslivet samt turismen och turistinformationen. Förvaltningen äskar om 5 983 euro utöver korrigerad ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015 BOKSLUT	2016 BUDGET	RAM- BUDGET	2017 BUDGET	2018 VEP	2019 VEP
C110 Centralförvaltningen						
11001 Lagtings- och kommunalval	-1					
11002 Statliga val	-2					
11003 EU-val						
12001 Revision	-10	-14		-16		
13101 Kommunfullmäktige	-30	-26		-27		
13102 Kommunstyrelsen	-138	-474		-465		
13103 Kommunkansliet	-390	-393		-399		
13104 Övrig allmän förvaltning	-87	-124		-119		
13105 Beskattnings	-114	-120		-119		
13106 Tillfälliga kommittéer		-3		-1		
13107 Ålands kommunförbund	-51	-69		-69		
13108 Allmänna understöd	-1	-1		-1		
13201 Personalförvaltning	2	-11		-33		
13202 Personalrekreation	-10	-15		-14		
13203 Företagshälsovård	-35	-31		-29		
14001 Sysselsättningsåtgärder	-6	-10		-10		
14003 Medborgarinstitutet	-87	-89		-97		
15001 Egen planläggning	-96	-60		-65		
15002 Områdesarkitekten	17					
16101 Näringsliv - turism		-2		-1		
16201 Lant- och skogsbruk	-26	-29		-28		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-22	-45
Allmän förvaltning totalt	-1067	-1470	-1486	-1492	-1514	-1559

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019**

- I och med att kommunstyrelsen 2017 utökades med två ledamöter och ett årsarvode om 750 euro infördes uppkommer en merkostnad om cirka 9 500 euro per år.
- Inköp och installering av en ny hemsida beräknas kosta cirka 9 925 euro.
- Uppdatering av KommunOffice för att möjliggöra elektronisk publicering och sökning av paragrafer i kommunens protokoll beräknas kosta cirka 7 750 euro.
- Tidigare ej beaktade kostnader för lantmäteriförrättningar och köpvittnesarvoden inom egen planläggning om 6 000 euro.
- Ökade kostnader inom personaladministrationen för personalenkät, konsultarvoden för framtagande av styrdokument och eventuell tillfällig resurs om 15 000 euro.
- Ökade kostnader för Medborgarinstitutet (Medis) om cirka 7 300 euro.

Centralförvaltningen

I centralförvaltningen ingår lagtings- och kommunalval, statliga val, EU-val, kommunfullmäktige, revisorer, kommunkansliet, tillfälliga kommittéer, övrig allmän förvaltning, personalförvaltning, personalrekreation, företagshälsovård, sysselsättningsstöd, Agenda 21, arbetarskydd, egen planläggning, näringsverksamhet, lant- och skogsbruk, Ålands miljöservice, Ålands kommunförbund, vänortsverksamhet, medborgarinstitutet, beskattnings och allmänna understöd. Till kommunkansliet hör centralkansliet, ekonomikansliet och lantbrukskansliet. Kommundirektören är huvudansvarig för centralförvaltningen.

Kommunkansliets tjänstemän	2015	2016	2017
Byråsekreterare*	2,45	2,45	2,45
Kommunsekreterare	1,00	1,00	1,00
Ekonomichef	1,00	1,00	1,00
Personalchef	1,00	1,00	1,00
Ekonom	1,00	1,00	1,00
Bokförare	1,00	1,00	1,00
Kanslist	1,00	1,00	1,00
Planläggare		1,00	1,00
Lantbrukssekreterare	0,80	0,80	0,80
Förändring	0,00	1,00	0,00

4941 PR, representation och uppvaktning

För all PR, representation och uppvaktning överstigande 100 euro krävs ett separat beslut från kommundirektören. Detta gäller alla förvaltningar.

12001 Revision

Anslagsansvarig: Revisorerna

Enligt 73 § kommunallagen ska fullmäktige, för att granska kommunens förvaltning och ekonomi, utse minst tre revisorer med personliga ersättare under sin mandatperiod.

13102 Kommunstyrelsen

Anslagsansvarig: Kommunstyrelsen

I anslaget ingår arvoden samt övriga kostnader för kommunstyrelsen och kommunstyrelsens dispositionsmedel. De budgeterade medlen är uträknade utgående från att kommunstyrelsen har sju ledamöter och att nuvarande arvoden bibehålls.

13103 Kommunkansliet

Anslagsansvarig: Kommundirektören

I anslaget ingår löner till kommunkansliets personal, post- och teletjänster, materialinköp och konsulttjänster m.m.

13104 Övrig allmän förvaltning

Anslagsansvarig: Kommundirektören

I anslaget ingår allmänna generella kostnader för hela kommunen vad gäller IKT-program, IKT-tjänster, försäkringar m.m.

13105 Beskattning

Anslagsansvarig: Kommundirektören

I anslaget ingår den ersättning Skatteverket upptar för att hantera kommunalbeskattningen. I och med att Jomala kommuns befolkning ökar årligen blir kostnaden för kommunen högre.

13106 Tillfälliga kommittéer

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Enligt 53 § kommunallagen kan kommunstyrelsen tillsätta kommittéer för beredningen eller utredning av ett visst ärende eller för att sköta en särskild uppgift.

13107 Ålands kommunförbund

Anslagsansvarig: Kommundirektören

Jomala kommun är med i Ålands kommunförbund. Syftet med Ålands kommunförbund är att bevaka kommunernas intressen. Kostnaden för förbundet fördelas mellan medlemskommunerna utgående från befolkningsmängd.

13201 Personalförvaltning

Anslagsansvarig: Personalchefen

I anslaget ingår ersättning från Ålands kommunförbund för köp av tjänsten som avtalschef till 60 % samt kostnader för detta. I anslaget ingår även utbildningskostnader för kommunkansliets personal samt vissa övriga utgifter.

13202 Personalrekreation

Anslagsansvarig: Personalchefen

En satsning på friskvård bidrar i förlängningen till en friskare personal. Kommunen har ett eget friskvårdsprogram.

13203 Företagshälsovård

Anslagsansvarig: Personalchefen

I årets budgeterade kostnader ingår bland annat hälsoundersökningar för delar av personalen samt uppskattade kostnader för besök till allmänläkare vid sjukdom. Efter upphandling byter Jomala kommun 2017 företagshälsovårdsleverantör till Medimar Scandinavia Ab. I samband med bytet kommer en ny verksamhetsplan för företagshälsovården att tas fram.

14001 Sysselsättningsåtgärder

Anslagsansvarig: Kommundirektören

I anslaget ingår sommararbete och sysselsättningsåtgärder. Sysselsättningsåtgärderna kan, men behöver inte, erbjudas via AMS. Tidigare år har anslaget räckt för att täcka alla behov.

14003 Medborgarinstitutet

Anslagsansvarig: Kommundirektören

För att ordna vuxenutbildning och folkbildning till kommunens invånare har Jomala kommun ingått ett avtal med Mariehamns stad. På detta sätt kan kommuninvånarna ta del av de kurser Medborgarinstitutet (Medis) anordnar. Kostnaderna från Medis har ökat väsentligt de senaste åren.

15001 Egen planläggning

Anslagsansvarig: Planläggare

Från och med 2016 har samarbetsavtalet för områdesarkitektkontoret sagts upp och kommunens planering sker därmed i egen regi. Kommunstyrelsen fastställer för varje verksamhetsår ett planlägningsprogram som ligger till grund för kommunens egen planering. Planläggaren uppgör förslag till planer medan kommundirektören ansvarar för uppgörande av markanvändningsavtal med berörda markägare. Förutom uppgörande av del-general- och detaljplaner är planläggaren behjälplig även med mindre detaljplaneändringar och utlåtanden.

16101 Näringsliv och turism

Anslagsansvarig: Kommunsekreteraren

Anslaget avser marknadsföring av kommunen. För turismen är kommunens viktigaste insats en fungerande infrastruktur, tydlig skyltning, tillgång till GC-leder och vägar i bra skick. I övrigt är det viktigt för kommunen att i marknadsföringen förmedla budskapet om en välmående kommun för alla åldersgrupper.

16201 Lant- och skogsbruk

Anslagsansvarig: Kommunsekreteraren

Ansvarsområdet omfattar kostnader för de uppgifter som åligger kommunen för handläggning av lantbruksstöd och rådgivning i samband med detta. Lantbrukssekreterartjänsten är beräknad till 80 procent av heltid. Lantbruksförvaltningen inom kommunerna Jomala, Brändö, Kumlinge, Kökar, Lemland, Mariehamn och Sottunga sköts genom samarbete av en gemensam lantbrukssekreterare som har sitt säte i Jomalas kommunkansli.

SOCIALVÄSENDET**Ramen för socialvården; inkl. kommunalförbundet Ålands omsorgsförbund**

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Socialchefen		
RAM:		BUDGET		FÖR-ÄNDRING
	BOKSLUT	exkl. tillägg	BUDGET	I %
	2015	2016	2017	
EXTERNA:				
NETTO	-2 896 397,90	-2 730 391,42	-2 783 507,52	1,9 %
Interna				
NETTO:	-57 967,77	-58 994,79	-57 188,28	-3,1 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-2 905 146,08	-2 864 655,08	-2 864 655,08	
INKOMSTER	81 147,56	81 147,56	81 147,56	
NETTO	-2 823 998,52	-2 783 507,52	-2 783 507,52	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar ta bort anslaget om 22 113 euro för en tillfällig 0,5 tjänst som flyktingmottagare. Kommunen har inte beslutat ta emot ytterligare flyktingar och om så sker kommer dessa inte anlända före tidigast andra halvåret 2017. Socialförvaltningen har för övrigt en tillfällig socialarbetare även 2017. Vid eventuella beslut om flyktingmottagning kan medel och personella resurser hanteras separat och eventuella samarbeten med andra kommuner utredas. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Förvaltningen äskar om 501 949 euro utöver ram. Socialvården äskar om 115 720 euro utöver ram.

Socialförvaltningens mål och dispositionsförslag med anledning av den givna ramen framgår nedan likasom förvaltningens eventuella prioriteringar och konsekvensbedömningar.

Inom vissa verksamheter där det är svårt att uppskatta behovet av anslag, såsom till exempel handikappservice och vård vid behandlingshem inom barnskydd och missbrukarvård, avser socialförvaltningen att i första hand omdisponera medel och där det inte är möjligt sker en anhållan om tilläggsanslag.

Verksamhetsområde

Enligt socialvårdslagen omfattar socialvården olika verksamhetsenheter såsom socialservice, utkomststöd, sociala understöd och med dessa sammanhängande funktioner som är avsedda att främja och upprätthålla enskild persons och familjs sociala trygghet och prestationsförmåga.

Till socialarbetet hör ledning, rådgivning och utredning av sociala problem. Även barnatillsyn och barnskydd ingår i det sociala arbetet. Till barnskyddet hör såväl stödåtgärder inom den öppna vården som omhändertagande av barn och placering i anstalt eller familjevård.

Utkomststödet syfte är att trygga kommuninvånarnas grundutkomst. Utkomststödet beviljas i sista hand om inga andra inkomster eller förmåner står till buds.

Lagen om service och stöd på grund av handikapp (FFS 380/1987) reglerar de funktionshindrades rätt att verka som jämbördiga medlemmar i samhället. Hit hör bland annat ändringsarbeten i bostaden, personlig assistans, färdtjänst och ledsagarhjälp.

Missbrukarvården har som mål att förebygga och minska missbruket av alkoholhaltiga drycker samt drogrelaterade preparat och även därmed förknippade sociala olägenheter och men för hälsan. Missbrukarvården ska även främja missbrukarens och honom/henne närstående personers funktionsförmåga och säkerhet i samhället.

Flyktningmottagningen är ny verksamhet från 2015/2016.

Kommunen har skrivit ett integrationsavtal med Närings-, trafik och miljöcentralen (NTM-centralen) i Egentliga Finland gällande ersättningar för kostnaderna.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C210 Socialvård						
C211 Förvaltning						
21101 Socialförvaltningen och kansliet	-129	-145		-151		
21102 Kommunalt socialarbete	-87	-102		-102		
21103 Uppfostring, familjerådgivning	-1					
21104 Övrigt socialarbete	-27	-28		-28		
21105 Flyktningmottagning		-2		45		
21106 Grundläggande utkomststöd för flyktingar	-4			-44		
21107 Förebyggande utkomststöd för flyktingar						
C211 Förvaltning Summa	-247	-276		-279		
C212 Anstalts- och familjevård						
21201 Privata barnskyddsanstalter	-395	-260		-267		
C212 Anstalts- och familjevård Summa	-395	-260		-267		
C213 Annan barn- och familjevård						
21301 Öppen vård	-257	-249		-368		
21302 Familjevård	-13	-64				
21306 Socialjour	-17	-15		-16		
21307 Tallbacken	-402	-50		-50		
C213 Annan barn- och familjevård Summa	-689	-378		-434		
C214 Annan service handikappade						
21401 Handikappservice	-299	-386		-385		
C214 Annan service handikappade Summa	-299	-386		-385		
C215 Anstaltsvård handikappade						
21501 Ålands omsorgsförbund	-973	-1088		-1059		
21505 Klinikfärdiga						
C215 Anstaltsvård handikappade Summa	-973	-1088		-1059		
C216 Sysselsättn.verks. handikappade						
21601 Skyddat arbete	-37	-35		-54		
C216 Sysselsättn.verks. handikappade Summa	-37	-35		-54		
C217 Missbrukarvård						
21701 Missbrukarvård	-27	-53		-53		
C217 Missbrukarvård Summa	-27	-53		-53		
C218 Övrig socialvård						
21801 Grundläggande utkomststöd	-130	-153		-149		
21802 Förebyggande utkomststöd	-2	-4		-5		
21805 Stiftelsen Hemmet	-84	-88		-90		
21806 Kompletterande utkomststöd	-7					
21807 Verks. för pers. som har/haft psykisk diagn	-8	-10		-10		
C218 Övrig socialvård Summa	-231	-254		-253		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-41	-82
Socialvård totalt	-2896	-2730	-2730	-2784	-2824	-2906

Förvaltningens äskanden:

Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019

- Socialförvaltningen och kansliet oförändrat förutom ökade kostnader för förtidspensionsavgifter och förändringar i semesterlönereserveringarna. Merkostnad 5 499 euro (**21101 Socialförvaltningen och kansliet**)
- Kommunalt socialarbete i stort oförändrat. Införts ett nytt anslag för tolktjänster. Den tillfälliga extra heltids socialarbetartjänsten är fortsatt beräknad för hela året, medför ingen volymökning. Tjänsten föreslås fortsättningsvis vara tillfällig på grund av den planerade reformen Kommunernas socialtjänst (**21102 Kommunalt socialarbete**).
- Inom flyktingmottagningen föreslås en tillfällig halvtidstjänst som flyktingsamordnare för 2017. Kalkylerad merkostnad 22 113 euro (**21105 Flyktingmottagning**).
- Kostnaderna för det gemensamt skötta barnskyddet med Mariehamns stad beräknas fortsättningsvis öka på grund av utökade kostnader för köptjänster (såsom tolk, utbildningar, handledning, resor m.m.) och en ny halvtids socialarbetartjänst. Kalkylerad merkostnad 47 155 euro. Samarbetsavtalet är under förändring och familjevården ingår i det nya samarbetsavtalet som beräknas träda ikraft 1.1.2017. Sannolikt kommer Lemlands kommun med i samarbetet, men de presenterade budgetförslaget baseras än så länge på samarbetet Jomala – Mariehamn (**21301 Öppen vård**).
- Kostnadsstället för familjevården avslutas och överförs till 21301 Öppen vård där de ingår i de gemensamma kostnaderna för barnskyddet (**21302 Familjevård**).
- Anslaget för adoption ökas dels för att antalet adoptioner ökat och dels för att det nya avtalet med Rädda barnen på Åland r.f. medfört höjda avgifter. Merkostnad 6 600 euro (**21301 Öppen vård**).
- Behovet av Tallbacken fortsättningsvis svårt att beräkna men liksom 2016 hålls ett litet anslag på 50 000 euro som beredskap (**21307 Tallbacken**).
- Ålands omsorgsförbund k.f. har aviserat att förändringar kommer att ske då vårdtyngdsmätningar håller på att införas som kommer att påverka klientpriserna från 2017. Kommer dock inte att påverka Jomalas kostnader. Däremot något ökade kostnader för ytterligare en klient. Merkostnad om 15 194 euro (**21501 Ålands omsorgsförbund**).
- Anslaget för Skyddat arbete föreslås höjas för att bereda fler i sysselsättning under 2017. Merkostnad: 18 795 euro (**21601 Skyddat arbete**).
- Det förebyggande utkomststödet föreslås höjas från 4 000 till 5 000 euro (**21802 Förebyggande utkomststöd**).
- Kända förändringar som är på kommande under året är följande:
 - I Finland överförs det grundläggande utkomststödet till Folkpensionsanstalten (FPA) från 1.1.2017. På Åland fortsätter kommunerna hantera utkomststödet.

2018 – 2019

- Andra förändringar under planeperioden som är på kommande men som hösten 2016 ännu inte p.g.a. osäkerhet kan beaktas är hur Kommunernas socialtjänst (KST) ska förverkligas.

21101 Socialförvaltningen och kansliet*Anslagsansvarig: Socialchefen*

Personalen vid socialkansliet framgår av nedanstående tabell:

Personalen vid socialkansliet:			
	2015	2016	2017
Socialchef	1	1	1
Byråsekreterare	0,74	0,74	0,74
Socialarbetare*	1,00	2,00	2,00
Totalt	2,74	3,74	3,74
* Från 1.1.2016 utökning med en extra tillfällig socialarbetare. Tjänsten inrättad 1.1.2017.			

Socialförvaltningens verksamhetsidé

Förvaltningens arbete med mål för verksamheten utgår från kommunens verksamhetsidé om att i samråd med klienten på möjligaste sätt inom ramen för befintliga resurser bevilja service som motsvarar klientens behov. Verksamheterna strävar att arbeta utifrån en ekologisk, ekonomisk, kulturellt och socialt hållbar utveckling.

Målsättningar

- Under 2017 fortsätter satsningen på att uppgöra behövliga klientplaner för utkomststöd och serviceplaner inom handikappservicen i syfte att effektivisera arbetet. Satsningen kräver extra resurser vid socialkansliet.

21102 Det kommunala socialarbetet*Anslagsansvarig: Socialchefen*

Med socialarbete avses sådan ledning, rådgivning och utredning av sociala problem som handhas av yrkesutbildad person inom socialvården samt andra stödåtgärder som upprätthåller och främjar individens och familjens trygghet och förmåga att komma tillrätta.

21103 Övervakning*Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd*

Ansvarsområdet avser övervakning av villkorligt dömda. Personer som utses att övervaka villkorligt dömd, erhåller arvode enligt kommunstyrelsens fastställda normer. Något anslag budgeteras inte då behovet inte är känt.

Relationstal			
	2015	2016	2017
Övervakande klienter	0	0	0

21104 Det övriga sociala arbetet*Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd*

Till *Det övriga sociala arbetet* hör Fältarnas verksamhet. Fältarbetets målsättning är att arbeta förebyggande med åländska ungdomar, att hjälpa, stödja och finnas till hands för ungdomar samt att följa med, känna till och analysera tonårskulturen på Åland.

21105 Flyktingmottagning*Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice*

Anslaget avser fortsatta kostnader för mottagandet av kvotflyktingar enligt beslut i kommunfullmäktige 2015. Främst handlar det om kostnader för utkomststöd och tolktjänster. Staten ersätter dessa kostnader enligt uppgjort avtal samt en kalkylerad ersättning per person och år. Högre anslag behövs för att förbättra mottagningen och om möjligt ta emot ytterligare kvotflyktingar till kommunen. Föreslås att en flyktingsamordnare anställs på halvtid från årets början. Flyktingsamordnare kan i mån av tid också arbeta för integrering av nyinflyttade i kommunen i enlighet med det av kommunfullmäktige antagna integrationsprogrammet.

21201 Privata barnskyddsanstalter*Anslagsansvarig: Socialarbetare/barnskydd*

Kommunens åtaganden gällande placeringar i barnskyddsanstalter regleras i barnskyddslagen (FFS 417/2007). Enligt 10 kap. 49 § barnskyddslagen kan vård av barn utom hemmet ordnas som familje- eller anstaltsvård eller på något annat sätt som motsvarar barnets behov. Hösten 2016 finns två ungdomar placerade på två olika institutioner inom barnskyddet och båda beräknas vara fortsatt placerade under 2017.

Relationstal	2015	2016	2017
Vårdtagare	5	3	2
Vårddygn	1576	654	730

21301 Öppen vård*Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd*

Kommunens barnskydd överfördes till Mariehamns stad 2014 och verksamheten finns till vissa delar med som en köptjänst under öppen vård. För öppen vård inom barnskyddet budgeteras enligt uppskattade kostnader från Mariehamns stad. Anslag som överförs inom öppen vård är bl.a. avlöning för en heltidsanställd socialarbetare och familjearbetare, ekonomiskt stöd, tolktjänst och stödpersoner. Familjevården föreslås överföras från 1.1.2017. Placeringar i institutionsvård och eftervård debiteras faktiska kostnader skilt.

Barnskyddstatistik

Relationstal	2015	2016	2017
Antal barnskyddsanmälningar	33	50	40
Antal anmälda barn	27	30	30
Klienter som omfattats av åtgärder			
inom det öppna barnskyddet	20	14	14
Antalet nya barn	3	11	11
I eftervård	2	3	3

Kommunens verksamhet inom öppen vård

Adoptionsrådgivning

Inom öppen vård ingår adoptionsrådgivning. Kommunen köper tjänsten av Rädda Barnen på Åland r.f. Nytt avtal gäller från 1.1.2016 och medför ökade kostnader per adoptionsärende samtidigt som antalet ärenden är fler per år.

Familjerådgivning

Familjerådgivning är ett förebyggande arbete som möjliggör att separationer kan gå smidigare och att parterna kan lösa vårdnaden om barnen och umgänget på ett smidigare sätt. Målgruppen är familjer och barn under 18 år inom öppen vården. Under perioden januari-juni 2016 har 183 stycken besök skett hos familjerådgivningen varav 8 besök har varit barnskyddsrelaterade. Förutom Folkhälsans familjerådgivning finns möjlighet att undantagsvis vid behov också köpa tjänster från andra aktörer. Under 2017 förväntas antal besök ligga på ungefär samma nivå som tidigare år.

Relationstal	2015	2016	2017
Folkhälsans familjerådgivning	247	325	325
Adoptionsrådgivning	2	1	2

21302 Familjevården, överförd verksamhet 1.1.2017

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd

Kommunens åtaganden gällande placeringar i barnskyddsanstalter regleras i barnskyddslagen (FFS 2007/417). Enligt 10 kap 49 § barnskyddslagen kan vård av barn utom hemmet ordnas som familje- eller anstaltsvård eller på något annat sätt som motsvarar barnets behov. Antalet barn i familjevård ökar under året enligt uppgifter från barnskyddet.

Relationstal	2015	2016	2017
Omhändertagna barn utom hemmet placerade (familjehem)	1	3	3

21303 Stödpersoner, överförd verksamhet

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd

Stödpersons- och familjeverksamhet inom barnskyddet ordnas för barnfamiljer som är i behov av stöd för att klara av tillfälliga eller mer permanenta svårigheter i det dagliga livet och avlasta till exempel ensamstående föräldrar.

Relationstal	2015	2016	2017
Antal stödpersoner	3	4	4
Antal stödfamiljer	4	8	8

21306 Socialjour inom barnskyddet

Anslagsansvarig: Socialchefen/barnskyddet

Barnskyddsjouren startade den 1 september 2008. Jomala har ett 20 tal jourtillfällen per år. Tidigare samarbetsavtal har förlängts ytterligare två år, d.v.s. tills 31.12.2017.

21307 Tallbacken

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/barnskydd

Kommunen köper tjänster från Tallbacken i Mariehamn för barnskydd, mödravård och ungdom i kris. De senaste tre åren har behovet av Tallbackens tjänster ökat varför en viss budetmässig beredskap kvarhålls för nya placeringar under året även om behovet i dagsläget ej är känt. Ny lag om skyddshem gäller från 1.1.2016 och det handlar om personer som har drabbats av våld i nära relationer och som söker skydd på Tallbacken. Lagen innebär bland annat att finansieringen av skyddshemsverksamheten övertagits av landskapsregeringen.

21401 Handikappservice

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Till subjektiv rätt för gravt handikappade hör följande service:Personlig assistans

- Behovet av personlig assistans uppskattas vara oförändrat från föregående år.

Färdtjänst jämte följeslagare

- Behovet av färdtjänst uppskattas öka jämfört med föregående år.

Serviceboende

- Två personer uppskattas vara i behov av serviceboende under 2017.

Dagverksamhet för gravt handikappade

- Fixtjänst.
- Förändring: den mobila dagverksamheten som bedrevs av folkhälsan på Åland har lagts ned och finns inte längre med i serviceutbudet.

Ändringsarbeten i bostaden

- Behovet av ändringsarbeten i bostaden uppskattas öka.

Till service som enligt lag beviljas enligt prövning hör följande:Stödperson/stödfamilj

- Under 2017 förväntas ett ökat behov av stödpersonsverksamhet. Åtta personer uppskattas vara i behov av verksamheten 2017 (tre personer 2016).

Rehabiliteringshandledning och anpassningsträning

- Fyra personer uppskattas vara i behov av anpassningsträning under 2017.

Anskaffning av redskap och anordningar i bostaden

- Behovet av redskap och anordningar i bostaden uppskattas öka i och med ett flertal nya klienter.

Nödvändig beklädnad

- Medel har inte reserverats då behovet är okänt.

Specialkost

- Medel har inte reserverats då behovet är okänt.

Anskaffning av redskap, maskiner och anordningar för att klara dagliga funktioner

Hit hör medel för bl.a. anskaffning av bil och andra handikappfordon. Kommunens ersättning uppgår till hälften av den handikappades faktiska anskaffningskostnader. Därutöver har medel budgeterats för andra redskap, maskiner och anordningar som kommunen enligt lag ska ersätta kostnaden för i sin helhet. Anslaget är en uppskattning av behovet för servicen.

Relationstal	2015	2016	2017
Rehabilitering/anpassningstr.	2	2	4
Personlig assistans	10	10	10
Stödperson/stödfamilj	1	3	8
Dagverksamhet	4	4	0
Redskap, maskiner, anordningar	4	5	5
Ändringsarbeten bostad/maskin	4	5	6
Serviceboende	0	1	2
Färdtjänst, handikapplagen:			
Beviljade	56	56	57
Antal nyttjare	46	46	48
Antal enkelresor/år	3200	3200	3500

Målsättning

- Att uppgöra en handlingsplan för handikappservice som ska ge en enhetlig bedömning vid handikappservicen för personer med funktionsnedsättning.

21501 Ålands omsorgsförbund

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Anslaget omfattar köptjänster från Ålands omsorgsförbund k.f. inklusive förmedlingstjänster och kommunandel för De Utvecklingsstördas Vål r.f., kursavgifter och transporter.

Ålands omsorgsförbund k.f. (ÅOF) omfattar dagverksamhet, boendeservice, korttidsboende, lägenhetsboende, semester- och fritidsverksamhet, specialfritidshemsverksamhet för elever i träningsundervisning, omsorgsbyrå, förmedlingstjänster från Kårkulla samkommun och Stiftelsen Hemmet. Ovanstående verksamheter är lagstadgade, förutom semester- och fritidsverksamheten vilken är en frivillig verksamhet.

Ytterligare en person till är i behov av tjänster från ÅOF 2017 än föregående år vilket medför något ökade kostnader. Nio personer finns inom ÅOF:s egen verksamhet, en person vid Stiftelsen Hemmet och en person vid Kårkulla. Två personer beräknas vara i behov av specialfritidshem. En förändring i omsorgsförbundets verksamhet är att från 1.1.2017 införs en vårdtyngdsmätning för de personer som befinner sig i gruppboendet och daglig verksamhet vilket ändrar kostnaden per person.

Relationstal	2015	2016	2017
Daglig verksamhet			
personer	8	9	9
timmar	5730	9592	13000
Semesterverksamhet			
personer	9	9	4
timmar	455	415	70
Gruppboende			
personer	8	9	9
vård dagar	2735	2988	3285
Lägenhetsboende			
personer	0	0	1
antal hembesök	0	0	170
Korttidsboende			
personer	0	1	1
vård dagar	0	60	50
Specialfritidshem			
personer	3	2	2
månader totalt	15	24	24

Förmedlingstjänster

Orsaken till förmedlingen är att enligt lag erhåller kommunen särskilda landskapsandelar för specialomsorg. Med kostnaderna avses kommunens kostnader för kommunalförbundet för det åländska specialomsorgsdistriktet. Detta betyder att för att kommunen ska kunna åtnjuta det extra kommunalandelssystemet måste alla kostnader som berör specialomsorg gå via ÅOF. Kommunen är bunden att betala kommunandel enligt godkänt grundavtal. Kårkulla samkommun omfattas av liknande verksamhetsformer som ÅOF. Kårkulla har även ett resurscenter som är en extra resurs i omsorgsarbetet med tillgång till undersökningsavdelningar där olika konsulttjänster sätts på det individuella planet. Jomala kommun har förnärvarande en person vid Kårkulla.

Relationstal	2015	2016	2017
Personer inom förbundet	1	1	1
Boendevård kategori 1:			
Vård dagar	365	365	365
Dagvård, arbetscentral:			
Vård dagar	226	230	230

Stiftelsen Hemmet är ett vårdhem på kristen grund för personer med psykiska och sociala svårigheter. Kommunen beräknas köpa vård vid Stiftelsen Hemmet för en klient inom specialomsorgen.

Relationstal	2015	2016	2017
Vårdtagare	1	1	1
Vårddygn	365	365	365

Övrig verksamhet

De Utvecklingsstördas Vål rf (DUV) erbjuder psykosocialt stöd till familjer som har barn med utvecklingsstörning. DUV kan vara ett alternativ eller komplement till avlastning vid korttidsboende inom ÅOF. Det kan även vara ett alternativ till avlastning för närstående vårdare till vårdbehövande med utvecklingsstörning. Förbundet De Utvecklingsstördas Vål (FDUV) kan vara ett alternativ till fritidsverksamhet för klient inom Kårkulla.

Kommunandelen vid DUV under 2017 beräknas preliminärt till 145 euro per dygn för avlastning och läger för personer under 18 år. Klientens egenavgift debiteras enligt Förordning om klientavgifter inom social och hälsovården (FFS 734/1992).

Relationstal	2015	2016	2017
DUV, avlastningsläger:			
personer	3	4	4
FDUV, fritidsverksamhet:			
personer	1	1	1
Dagverksamhet, transport:			
personer	1	1	1

21601 Skyddat arbete

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Enligt 17 § socialvårdslagen (FFS 710/1982) ska kommunen sörja för verksamhet i sysselsättningsyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade. Detta anordnas med stöd av antingen 27 e § eller 27 d § socialvårdslagen. Fler personer är i behov av skyddat arbete.

Relationstal	2015	2016	2017
Antal klienter	3	4	6

21701 Missbrukarvården

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Med stöd av 71 § självstyrelselagen tillämpas lagen om missbrukarvård (FFS 41/1986) samt förordningen om missbrukarvård (FFS 653/1986) i den lydelse lagen och förordningen hade 31.12.1992.

Akutvården

Sköts i samarbete med polisen och ÅHS psykiatri.

Öppenvård

Öppenvårdstjänster köps av missbrukarvården i Mariehamn som består av en enhet, Alkohol- och drogmottagningen. Mottagningen bedriver terapi, efterrussvård, vårdhänvisning, konsultation, utbildning och information. Stödboende och sysselsättningsverksamhet omfattar dagcenterverksamhet, stödboende med kontrakt och behandlingsplan, samtal, akupunktur, råd och handledning m.m. Öppenvårdsarbetet intensifieras bland missbrukande ungdomar med främst narkotikaproblem.

Relationstal	2015	2016	2017
Alkohol- och drogmottagningen:			
Antal klienter	44	44	44
Antal besök	356	356	356

Behandlingshem

I Finland finns ett svenskspråkigt behandlingshem för alkohol- och drogmissbrukare, Pixnekliniken. Vid behov av behandling utreds vilket behandlingshem som är mest lämpligt för klienten i samråd mellan klienten, Alkohol- och drogmottagningen och socialarbetaren. I budgeten för 2017 reserveras medel för vård på behandlingshem för en person. Medel för stödpersoner för personer med missbruksproblematik reserveras inte då behovet är okänt.

Den inledande vården på Pixnekliniken utgör 28 dagar. Dygnsavgiften beräknas under 2017 vara 216 euro. Kommunen kan även erlægga en "årsavgift" till Pixnekliniken om 2,85 euro per svenskspråkig invånare. Kommunen behöver då inte betala någon dygnsavgift för vården då en person är i behov av vård på behandlingshemmet. Kommunen har inte avtal om årsavgift med Pixnekliniken.

Relationstal	2015	2016	2017
Behandlingshem:			
Pixnekliniken, klienter	0	1	1
Behandlingshem, drogmissbruk	0	0	0

21801 Grundläggande och kompletterande utkomststöd

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Beviljande av utkomststöd regleras i lagen om utkomststöd (FFS 1412/1997) och är en förmån som beviljas i sista hand för att trygga minst den oundgängliga utkomsten för varje person. Enligt landskapslag ska den finska lagen tillämpas på Åland med vissa avvikelser. Utkomststödet består av grundläggande och kompletterande utkomststöd. Landskapet fastställer storleken på grunddelen och genom landskapsförordning fastställs beräkningen av övriga grunduppgifter. Grunddelsbeloppen höjdes från 1.2.2016 med 0,2 procent. För 2017 budgeteras ej för någon indexjustering. Antalet personer som är i behov av utkomststöd förväntas öka. Kommunen ska enligt utkomststödslagen ge tillfälle till ett personligt samtal med en socialarbetare senast den sjunde vardagen efter att klienten begärt det. Enligt utkomststödslagen ska beslut om utkomststöd, vid brådskande fall, fattas samma eller senast följande vardag efter ansökan inkommit.

Relationstal	2015	2016	2017
Antal hushåll som erhåller stöd	57	35	40
Antal personer som erhåller stöd	80	55	70

Målsättning

- Att under året se över behovet av klientplaner inom området.

21802 Förebyggande utkomststöd

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Kommunen får bestämma om kriterierna för förebyggande utkomststöd och har utarbetat principer för beviljande av förebyggande utkomststöd. Behovet av förebyggande utkomststöd uppskattas öka något jämfört med föregående år.

21805 Stiftelsen Hemmet

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Stiftelsen Hemmet är ett vårdhem på kristen grund för personer med psykiatriska och sociala svårigheter. En klient har erhållit vård vid Stiftelsen Hemmet under 2016 och den beräknas fortgå 2017.

21807 Verksamhet för personer som har/haft psykisk diagnos

Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice

Anslaget avser köptjänst från Ålands Fountainhouse r.f/Pelaren som erbjuder verksamhet för personer som har eller tidigare har haft en psykisk diagnos. För 2017 budgeteras 300 besök.

Ramen för barnomsorgen

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Barnomsorgschefen		
RAM:		BUDGET		FÖR-
	BOKSLUT	exkl. tillägg	BUDGET	ÄNDRING
	2015	2016	2017	1%
EXTERNNA:				
NETTO	-3 741 005,98	-4 238 527,00	-4 406 524,00	4,0 %
Interna				
NETTO:	-657 956,15	-692 390,00	-668 455,50	-3,5 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-5 236 044,00	-4 980 724,00	-4 980 724,00	
INKOMSTER	667 200,00	574 200,00	574 200,00	
NETTO	-4 568 844,00	-4 406 524,00	-4 406 524,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar om en tillfällig inbesparing om 10 000 euro inom barnomsorgen p.g.a. att barnomsorgen alltid historiskt väsentligt underskridit budget. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Barnomsorgen äskar om 340 317 euro utöver ram.

Verksamhetsområde

Anslaget avser kommunens daghem, lekpark, gruppfamiljedaghem och familjedaghem. I verksamhetsområdet ingår även hemvårdsstöd för barn.

Antal barn i verksamheten och kostnad per barn	2015	2016	2017
Daghem	306	315	312
Gruppfamiljedaghem	8	8	16
Familjedaghem	6	11	10
TOTALT	320	334	338
Kostnad per barn	10 831,08	11 256,22	11 436,96

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C230 Barnomsorg						
C231 Administration						
23101 Barnomsorgsförvaltning	-444	-485		-537		
23102 Hemvårdsstöd	-471	-620		-755		
C231 Administration Summa	-916	-1105		-1292		
C232 Daghem						
23201 Trollsländan daghem	-796	-840		-837		
23204 Överby daghem	-171	-188		-191		
23205 Österkulla daghem	-603	-649		-656		
23206 Gottby daghem	-191	-198		-206		
23207 Sviby daghem	-808	-839		-854		
C232 Daghem Summa	-2569	-2713		-2744		
C233 Fritidshemsverksamhet						
23301 Fritidshem Humlan	-44	-95				
23302 Fritidshem Södersunda	-26	-38				
23303 Fritidshemmet Ugglan	9	-15				
C233 Fritidshemsverksamhet Summa	-61	-147				
C234 Familjedagvård för barn						
23401 Familjedagvård	-71	-150		-146		
23403 Familjedagvård Vikingen	-72	-73		-75		
23404 Gruppfamiljedaghemmet Miklagård				-95		
C234 Familjedagvård för barn Summa	-143	-222		-316		
C235 Övrig barnomsorg						
23501 Kyrkoby lekpark	-24	-25		-30		
23502 Gottby lekpark	-28	-26		-25		
C235 Övrig barnomsorg Summa	-53	-51		-55		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-61	-123
Barnomsorg totalt	-3741	-4239	-4091	-4407	-4468	-4591

Förvaltningens äskanden:***Verksamhets- och volymförändringar under perioden 2017-2019***

- Ökade personalkostnader för barnomsorgen med totalt 34 703 euro på grund av lönejusteringen under 2016 var något större än beräknat, beviljade erfarenhetstillägg och individuella tillägg samt ökade lönekostnader med anledning av föräldraledigheter. I budgetförslaget har beaktats en minskad kostnad för semesterpenning om 25 000 euro.
- Inbesparing på lönetillägg inom familjedagvården om 3 718 euro då antalet familjedagvårdare minskas från två till en (**23401 Familjedagvård**).
- Kommunens planer för kommande behov av barnomsorgsplatser är ett samlingshus innehållande bland annat två daghemsavdelningar på fastigheten Sandtorp RNr 2:3 i Prästgården by. Fram tills att samlingshuset står klart planeras för ett tillfälligt gruppfamiljedaghem. Driftskostnader för ett gruppfamiljedaghem har beaktats från och med 1.1.2017 och beräknas uppgå till 94 511 euro (**23404 Miklagård**).
- De ekonomiska konsekvenserna av förändringarna i hemvårdsstödet som trädde i kraft 1.1.2016 är fortfarande svåra att beräkna, men det kan konstateras att antalet lyftare av hemvårdsstödet tilläggsdel har ökat mera än beräknat. Dessutom är det totala antalet lyftare per månad högre än tidigare. Det utökade hemvårdsstödet har i genomsnitt cirka 20 mottagare per månad, det vill säga något flera än tidigare beräknat. Anslaget för hemvårdsstöd har med anledning av detta höjts med ytterligare 135 000 euro (en höjning om 80 000 euro 2016) (**23102 Hemvårdsstöd**).
- Barn i åldern 1-6 år i kommunen har på 10 år ökat med 39 procent från 310 till 431, av vilka 75 procent har en plats i barnomsorgen. Behovet av specialpedagogiskt stöd har ökat kontinuerligt. För att kommunen ska kunna tillgodose barns lagstadgade rätt till specialpedagogiskt stöd har beaktats en specialbarträdgårdslärare på 52,29 % (20 h/vecka) från 1.8.2017 (merkostnad 9 571 euro) och en assistent på 100 % från 1.1.2017 (merkostnad 31 736 euro) (**23101 Barnomsorgsförvaltning**).
- Utökad anslag om 30 000 euro har beaktats för platser vid enskilda daghem då barnantalet där har ökat (**23101 Barnomsorgsförvaltning**).
- Utökad anslag om 4 900 euro har beaktats för inventarier till ny raststuga i Kyrkoby lekpark (**23501 Kyrkoby lekpark**).

Prestationstalen för kommunens barnomsorg beräknas på enheternas driftskostnader samt den interna hyran. I den interna hyran ingår driftskostnaderna för fastigheten fördelade enligt nyttjad yta.

23101 Barnomsorgen, förvaltningen*Anslagsansvarig: Barnomsorgschefen*

Personal, barnomsorgsförvaltning			
	2015	2016	2017
Barnomsorgschef	1,00	1,00	1,00
Specialbarnträdgårdslärare	1,00	1,00	1,52
Barnskötare	1,17	1,17	1,17
Assistenter, totalt under året	10,00	10,00	11,00

I ansvarsområdet ingår även anslag för barnomsorg i annan kommun, anslag för ersättning för enskild barnomsorg samt kostnader och intäkter för språkstöd för barn med annat hemspråk än svenska.

23102 Hemvårdsstödet för vård av barn*Anslagsansvarig: Byråsekreteraren*

I hemvårdsstödet ingår grundläggande hemvårdsstöd, syskontillägg, tilläggsdel, hemvårdsstöd för syskon, flerbarnsförhöjning samt utökat hemvårdsstöd och utökat stöd för flerbarnsförhöjning. I det fall en förälder har förkortad arbetstid utgår ett partiellt stöd.

Hemvårdsstödet delar samt belopp i euro			
	2015	2016	2017
Grunddel/grundläggande stöd	390,00	500,00	500,00
Utökat hemvårdsstöd		700,00	700,00
Syskontillägg	78,00	100,00	100,00
Tilläggsdel, max	273,00	350,00	350,00
Hemvårdsstöd för syskon		100,00	100,00
Flerbarnsförhöjning	195,00	250,00	250,00
Utökat stöd flerbarnsförhöjning		350,00	350,00
Partiellt hemvårdsstöd	97,50	125,00	125,00
Antal mottagare			
Totalt under året samt 31.12	2015	2016	2017
Mottagare totalt under året	146	140	160
Grunddel/grundläggande stöd	86	72	80
Utökat hemvårdsstöd	0	16	20
Syskontillägg	33	32	40
Tilläggsdel	5	15	25
Hemvårdsstöd för syskon	0	20	15
Flerbarnsförhöjning	1	2	2
Partiellt hemvårdsstöd	29	32	30

DAGHEM

För budgetering av förnödenheter, aktiviteter, transporter vid kommunens daghem har förvaltningen beaktat följande belopp per barn (summorna angivna i euro):

Budgeterade euron per barn	2015	2016	2017
Arbetsmaterial	27,00	27,00	27,00
Leksaker	10,00	10,00	10,00
Transporter	50,00	50,00	50,00
Kulturaktiviteter	10,00	10,00	10,00
Litteratur	7,00	7,00	7,00
Livsmedel (€/dag/barn)	2,00	2,10	2,10
Övriga utgifter	10,00	10,00	10,00

23201 Daghemmet Trollsländan

Anslagsansvarig: Föreståndaren

Två avdelningar med vardera 21 platser för 3-6-åringar, 22 barn/avdelning 2017. En avdelning med 14 platser för 2-4-åringar. En avdelning med 14 platser för 1-3-åringar. En avdelning med 12 platser för 1-3-åringar, 13 barn 2017.

Personal, Trollsländan	2015	2016	2017
Föreståndare	1,00	1,00	1,00
Barnträdgårdslärare	7,00	7,00	7,00
Barnskötare	9,75	9,75	9,75
Kock	1,00	1,00	1,00
Köksbiträde	0,65	0,65	0,65
Köksbiträde/städare	0,78	0,78	0,78
Städare	0,92	1,00	1,00

Beläggingsprocent 01.01-31.05, Trollsländan	2015	2016	2017
Mulle, 1-3 år	73,00	70,00	75,00
Myran, 1-3 år	73,00	67,00	75,00
Knyttet, 2-4 år	77,00	74,00	75,00
Skrållan, 3-6 år	74,00	71,00	75,00
Trulsa, 3-6 år	79,00	77,00	75,00

Prestationstal, Trollsländan	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	71,42	64,27	64,15
Årskostnad/barn, euro	11 537,18	12 146,61	12 124,15
Avgiftstäckningsgrad, procent	14,32	13,00	13,10

23204 Överby daghem*Anslagsansvarig: Föreståndaren*

En avdelning med 23 platser för 3-6-åringar.

Personal, Överby daghem			
	2015	2016	2017
Föreståndare	1,00	1,00	1,00
Barnträdgårdslärare	1,00	1,00	1,00
Barnskötare	1,52	1,52	1,52
Kock	0,78	0,78	0,78
Städare	0,39	0,39	0,39
Beläggningsprocent 01.01-31.05, Överby daghem			
	2015	2016	2017
Överby, 3-6 år	71,00	73,00	75,00
Prestationstal, Överby daghem			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	66,24	58,99	59,52
Årskostnad/barn, euro	10 321,74	11 148,43	11 249,04
Avgiftstäckningsgrad, procent	16,21	14,40	14,30

23205 Österkulla daghem*Anslagsansvarig: Föreståndaren*

Tre avdelningar med vardera 21 platser för 3-6-åringar, 22 barn/avdelning 2017. En avdelning med 14 platser för 1-3-åringar. En avdelning med fyra platser för 1-3-åringar.

Personal, Österkulla daghem			
	2015	2016	2017
Föreståndare	1,00	1,00	1,00
Barnträdgårdslärare	6,00	6,00	7,00
Barnskötare	7,52	7,52	6,52
Kock	1,00	1,00	1,00
Köksbiträde	0,65	0,65	0,65
Städare	1,00	1,00	1,00
Beläggningsprocent 01.01-31.05, Österkulla daghem			
	2015	2016	2017
Blåkulla, 1-3 år	70,00	74,00	75,00
Småkulla, 1-3 år	91,00	75,00	75,00
Grönkulla, 3-6 år	76,00	74,00	75,00
Gulkulla, 3-6 år	80,00	71,00	75,00
Lilkulla, 3-6 år	74,00	65,00	75,00
Prestationstal, Österkulla daghem			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	60,75	52,54	52,98
Årskostnad/barn, euro	9 343,12	9 929,69	10 012,94
Avgiftstäckningsgrad, procent	17,60	17,10	17,00

23206 Gottby daghem*Anslagsansvarig: Föreståndaren*

En avdelning med 25 platser för 3-6-åringar. En permanent ändring av platsantalet från 28 till 25 eftersom 28 barn kräver mera personal på grund av föreståndarens avtalsenliga rätt till administrativ tid.

Personal, Gottby daghem			
	2015	2016	2017
Föreståndare	1,00	1,00	1,00
Barnträdgårdslärare	1,00	1,00	1,00
Barnskötare	1,78	1,78	1,78
Kock	0,78	0,78	0,78
Städare	0,52	0,52	0,52
Beläggingsprocent 01.01-31.05, Gottby daghem			
	2015	2016	2017
Gottby, 3-6 år	73,00	69,00	75,00
Prestationstal, Gottby daghem			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	70,06	51,48	58,85
Årskostnad/barn, euro	10 293,12	9 729,07	11 123,08
Avgiftstäckningsgrad, procent	14,37	14,30	13,67

23207 Sviby daghem*Anslagsansvarig: Föreståndaren*

Två avdelningar med vardera 21 platser för 3-5-åringar, 22 barn/avdelning 2017. En avdelning med 21 platser för 6-åringar. En avdelning med 14 platser för 1-3 åringar. En avdelning med 16 platser för 1-3-åringar.

Personal, Sviby daghem			
	2015	2016	2017
Föreståndare	1,00	1,00	1,00
Barnträdgårdslärare	8,00	8,00	8,00
Barnskötare	9,00	9,00	9,00
Kock	1,00	1,00	1,00
Köksbiträde	0,65	1,56	1,56
Köksbiträde/städare	0,78	0,00	0,00
Städare	1,00	1,59	1,59
Beläggingsprocent 01.01-31.05, Sviby daghem			
	2015	2016	2017
Topasen, 1-3 år	80,00	83,00	75,00
Rubinen, 1-3 år	80,00	75,00	75,00
Safiren, 3-5 år	77,00	74,00	75,00
Smaragden, 3-5 år	80,00	82,00	75,00
Diamanten, 6-åringar	78,00	83,00	75,00
Prestationstal, Sviby daghem			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	66,83	59,63	60,58
Årskostnad/barn, euro	10 878,15	11 271,00	11 448,91
Avgiftstäckningsgrad, procent	16,58	15,40	15,26

23401 Familjedaghem*Anslagsansvarig: Barnomsorgschefen*

Anslaget avser fem familjedagvårdare, varav fyra är anställda i barnens hem. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut har till varje familjedagvårdare, som arbetar i det egna hemmet, sedan 1990 erlagts ett Jomalatillägg om 252,28 euro/månad.

Personal, familjedagvårdare			
	2015	2016	2017
Familjedagvårdare	5,00	5,00	5,00
Varav i tjänst 31.12	4,00	5,00	5,00
Antal barn och vårddagar			
	2015	2016	2017
Barn	6,00	11,00	10,00
Vårddagar	958	1900	1500
Prestationstal, familjedaghem			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	80,96	86,61	105,37
Avgiftstäckningsgrad, procent	9,41	9,10	7,59

23403 Gruppfamiljedaghemmet Vikingen*Anslagsansvarig: Barnomsorgschefen*

En avdelning med åtta platser för 1-3-åringar.

Personal, Vikingen			
	2015	2016	2017
Familjedagvårdare	2,00	2,00	2,00
Varav en är ansvarig			
Beläggningsprocent 01.01-31.05, Vikingen			
	2015	2016	2017
Vikingen, 1-3 år	74,00	72,00	75,00
Prestationstal, Vikingen			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	81,61	62,91	64,69
Avgiftstäckningsgrad, procent	12,80	13,70	13,29

23404 Gruppfamiljedaghemmet Miklagård*Anslagsansvarig: Barnomsorgschefen*

En avdelning med åtta platser för 3-4-åringar.

Personal, Miklagård			
	2015	2016	2017
Familjedagvårdare			2,00
Varav en är ansvarig			
Beläggningsprocent 01.01-31.05, Miklagård			
	2015	2016	2017
Miklagård, 3-4 år			75,00
Prestationstal, Miklagård			
	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro			75,22
Avgiftstäckningsgrad, procent			7,91

Prestationstal, daghem, gruppfamiljedaghem, familjedaghem, fritidshem	2015	2016	2017
Avgiftstäckningsgrad, procent	17,24	15,70	15,39

LEKPARKER

Ansvarsområdet omfattar kommunens två lekparkar. Lekparkerna är öppna 1.9. - 31.5. Personalen överförs under sommaren till annan barnomsorgsverksamhet eller beviljas oavlönad tjänstledighet.

23501 Kyrkoby lekpark

Anslagsansvarig: Föreståndaren

En utelekgrupp med max 25 barn, 2-4 åringar. Verksamhet kl. 9-12 måndag - fredag.

Personal, Kyrkoby lekpark	2015	2016	2017
Lekparksföreståndare	0,46	0,46	0,46
Lekparksbiträde	0,46	0,46	0,46
Prestationstal, Kyrkoby lekpark	2015	2016	2017
Närvaroprocent	74,00	60,00	60,00
Avgiftstäckningsgrad, procent	12,40	14,00	11,65

23502 Gottby lekpark

Anslagsansvarig: Föreståndaren

En utelekgrupp med max 25 barn, 2-4 åringar. Verksamhet kl. 9-12 måndag - fredag.

Personal, Gottby lekpark	2015	2016	2017
Lekparksföreståndare	0,46	0,46	0,46
Lekparksbiträde	0,46	0,46	0,46
Prestationstal, Gottby lekpark	2015	2016	2017
Närvaroprocent	61,00	60,00	60,00
Avgiftstäckningsgrad, procent	10,68	12,60	13,28

Ramen för äldreomsorgen; inklusive De Gamlas Hem k.f.

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Äldreomsorgsledaren		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1 %
EXTERNNA:				
NETTO	-3 073 386,86	-3 222 652,90	-3 222 691,79	0,0 %
Interna				
NETTO:	-52 144,77	-55 188,27	-60 459,26	9,6 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens</i>	<i>Styrelsens</i>	<i>fullmäktiges</i>	
	<i>förslag</i>	<i>förslag</i>	<i>beslut</i>	
UTGIFTER	-3 544 238,24	-3 498 365,40	-3 498 365,40	
INKOMSTER	275 673,61	275 673,61	275 673,61	
NETTO	-3 268 564,63	-3 222 691,79	-3 222 691,79	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag. Efter nya budgetuppgifter från kommunalförbundet De Gamlas Hem k.f. har en kostnadsreducering om 45 873 euro gjorts.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Äldreomsorgen äskar om 45 912 euro utöver ram.

Verksamhetsområde:

Ramen för äldreomsorg innefattar omsorg av äldre i form av hemservice och stödtjänster såsom färdtjänst på sociala grunder, matservice och ÄLDis, institutionsvård, effektiviserat serviceboende (ESB) samt dagverksamhet för demenssjuka genom De Gamlas Hem k.f. (DGH), demensboende genom Folkhälsans Allaktivitetshus samt driftskostnader för kommunens servicehus Rönngården. När den öppna vårdens resurser inte mera är tillräckliga ska invånarna kunna erbjudas ändamålsenlig vårdplats. Verksamheten omfattar även närståendevård som avser vård av och omsorg om en äldre, handikappad eller sjuk person som ordnas i hemförhållanden med hjälp av anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära samt kostnaderna för äldreomsorgens administrering.

Målsättning:

- Utbudet på ÄlDis/virtuell äldreomsorg ska utökas bl.a. genom point-to-point kontakt med apotek, läkare och bibliotek.
- Instrument RAI för vårdtyngdsmätning tas i bruk i kommunen.

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar under perioden 2017-2019**

- Folkhälsans boende nyttjas främst av personer som fått diagnosen Alzheimer i en tidig ålder. Antalet personer har ökat. Anslaget beräknas för fem personer enligt dagens antal och i beräkningarna har iakttagits Folkhälsans kostnadshöjning med cirka 1 procent. Kommunen höjer sina avgifter i motsvarande grad. Merkostnaden uppskattas till 125 260 euro (**22312 Demensboende**).
- Antalet hemtjänstklinter och antalet hemservicebesök har stadigt minskat under de senaste åren. Antalet minskade besök inverkar direkt på intäkterna som uppskattas minska med totalt 16 284,12 euro.
- För att minska smittospridningen och för att öka tryggheten för våra hemmaboende klienter, bör arbetskläderna för hemservicepersonalen enhetligas och tas från en uthyrningsfirma. Anslaget ökas med ca 1 000 euro.
- Åda Ab och DGH har tillsammans initierat till att kommunerna skulle ha ett gemensamt instrument för vårdtyngdsmätning. Syftet är att underlätta kommunikationen mellan vårdinstanserna och att få till en flytande vårdkedja med rätt vårdplats för rätt klient. Vid initialskedet förra året så valde socialförvaltningen att avvakta, till nästa år budgeteras medel för hemservicepersonalens skolning i RAI. Total merkostnad uppskattas till 19 806 euro (**22101 Hemvården**).
- För licenser och skolning i RAI för äldreomsorgsledarens del budgeteras totalt medel om 7 650 euro (**22401 Äldreomsorgsförvaltning**).
- Antal närståendevårdare från 65 år har ökat något. Merkostnaden beräknas till 5 984,74 euro (**22301 Närståendevård från 65**).
- Antal närståendevårdare under 65 år är oförändrat, men socialskyddsavgifterna har varit felberäknade. Merkostnaden uppskattas till 7 097,59 euro (**22302 Närståendevård under 65**).
- Den mobila dagverksamheten på Folkhälsan har upphört. Inga medel budgeteras, vilket ger en inbesparing om 11 900 euro (**22313 Mobil dagverksamhet**).
- DGH har ännu inte vid budgeteringstillfället slutfört sitt budgetarbete. Enligt kommunalförbundets förslag så ökas dock kostnaderna genomsnittligt med 6 %. Till skillnad från föregående år så budgeteras anslag för 28 platser i stället för 30 baserad på uppskattning av behovet. I anslaget ingår också numera dagverksamhet för personer med minnessjukdom med uppskattad nettokostnad om 13 989,37 euro. Anslaget uppskattas att ge en inbesparing om 104 426 euro i jämförelse mot 2016 (**22101 De Gamlas Hem**).

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015 BOKSLUT	2016 BUDGET	RAM- BUDGET	2017 BUDGET	2018 VEP	2019 VEP
C220 Äldreomsorg						
C221 Anstaltsvård för äldre						
22101 De gamlas hem	-2049	-2152		-2003		
22103 Övriga klinikfärdiga						
C221 Anstaltsvård för äldre Summa	-2049	-2152		-2003		
C222 Hemservice						
22201 Hemvården	-528	-517		-537		
22202 Stödtjänster	-10	-11		-10		
C222 Hemservice Summa	-538	-529		-547		
C223 Annan service för äldre						
22301 Närståendevård från 65	-90	-98		-104		
22302 Närståendevård under 65	-163	-195		-202		
22303 Avlastning under 65	-2	-2		-4		
22304 Avlastning från 65		-1		-2		
22311 Servicehus/hemvårdscentral	-38	-55		-4		
22312 Demensboende	-186	-178		-303		
22313 Mobil dagverksamhet	-8	-12				
22314 Äldreomsorg på distans		-2		-2		
C223 Annan service för äldre Summa	-487	-542		-621		
C224 Administration						
22401 Äldreomsorgsförvaltning				-52		
C224 Administration Summa				-52		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-48	-97
Äldreomsorg totalt	-3073	-3223	-3223	-3223	-3271	-3368

22101 De Gamlas Hem k.f.

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Kommunen ska enligt 3 kap. 17 § i socialvårdslagen (FFS 710/1982) anordna anstaltsvård (institutionsvård). Kommunens institutionsvård av äldre sköts primärt av DGH. Vårdbehovet ute i kommunen har stigit märkbart i och med verksamhetsförändringen vid ÅHS geriatrika klinik och inför kommande budgetår kommer antalet vårdplatser vid ÅHS minskas ytterligare. Klienter från ÅHS skrivs ut i ett tidigare skede av tillfrisknandet. Klienterna är vid utskrivningen medicinskt färdigbehandlade, men i många fall beroende av tillsyn dygnet runt och rehabiliterande åtgärder innan ett eventuellt hemmaboende blir aktuellt. Förutom Folkhälsans gruppboende, är DGH i nuläget den enda plats kommunen kan erbjuda där personal finns nära tillgänglig dygnet runt.

Kommunen har numera ett avtal med DGH om 15 institutionsplatser och 10 platser på ESB, vilket ger större möjligheter att kunna erbjuda omsorg på rätt vårdnivå liksom större

valmöjligheter till avlastning för närståendevårdare. Initialt 2016 har beläggningen på den nya avdelningen varit låg för att mot slutet på sommaren blivit fullbelagd.

Beläggning på De Gamlas Hem/ institutionsvård			
	2015	2016	2017
Platser vid DGH	25	17	18
Vårddygn, totalt	9547	6385	6570
Antal vårdtagare	43	30	36

Beläggning på De Gamlas Hem/ ESB Liljan			
	2015	2016	2017
Platser vid DGH	0	10	10
Vårddygn, totalt	0	3470	3650
Antal vårdtagare	0	10	12

Kommunen ska enligt 3 kap. 17 § i socialvårdslagen ordna verksamhet i sysselsättningsyfte för handikappade. Enligt lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) ska kommunen sörja för ordnandet av ändamålsenlig omsorg under närståendevårdarens lagstadgade ledighet. Dagverksamhet verkar i förebyggande och upprätthållande syfte för personer med minnessjukdom, samt i avlastande syfte för anhöriga och närståendevårdare. Genom att delta i dagverksamhet kan nedgången i funktionsförmågan bromsas och i vissa fall också förbättras. Verksamheten möjliggör på så sätt hemmaboendet och skjuter upp behovet av vård på institution.

Efter att Folkhälsan upphörde med sin s.k. mobila dagverksamhet så startades dagverksamhet för personer med minnessjukdom genom DGH våren 2016. Dagverksamheten vid DGH innebär att en person som ännu bor i sitt hem eller på ett serviceboende besöker DGH för några timmar av rehabilitering, stimulans och gemenskap. I dagverksamheten strävar man till att ta hänsyn till de enskilda deltagarnas behov. Efterfrågan har varit stort speciellt bland närståendevårdarna.

22103 Klinikfärdiga klienter

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Enligt 18 § LL om hälso- och sjukvård (ÅFS 2011:114) ska respektive hemkommun erlägga en avgift till ÅHS för en patient som utan medicinska skäl är kvar inom långtidsvården eller specialistsjukvården längre än en vecka efter att ÅHS har informerat kommunen om att patienten kommer att skrivas ut. Avgiften fastställs enligt den faktiska kostnaden för vården och varierar därmed på olika inrättningar inom ÅHS. Målsättningen är att kommunen ska kunna erbjuda lämpliga vårdplatser för eventuella klinikfärdiga klienter. Inga medel reserveras för ändamålet.

Klinikfärdiga klienter			
	2015	2016	2017
Antal vårdtagare	0	0	0
Antal vårddygn	0	0	0

HEMSERVICE

Kommunen ska i enlighet med 3 kap. 17 § i socialvårdslagen ombesörja anordnandet av hemservice. Hemserviceavgifterna har justerats från 1.1.2017. Regelbundna stödtjänster jämnställs numera med övrig hemservice med en fast månadsavgift. Det nya systemet bedöms som mer rättvis för klienter utan att påverka kommunens inkomster.

Inkomsterna påverkas av att antalet hemservicebesök har minskat under de senaste åren. Bostäderna är bättre anpassade liksom den medicinska vården mer utvecklad, behovet av service uppstår allt högre upp i åldrarna. Korta punktinsatser har avtagit och i stället behövs mer krävande vårdinsatser. Tidsåtgången totalt per dag är ungefär lika som under tidigare år.

Antal besök			
	2015	2016	2017
Äldringar (huvudmannen 65 - 74 år)	256	300	645
Äldringar (huvudmannen 75 - 84 år)	5934	5772	4425
Äldringar (huvudmannen ö. 85 år)	4190	6240	4407
Handikappade	166	250	214
Barnfamiljer	98	220	94
Intensifierat familjearbete	0	0	0
Övriga	128	27	0
Antal besök totalt	10380	12809	9807
Hemvårdshjälp (antal hushåll)			
	2015	2016	2017
Äldringar (huvudmannen 65 - 74 år)	5	3	4
Äldringar (huvudmannen 75 - 84 år)	17	15	12
Äldringar (huvudmannen ö. 85 år)	14	15	12
Handikappade	4	4	3
Barnfamiljer	2	2	2
Intensifierat familjearbete	0	0	0
Övriga	3	3	3
Antal hushåll totalt	45	42	36

22201 Hemvården

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Hemvården har tio inrättade tjänster. Samtliga tjänster behövs för att kunna erbjuda service dygnet runt.

Hemvårdspersonal			
	2015	2016	2017
Antal närvårdare	10	10	10
* varav en teamledare			

22202 Stödtjänster

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Enligt 9 § i socialvårdsförordningen (FFS 607/1983) kan hemservice ordnas i form av stödtjänster. Anslaget omfattar matservice och färdtjänst enligt socialvårdslagen. Kommunen köper för närvarande mat från servicehusets kök som bedrivs i privat regi till klienter som bor hemma och har hemservice.

Matservice	2015	2016	2017
Antal hushåll som erhåller mat	34	30	30
Antal portioner	2465	2930	2292

Med stöd av socialvårdslagen kan transport anordnas för andra än gravt handikappade.

Färdtjänst enligt socialvårdslagen	2015	2016	2017
Antal beviljade totalt	52	53	53
Antal beviljade/ avgift 50 %	37	37	38
Antal beviljade/ avgift 20 %	15	16	15
Antal nyttjare	31	34	34
Antal enkelresor	832	685	815

ANNAN SERVICE FÖR ÅLDNINGAR

Närståendevården baserar sig på lagen om stöd för närståendevård (FFS 937/2005) med undantaget gällande den lagstadgade ledigheten. Kommunen beslutar enligt lagen vilka vård- och serviceformer kommunen kan erbjuda den vårdbehövande. Med närståendevård avses vård av och omsorg om en äldre, handikappad eller sjuk person som ordnas i den vårdbehövandes hem med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Närståendevård består av ett vårdarvode, kompletterande hälso- och socialtjänster till den vårdbehövande och stöd till närståendevårdare.

Vårdarvodet justeras varje kalenderår med den lönekoeficient som avses i 96 § lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/2006). Samtliga vård- och serviceplaner inom närståendevården är uppdaterade. Antalet närståendevårdare för vårdbehövande från 65 år har ökat något och närståendevårdare för vårdbehövande under 65 år ser ut att bli oförändrat.

22301 Närståendevård, från 65 år

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Närståendevårdsklienter från 65 år	2015	2016	2017
Antalet klienter totalt	12	12	14
Klienter i klass I	4	4	6
Klienter i klass II	6	6	5
Klienter i klass III	2	2	2

22302 Närståendevård, under 65 år*Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren*

Relationstal	2015	2016	2017
Antal klienter under 65 år	31	29	29
Antal klienter 0-17 år	17	17	16
Antal klienter 18-64 år	14	12	13
Klienter klass 1	22	19	20
0-17 år	14	12	12
18-64 år	8	6	8
Klienter klass 2	7	8	7
0-17 år	3	3	3
18-64 år	4	5	4
Klienter klass 3	2	2	2
0-17 år	0	0	0
18-64 år	2	2	2
Klienter klass 4	0	0	0

För arvodet beräknas en indexjustering om 1,5 procent under 2017.

22303 Avlastning närståendevård, under 65 år*Anslagsansvarig: Socialarbetaren/socialservice*

Kommunens skyldighet att ordna avlastning för närståendevårdare stiftas i lagen om närståendevård (FFS 937/2005) med undantag av antalet lediga dagar per månad. I enlighet med 2g § landskapslag om ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om socialvård (ÅFS 2007:111) har närståendevårdaren rätt till fem i stället för två dagar lagstadgad ledighet per månad på Åland. Vid annan ledighet än lagstadgad ledighet eller om vårdaren tar ut fler lediga dagar än lagstadgat så betalas arvodet ut i proportion till antalet dagar och arvode. Kommunen uppbär en dygnsavgift från den vårdbehövande för de tjänster kommunen erbjuder under lagstadgad ledighet.

Flertalet klienter med handikapp eller utvecklingsstörning har sedan tidigare beviljad avlastning baserad på annan lagstiftning. Avlastning kan erbjudas exempelvis genom avlösarservice, DUV:s avlastningsläger, stödperson/familj, personlig hjälpare, hemvård m.m. Avlastning för närståendevård har nyttjats i en betydligt större utsträckning sedan det blev möjligt att nyttja avlösarservice för avlastningen.

22304 Avlastning närståendevård, från 65 år*Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren*

Kommunen erbjuder avlastning för närståendevårdare för vårdbehövande från 65 år genom DGH, i Rönngårdens periodrum och via hemvården. Även dagverksamhet för demenssjuka har nyttjats som form av avlastning och från nästa år kommer det att vara möjligt med s.k. periodisering av sina lediga dagar (d.v.s. att man nyttjar bara enstaka timmar per dag och får på så sätt flera dagar till användning).

När det inte är möjligt att ordna avlastning enligt ovan kan andra lösningar bli aktuella enligt enskild ansökan och prövning. Det är även möjligt att ordna vården under en närstående vårdarens ledighet eller annan frånvaro genom ett uppdragsavtal.

Anslaget omfattar medel för avlastning i hemmet genom avlösarservice. För övrigt ingår medel för avlastning i befintliga verksamheter.

22311 Servicehuset

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Kommunen ska enligt 3 kap. 17 § i socialvårdslagen (FFS 710/1982) ombesörja anordnandet av boendeservice. I servicehuset finns 16 handikappanpassade lägenheter till uthyrning. Med syfte att få till en bättre flytande vårdkedja och för att minska isolering och ensamhet bland hemmaboende åldringar ändrades intagningskriterierna till Rönngården under hösten 2016. Fotvård, massage och restaurangverksamhet bedrivs i privat regi. Andra verksamheter som huserar i servicehuset är kommunens hemvård och ÅHS hemsjukvård. Olika föreningar ordnar regelbundna aktiviteter i huset. Bland aktiviteterna kan nämnas högläsning, stickkafé, bingo och sittgympa.

Rönngårdens periodrum	2015	2016	2017
Antal nyttjade dygn	45	60	60
Antal nyttjare	3	2	2

Nyttjandet av Rönngårdens periodrum är lågt. Periodrummet används kortare perioder av personer som av olika anledningar behöver extra tillsyn, till exempel efter en utskrivning från sjukvårdsinrättning. Personer som behöver akuta hjälpinsatser kan inte tas emot på Rönngården. Boendet är utan fast bemanning, varför ett larmsystem skulle vara onödigt att koppla direkt till kansliet.

22312 Demensvård/-boende

Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren

Kommunen ska enligt 3 kap. 17 § i socialvårdslagen ombesörja anordnandet av boendeservice. I Folkhälsans Allaktivitetshus finns bland annat grupphemmet Linden. Hemmet är ett dygnetruntböende för personer med minnessjukdom. Hemmet har nio handikappanpassade lägenheter. Vid budgeteringstillfället har fem personer plats vid gruppboendet. Folkhälsans gruppboende har framförallt prioriterats för personer med Alzheimer i tidig ålder.

Folkhälsans demensboende	2015	2016	2017
Antal vårdtagare	6	3	5
Antal vårddygn	1105	1095	1825

22314 Äldreomsorg på distans (ÄDis)*Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren*

Jomala kommun har 2016 tagit över huvudmannskapet för ÄDis från Ålands högskola. ÄDis är en virtuell äldreomsorg som kan betraktas som en ny stödtjänst inom hemservicen. En intresseförfrågan har riktats till samtliga kommuner på Åland och avtal skrivs med de kommuner som anmält deltagande i ÄDis. För närvarande har avtal ingåtts med fem kommuner med Jomala kommun som huvudman.

För drift av ÄDis behövs en personalresurs för administration och för tryggnad av programverksamhet och support. Finansieringsbidrag i form av samordningspengar kommer att sökas från landskapsregeringen.

22401 Äldreomsorgsförvaltning*Anslagsansvarig: Äldreomsorgsledaren*

Ett nytt kostnadsställe har skapats för administrering av äldreomsorgen. Anslaget omfattar primärt lönen för äldreomsorgsledaren (som tidigare belastat anslaget för servicehuset) men även övriga kostnader som direkt hänför sig till administrering.

Under 2017 planerar socialförvaltningen i Jomala att gå med på den gemensamma satsningen i landskapet att skapa ett enhälligt "språk" vad gäller vårdtyngd inom äldreomsorgen. RAI är tänkt som ett instrument för bedömning av fysisk, kognitiv och social status som i första hand används för att ge underlag för vårdplanering för äldre personer med behov av långvarig vård och omsorg.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURVERKSAMHETEN**Ramen för lågstadieskolorna**

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Skoldirektören		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR- ÄNDRING
	2015	exkl. tillägg 2016	2017	1 %
EXTERNNA:				
NETTO	-3 708 523,91	-3 897 621,00	-3 966 286,25	1,8 %
Interna				
NETTO:	-514 226,28	-462 137,06	-379 403,52	-17,9 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-4 332 816,85	-4 333 071,25	-4 333 071,25	
INKOMSTER	366 785,00	366 785,00	366 785,00	
NETTO	-3 966 031,85	-3 966 286,25	-3 966 286,25	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår att ta bort 11 352,57 euro från Vikingaåsens skola och 5 309,42 euro från Södersunda skola utgörande oförutsedda och ospecificerade anslag. Liknande kostnader ska om de uppstår hanteras genom kommunstyrelsens dispositionsmedel. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Lågstadiet äskar om 92 845 euro utöver ram varav Vikingaåsens skolas del är 27 592 euro över ram, Södersunda skolas del är 28 473 euro under ram och anslaget för skolgång i annan kommun är 93 726 euro över ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C310 Skolförvaltningen						
C311 Ramen för lågstadiet						
31102 Vikingaåsens skola	-2033	-2043		-2055		
31103 Södersunda skola	-1110	-1138		-1100		
31104 Skolgång i annan kommun	-565	-717		-811	-180	-125
C311 Ramen för lågstadiet Summa	-3709	-3898		-3966	-180	-125
C312 Ramen för högstadiet						
31201 Högstadiundervisning	-2364	-2540		-2816	-120	-100
31202 Träningsundervisningen	-151	-208		-169		
C312 Ramen för högstadiet Summa	-2516	-2748		-2986	-120	-100
C313 Fritidshemsverksamheten						
31301 Fritidshem Humlan				-100		
31302 Fritidshem Södersunda				-38		
31303 Fritidshem Ugglan				-25		
C313 Fritidshemsverksamheten Summa				-162		
Beräknad löne- och inflationsjustering - Lågstadiet					-59	-119
Beräknad löne- och inflationsjustering - Högstadiet					-45	-90
Beräknad löne- och inflationsjustering - Fritidshemsverksamheten					-2	-2
Lågstadiet totalt	-3709	-3898	-3892	-3966	-4206	-4450
Högstadiet totalt	-2516	-2748	-2748	-2986	-3150	-3340
Fritidshemsverksamheten totalt			-147	-162	-165	-167
Skolförvaltningen totalt	-6224	-6646	-6787	-7114	-7521	-7956

Skolförvaltningen har tre ramar. Ram 1 är avsedd för Södersunda skola och Vikingaåsens skola samt skolgång i annan kommun. Ram 2 är tilldelad kommunalförbundet Södra Ålands högstadiedistrikt (SÅHD). Ram 3 är avsedd för fritidshemsverksamheten som ingår i skolförvaltningen från och med 1.1.2017.

Antal elever från Jomala kommun,			
hösttermin	2015	2016	2017
Lågstadiet	414,00	426,00	434,50
Högstadiet	163,00	173,00	183,00
Totalt	577,00	599,00	617,50

Kostnad per elev			
	2015	2016	2017
Jomala kommun lågstadiet	8 529,00	8 904,00	8 643,00
Södra Ålands högstadie/KHS inkl förv	15 616,00	16 576,00	16 131,00
Träningsundervisningen	51 334,00	49 928,00	59 028,00
Samarbetsavtal Mariehamn, låg*	10 762,00	10 891,00	11 212,00
Samarbetsavtal Mariehamn, hög*	12 718,00	12 841,00	12 873,00
Waldorfskolan	6 690,00	4 756,00	4 833,00
* ingår elevtransport			

Förvaltningens äskanden:

Verksamhets- och volymförändringar ram 1 perioden 2017-2019

Södersunda skola

- Elevantalet sjunker och antalet undervisningsgrupper minskar från åtta till sex från och med hösten 2017. Det behövs ändå resurser för att dela klasserna i mindre grupper och hantera elever med särskilda behov.
- Antalet timresurser minskar med 12 veckotimmar och lärarårsverken minskas med 0,63. Minskade behov av medel om 43 618 euro.
- Skolan har behov av att höja anslaget för IT-investeringar eftersom den befintliga utrustningen behöver förnyas. Beräknad merkostnad 4 500 euro i investeringsanslag.
- Upphandling av städtjänster i stället för personal ger inbesparingar. Beräknad inbesparing 5 236 euro.
- Ökade utbildningskostnader, 2 000 euro, för behov av riktad handledning till personal.
- Årsverken för elevassistent minskas med 0,86. Beräknad inbesparing är 26 128 euro.
- IKT-tjänster har utökats genom att elevregistreringsprogrammet Primus införs. Beräknad merkostnad 1 300 euro.
- Kostnad för skolskjuts beräknas öka med 20 000 euro.
- Inga nu kända förändringar för planperioden 2018-2019.

Vikingaåsens skola

- Elevantalet ökar med 20 stycken, vilket medför merkostnader för bland annat läroböcker och arbetsmaterial. Beräknad merkostnad 7 342 euro.
- Skollunchen och mellanmål blir dyrare på grund av ökat elevantal. Beräknad merkostnad 6 536 euro.
- Ökade timresurser med 23 veckotimmar i veckan leder till ökade personalkostnader (rektor nedsatt undervisningsskyldighet 4 timmar/vecka i jämförelse med tidigare föreståndares 8 timmar/vecka). Årsverken ökar med 2,12 även om antalet lärare förblir oförändrat. Beräknad merkostnad 33 408 euro.
- Elevassistent nr 8 anställs från hösten 2017. Totalt ökar årsverken med 1,39. Beräknad merkostnad 28 093 euro.
- IKT-tjänster utökas när elevregistreringsprogrammet Primus införs. Beräknad merkostnad 2 800 euro.
- Språkstödselevernas antal har ökat, kommunen betalar 14 procent. Beräknad merkostnad 3 678 euro.
- Dietkock anställs. Beräknad merkostnad 33 843 euro.
- Ökade utbildningskostnader, 4 000 euro, för behov av riktad handledning till personal.
- Ökade kostnader för inventarier då gymnastikmaterial behöver förnyas och köket behöver en ny arbetsbänk med dusch. Beräknad merkostnad 5 226 euro.
- Inga nu kända förändringar 2018-2019 än de som aviseras för 2017.

Målsättning för lågstadiet

- Elever med inlärnings svårigheter ska ges undervisning så att de känner att de lyckas och duger oavsett nivån på deras prestationer.
- Barn som inte klarar av att arbeta i storklass behöver ha möjlighet att arbeta i en liten grupp.
- Öka användandet av IKT i undervisningen.

Budgetårets specifika målsättningar för lågstadiet

- Använda Fronter som en lärplattform och öka antalet inloggningar.
- Att arbeta med mobbningsförebyggande program, i första hand KiVa-skola.
- Införa ett nytt elevadministrationsregister, Primus.

Skolgång i annan kommun

Elever från Jomala kommun kan gå i andra kommuners skolor på följande grunder:

- På förälders ansökan
- Waldorfskolan (ersättande skolor)
- Samarbetsavtal med Mariehamns stad

Nedan beskrivs de kostnadsförändringar som uppstår till följd av volymförändringar.

På förälders ansökan

Minskat elevantal om 4 elever, vara 1 elev på lågstadiet och 3 på högstadiet.

Kostnadsminskningen 2017 är beräknad till -48 000 euro

Waldorfskolan (ersättande skolor)

Minskat elevantal om 3 elever.

Kostnadsänkningen 2017 är beräknad till - 9 000 euro

Samarbetsavtal med Mariehamns stad

Utökat elevantal om 11,5 elever.

Kostnadsökningen 2017 är beräknad till 151 000 euro

Varav kostnaden för skolskjuts utgör 27 600 euro.

Total kostnadsökning 2017 94 000 euro

PLAN 2018-2019**PLAN 2018**

1.8.2018 förväntas 17 nya elever att börja sin skolgång inom ramen för samarbetsavtalet. Elevökningen i medeltal blir 16,5 elever.

Kostnadsökningen 2018 är beräknad till 180 000 euro

PLAN 2019

Under 2018 förväntas 15 nya elever att börja sin skolgång inom ramen för samarbetsavtalet. Elevökningen i medeltal blir 11,5 elever.

Kostnadsökningen 2019 är beräknad till 125 000 euro

31102 Vikingaåsens skola

Anslagsansvarig: Rektor

Relationstal Vikingaåsen			
Antal	2015	2016	2017
Elever	233,00	230,50	250,00
Anställda	33,53	32,89	34,51
Skolföreståndare/rektor	1,00	1,00	1,00
Klasslärare	17,71	18,21	19,79
Speciallärare	2,70	2,70	2,00
Elevasistent	3,66	4,31	5,05
Kanslipersonal	0,67	0,67	0,67
Kökspersonal	4,00	4,00	4,00
Städpersonal	3,79	2,00	2,00
m ²	3 730,00	3 730,00	3 730,00
m ² /elev	17,00	17,00	16,00
timresurs	505,00	505,00	529,00
timresurs/elev	2,17	2,19	2,12

Begreppet timresurs är ett mått på antalet lärartimmar per vecka.

Planerad användning av timresursen Vikingaåsen			
Klass	Antal elever	Antal veckotimmar	Delningstimmar
1A	14	21	
1B	15	21	
1C	15	21	
2A	19	21	
2B	15	21	
2C	16	21	
3A	16	24	
3B	16	24	
4A	21	25	
4B	22	25	
5A	20	25	
5B	19	25	
6A	22	25	
6B	20	25	
Summa	250	324	28

Delningstimmarna används till språk, slöjd och matematik.
Resterande timmar används till frivilliga språk, stöd, AV, bibl.

31103 Södersunda skola*Anslagsansvarig: Vice rektor*

Relationstal Södersunda			
Antal	2015	2016	2017
Elever	126,00	129,00	119,50
Anställda	18,44	18,29	16,10
Skolförest/vice rektor	1,00	1,00	1,00
Klasslärare	8,85	9,24	9,07
Speciallärare	1,01	1,12	1,00
Elevassistenter	3,92	3,27	2,41
Kanslipersonal	0,33	0,33	0,33
Kökspersonal	1,70	1,70	1,70
Städpersonal	1,63	1,63	0,59
m ²	1 617,00	1 617,00	1 617,00
m ² /elev	12,83	12,53	13,53
timresurs	258,00	259,00	235,00
timresurs/elev	2,05	2,01	1,97

Begreppet timresurs är ett mått på antalet lärartimmar per vecka.

Planerad användning av timresursen Södersunda			
Klass	Antal elever	Antal veckotimmar	Delningstimmar
1-2A	18	20	
1-2B	17	21	
2C*	0	20	
3-4A	21	24	
3-4B	21	24	
5-6A	19	25	
5-6B	19	25	
5-6C*	0	25	
Summa	115	184	17

Delningstimmarna används till språk, slöjd och matematik.
 Resterande timmar används till frivilliga språk, stöd, AV, bibl.
 *Utgår fr.o.m. höstterminen.

31104 Skolgång i andra kommuner*Anslagsansvarig: Skoldirektören**På föräldras ansökan*

Elev som påbörjat sin skolgång i annan kommun och sedan flyttar till Jomala kan på ansökan få fortsätta sin skolgång i den kommun den flyttat ifrån. Ersättning erläggs till annan kommun enligt de grunder som kommunerna på fasta Åland kommit överens om. Jomala kommun erlägger inte kostnader för elevtransporter till/från annan kommun.

Waldorfskolan

Föräldrar har rätt att välja att deras barn ska få gå i Waldorfskolan. Alla kommuner erlägger fr.o.m. höstterminen 2015 samma ersättning till Waldorfskolan. Jomala kommun erlägger inte kostnader för elevtransporter till/från Waldorfskolan.

Samarbetsavtal med Mariehamns stad

Jomala kommun har samarbetsavtal med Mariehamns stad om att elever från Kalmarnäsområdet ska gå i Strandnäs skola. Om antalet elever överstiger 76 reduceras ersättningen till Mariehamn stegvis för att uppgå till 10 % rabatt från och med elev 84. Under år 2018 beräknas de elever som omfattas av avtalet att överstiga 76. Jomala kommun bekostar elevtransporter till/från Strandnäs skola.

Antal elever från Jomala kommun, Samarbetsavtal Kalmarnäsområdet	2015	2016	2017	PLAN 2018	PLAN 2019
låg	45,00	53,50	60,50	74,00	83,00
hög	1,00	0,50	3,50	6,50	9,00
Totalt (medeltal vt/ht)	46,00	54,00	64,00	80,50	92,00

Ramen för kommunalförbundet Södra Ålands Högstadiedistrikt, inklusive träningsundervisningen

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Skoldirektören		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-ÄNDRING
	2015	exkl. tillägg	2017	1%
		2016		
EXTERNNA:				
NETTO	-2 515 609,82	-2 748 424,00	-2 985 517,00	8,6 %
Interna				
NETTO:	-110 248,21	-94 948,14	-104 936,48	10,5 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-2 992 532,00	-2 985 517,00	-2 985 517,00	
INKOMSTER				
NETTO	-2 992 532,00	-2 985 517,00	-2 985 517,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämts i senaste verksamhets- och ekonomiplan. SÅHD:s budgetförslag överskrider ram med 244 108 euro varav högstadiets del är 274 584 euro över ram och träningsundervisningens del är 30 476 euro under ram.

Verksamhets- och volymförändringar ram 2 perioden 2017-2019

Jomalas kostnadsökning mellan 2016 och 2017 beror bl.a. på att elevantalet från Jomala i SÅHD ändras enligt följande:

- Minskning med en elev i träningsundervisningen, **kostnadsminskning: - 30 000**
- Ökning med femton elever från 159,5 till 174,5 i Kyrkby högstadieskola (KHS). Jomala kommuns andel av eleverna i stiger med 3,53 % (från 50,00 % till 53,53 procent). Den större andelen elever, i det fall SÅHD:s budget 2017 blir oförändrad i jämförelse med 2016, innebär en **kostnadsökning om: 180 000**
- Den återstående delen av kostnadsökningen beror på SÅHD:s utökade budgetförslag som fortfarande är under beredning. För närvarande innebär förslaget för Jomalas del en **kostnadsökning om: 94 000**

Dessa kostnader föranleds bl.a. av

– ett nytt samarbetsavtal mellan Jomala kommun och SÅHD	35 000
– minskade intäkter för elever från kommuner utanför SÅHD	20 000
– ny gemensam kuratorstjänst för lågstadieskolorna i SÅHD	16 000
– Avskrivningskostnadernas ökning	15 000
– Fackliga omkostnader	7 000
– Friskvårdssatsning	2 000
Totalt:	94 000

Total kostnadsökning 2017

244 000 euro

PLAN 2018-2019**PLAN 2018**

1.8.2018 förväntas Jomalas elevantal i KHS öka med 10 elever samtidigt som andelen elever ökar till 54,26 %. Med anledning av utrymmesbrist i KHS behöver alternativet att utvidga samarbetsavtalet med Mariehamns stad utredas.

Kostnadsökningen 2018 är beräknad till

120 000 euro

PLAN 2019

1.8.2019 förväntas Jomalas elevantal i KHS öka med 8 elever samtidigt som andelen elever ökar till 55,32 %.

Kostnadsökningen 2019 är beräknad till

100 000 euro

31201 Högstadieundervisningen

Anslagsansvarig: Skoldirektören

Kommunen är medlem i Kommunalförbundet för Södra Ålands Högstadiedistrikt (SÅHD). Betalningsandelen baseras på skolförvaltningens budgetförslag. Kommunen betalar bruttokostnaderna för verksamheten och erhåller landskapsandelar även för denna verksamhet som handhas av kommunalförbundet.

Kyrkby högstadieskola:				PLAN	PLAN
Jomala kommun	2015	2016	2017	2018	2019
elever, medeltal	156,50	159,50	174,50	184,50	192,50
kostnad per elev	15 616,00	16 576,00	16 131,00	16 131,00	16 131,00

Beräkningen är uppgjord utifrån Jomalas kostnader och elevantal. I kostnaden ingår även pris- och lönejusteringar.

31202 Träningsundervisningen

Anslagsansvarig: Skoldirektören

Träningsundervisningen upprätthålls av SÅHD.

Förvaltning

Träningsundervisningen är avsedd för elever med utvecklingsstörning. Träningsundervisningen är gemensam för Mariehamns stad, Norra Ålands Högstadiedistrikt k.f. och SÅHD. Skärgårdskommunerna kan ansöka om att få sända elever till träningsundervisningen. Förbundsstyrelsen är ansvarig för verksamheten som regleras genom ett avtal mellan distrikten. Driftkostnaderna regleras mellan avtalsparterna i förhållande till deras elevantal.

Träningsundervisningen:				PLAN	PLAN
Jomala kommun	2015	2016	2017	2018	2019
elever, medeltal	1,50	2,00	3,00	3,00	3,00
kostnad per elev	51 334,00	49 928,00	59 028,00	59 028,00	59 028,00
Totalt	51 334,00	49 930,00	59 028,00	59 028,00	59 028,00
(medeltal vt/ht)					

Ramen för fritidshemsverksamheten

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Skoldirektören		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1%
EXTERNA:				
NETTO	0,00	0,00	-162 320,00	#####
Interna				
NETTO:	0,00	0,00	-198 649,00	#####
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens</i>	<i>Styrelsens</i>	<i>fullmäktiges</i>	
	<i>förslag</i>	<i>förslag</i>	<i>beslut</i>	
UTGIFTER	-255 320,00	-255 320,00	-255 320,00	
INKOMSTER	93 000,00	93 000,00	93 000,00	
NETTO	-162 320,00	-162 320,00	-162 320,00	

Fritidshemsverksamheten flyttas från barnomsorgen till skolförvaltningen från och med 1.1.2017. Fritidshemmen Humlan och Södersunda är kommunens egna verksamheter medan fritidshemmet Ugglan är en köptjänst inom ett samarbetsavtal med Mariehamns stad.

Antal barn i verksamheten och kostnad per barn			
	2015	2016	2017
Fritidshem Humlan	43	52	52
Fritidshems Södersunda	23	26	26
TOTALT	66	78	78
Kostnad per barn	2 842,33	2 962,56	2 996,04

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar under perioden 2017-2019**

- Inbesparing på personalkostnader på fritidshemmet Humlan om 9 342 euro, men i stället ökning av anslagen för material och tjänster om 3 050 euro. Detta med anledning av att fritidshemmen från och med 2016 håller öppet även under skolloven. Nettoutgiftsminskning 6 292 euro (**23301 fritidshemmet Humlan**).
- Utökad anslag om 10 000 euro har beaktats för platser vid fritidshemmet Ugglan, där barnantalet har ökat från nio till tretton barn (**23303 Fritidshemmet Ugglan**).

23301 Fritidshem Humlan*Anslagsansvarig: Rektor*

Fritidshemmet är beläget invid Vikingaåsens skola. En avdelning med 52 platser för skolbarn i årskurs ett och två. Fritidshemmet är öppet även under skolans lov dagar, juli månad undantaget.

Personal, fritidshemmet Humlan	2015	2016	2017
Föreståndare	0,85	0,85	0,85
Barnskötare	1,98	1,98	1,98
Köksbiträde	0,26	0,26	0,26
Städare	0,10	0,10	0,10

Prestationstal, fritidshemmet Humlan	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	21,03	20,31	20,64
Avgiftstäckningsgrad, procent	47,85	32,40	33,14

23302 Fritidshem Södersunda*Anslagsansvarig: Vice rektor*

Fritidshemmet är beläget invid Södersunda skola. En avdelning med 26 platser för skolbarn i årskurs ett och två. Fritidshemmet är öppet även under skolans lov dagar, juli månad undantaget.

Personal, Södersunda fritidshem	2015	2016	2017
Föreståndare	0,42	0,69	0,69
Barnskötare	0,94	0,59	0,59
Städare	0,10	0,10	0,10

Prestationstal, Södersunda fritidshem	2015	2016	2017
Kostnad/vårddag, euro	25,08	19,41	19,43
Avgiftstäckningsgrad, procent	40,86	33,90	33,86

23302 Fritidshem Ugglan*Anslagsansvarig: Skoldirektör*

Fritidshemmet Ugglan är beläget invid Strandnäs skola och är en köptjänst från Mariehamns stad.

Ramen för biblioteksförvaltningen

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Biblioteks- och kulturchefen		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1%
EXTERNNA:				
NETTO	-203 104,81	-215 000,00	-229 100,00	6,6 %
Interna				
NETTO:	-47 374,05	-47 971,91	-47 944,37	-0,1 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-235 600,00	-240 600,00	-240 600,00	
INKOMSTER	11 500,00	11 500,00	11 500,00	
NETTO	-224 100,00	-229 100,00	-229 100,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar sänka anslaget för inköp av tjänster, material, förnödenheter och varor med 5 000 euro samt sänka anslaget för övriga verksamhetskostnader med 2 000 euro. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar enhälligt att stryka förslaget om att sänka anslaget för inköp av tjänster, material, förnödenheter och varor inom biblioteksförvaltningen med 5 000 euro. I övrigt godkänns kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Förvaltningen äskar om 16 100 euro utöver ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C320 Biblioteksförvaltningen						
32001 Bibliotek	-203	-215		-229	-6	-25
Beräknad löne- och inflationsjustering					-3	-7
Biblioteks- och kulturförv. totalt	-203	-215	-215	-229	-238	-270

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019****2017: Totala behovet av ökad ram 16 100 euro.**

Städupphandling	7 400 euro (total kostnad 13 400 euro)
Utökad arbetstid skolbiblioteksbiträde	3 700 euro
Byte av klassifikation och märkning	9 000 euro
Infobladet minskad kostnad	<u>-4 000 euro</u>
Summa:	<u>16 100 euro</u>

Städupphandling, merkostnad 7 400 euro.

Under 2016 upphandlades städtjänst för Jomala bibliotek och en betydlig merkostnad per år uppstod efter utförd städdimensionering och upphandling.

Utökning av arbetstid för skolbiblioteksbiträde, merkostnad 3 700 euro.

Den ökande befolkningen i Jomala leder till merarbete även på biblioteket. Därför äskas om utökning av bibliotekspersonalens totalarbetstid med 3,6 timmar/vecka så att det totalt blir: skolbiblioteksbiträde (åk 1-6) 85 procent (tidigare 75 procent), biblioteksbiträde 85 procent och biblioteksbiträde 75 procent samt biblioteks- och kulturchef 100 procent.

Byte av klassifikationssystem och märkning, merkostnad 9 000 euro

Åland har hittills haft SAB klassifikationssystem från Sverige, men i och med att man i Sverige beslutat av övergå till det internationella Dewey så måste också de åländska biblioteken göra detta då våra biblioteksdatasystem är kopplade till det svenska systemet. Under 2016 påbörjas arbetet i Jomala i liten skala för barnfaktaavdelningen som ett pilotprojekt och 2017 räknar vi med att påbörja övergången av resten av bokbeståndet. Samtidigt med det arbetet märks böckerna även med RFID-etiketter som gör det möjligt att övergå till automatutlåning och meröppet då det nya biblioteket står klart. Kostnaden uppstår med anledning av inköp av märknings- och RFID-etiketter och arbetsutrustning samt utökad vikariekostnad då projektet innebär merarbete för ordinarie personal.

Infobladet, minskad kostnad - 4 000 euro.

Efter upphandlingen av sammanställningen av Infobladet 2016 stod det klart att det upptagits 4 000 euro för mycket för det i budget 2016. Beräknas att kostnaden ska hålla sig på den lägre nivån även 2017.

2018: Fortsatt ommärkning av boksamlingen till Dewey och RFID, merkostnad 5500 euro.

Kostnaden härleds till inköp av etiketter samt extra vikarie.

2019: Inköp av låneautomat, merkostnad 10 000 euro.

Då alla böcker märkts om till Dewey och försetts med RFID-etiketter kan man använda en låneautomat för självbetjäning både för skolelever och allmänheten. Detta underlättar för både biblioteksanvändare och personal. Mariehamns bibliotek och Finströms bibliotek har redan låneautomater.

2019 eller i samband med bygget av samlingshuset: införande av meröppet, kameror och andra investeringar som behövs, kostnad cirka 15 000 euro.

Om och när samlingshuset med bibliotek förverkligas är det skäl att samtidigt göra biblioteket meröppet, det vill säga göra det möjligt för invånarna att använda biblioteket även utanför normal öppettid och utan personal. Inköp av kameraövervakning och specialanpassat låssystem samt övervakningstjänst beräknas kosta cirka 15 000 euro. Brändö bibliotek införde meröppet 2015 och Finströms bibliotek 2016.

32001 Kommunbibliotek/kulturarbete

Personal			
Befattning/tjänst	2015	2016	2017
Biblioteks- och kulturchef	1,00	1,00	1,00
Biblioteksbiträde (1)	0,85	0,85	0,85
Biblioteksbiträde (2)	0,75	0,75	0,75
Skolbiblioteksbiträde	0,75	0,75	0,85
Städare	0,20	0,00	0,00
Totalt	3,55	3,35	3,45

Verksamhetsområde

- Biblioteksverksamhet
 - För skola och barnomsorg
 - För allmänheten
- Kulturverksamhet

Målsättningar för biblioteksverksamhet för allmänheten, skola och barnomsorg

- För allmänheten hålls biblioteket öppet 19 timmar/vecka. På sommaren är öppettiderna begränsade.
- Biblioteket samordnar högläsningsträffar för seniorer med externa högläsare.
- För skola och barnomsorg fortsätter verksamheten som under 2016.

Jomala biblioteks utlåning och bestånd			
	2015	mål 2016	mål 2017
Antal lån	48 558	50 000	50 000
Lån per invånare	11	12	12
Antal böcker och andra medier	32 838	31 000	32 000

Målsättningar för kulturverksamheten

- Fortsätta ordna utställningar på biblioteket samt genom fördelning av kulturbidrag stödja olika kulturprojekt.
- Fortsättningsvis finansiera Stickcafé för allmänheten på Servicehuset Rönngården, så länge nuvarande ledare är villig att fortsätta.

Infobladet

- Sammanställning av Jomala kommuns infoblad görs av extern part, men ansvaret för utgivningen kommer att finnas kvar på biblioteksförvaltningen.

IDROTTS- OCH FRITIDSVERKSAMHETEN

Ramen för fritidsförvaltningen

ANSVARSORGAN:	KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN			
ANSLAGSANSVARIG:	Fritidschefen			
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1 %
EXTERNNA:				
NETTO	-352 203,59	-431 352,26	-501 136,00	16,2 %
Interna				
NETTO:	-150 371,43	-156 517,96	-156 505,25	0,0 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-614 036,00	-887 036,00	-617 036,00	
INKOMSTER	115 900,00	115 900,00	115 900,00	
NETTO	-498 136,00	-771 136,00	-501 136,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar om en sänkning av stödmedel för idrottsverksamhet om 3 000 euro och en tillfällig inbesparing om 3 000 euro. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar enhälligt att stryka förslaget om en sänkning av stödmedel för idrottsverksamhet om 3 000 euro inom fritidsförvaltningen. Kommunstyrelsen beslutar även föreslå fullmäktige att 270 000 euro upptas i budget för kommunens deltagande i projektet att återuppbygga ungdomslokalen Frideborg. Ett grundvillkor är dock att fastigheten (byggnad och mark) övergår i kommunens ägo i händelse av att Hembygdens Vänner r.f. upphör med sin verksamhet. I övrigt godkänns kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar att stryka förslaget om att 270 000 euro upptas i budget för kommunens deltagande i uppbyggnaden av Frideborg. I övrigt i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Verksamheten ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Förvaltningen äskar om 72 784 euro utöver ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015 BOKSLUT	2016 BUDGET	RAM- BUDGET	2017 BUDGET	2018 VEP	2019 VEP
C330 Fritidsförvaltningen						
33101 Fritidsförvaltning	-47	-53		-51		
33201 Idrottsverksamhet	-93	-114		-114		
33202 Vikingahallen	-79	-83		-88		
33203 Vikingavallen	-47	-72		-147		
33301 Alkohol- och drogförebyggande arbete	-4	-5		-5		
33302 Ungdomsarbete	-83	-104		-96		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-6	-13
Fritidsförvaltningen totalt	-352	-431	-431	-501	-438	-450

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019**

- Motionsspåret är i mycket dåligt skick i området kring Jettböle och behöver grundrepareras. Engångskostnad för 2017 om 70 000 euro. Medel har ansökts från Paf.
- Kompetenslöneförhöjning för hallvärdar. Beräknad merkostnad om 3 000 euro från och med 2017.
- Kostnad för extra städning på helger på grund av högre beläggning än beräknat. Utanför städupphandlingen beräknas merkostnaden bli 3 000 euro för 2017. Beroende på beläggningen kan kostnaden variera i framtiden.

Fritidsförvaltningens personal

Personal	2015	2016	2017
Fritidschef	1,00	1,00	1,0
Fritidsledare	1,00	1,00	1,0
Idrottsanlägg.skötare	2,00	3,00	3,0

33101 Fritidsförvaltningen

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Inom fritidsförvaltningen ingår uppgifter såsom att administrera och leda verksamhetsformer inom idrotts- och ungdomsverksamhet, nykterhets- och drogupplysning samt inom kommunens grundskolor vid dess fritidsverksamhet. Fritidsförvaltningen har en målsättning att aktivt stöda kommunens ideella föreningar, som var för sig skapar och upprätthåller en meningsfull sysselsättning för våra ungdomar.

33201 Idrottsverksamheten

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Antalet medlemmar i Jomala Idrottsklubb (JIK) uppgår till cirka 370 aktiva under 20 år. Verksamhetsformer som bedrivs är fotboll, friidrott, volleyboll, orientering samt skidåkning. Såväl träningar som tävlingar bedrivs i huvudsak vid kommunens idrottsanläggningar. JIK har för 2017 ansökt om verksamhetsunderstöd om totalt 134 350 euro. För 2016 beviljades föreningen ett verksamhetsbidrag om 101 861 euro. Åland Stags har 67 medlemmar varav 34 är under 20 år. Åland Stags har ansökt om 28 500 euro, ifjol beviljades de 8 488 euro. Procentuellt blir fördelningen likvärdig mot antalet ungdomar som deltar. För 2017 beräknas att JIK lyfter 90 procent av beviljat anslag för verksamhetsbidrag, Ålands Stags 7,5 procent samt övriga 2,5 procent. Övriga innefattar Jomala ungdomar som utövar till exempel gymnastik och ridning med Sleipner.

33202 Vikingahallen

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Sedan Vikingahallen byggdes 1981 har Jomala kommun och SÅHD ett gemensamt avtal som berättigar skolan att bedriva sin gymnastikundervisning i idrottsanläggningarna, främst hallen, mot en överenskommen hyra. SÅHD hyr anläggningarna vardagar mellan kl. 09-15. Övriga tider uthyrs anläggningarna i första hand till kommunens egna föreningar och i andra hand till övriga föreningar och sammanslutningar. Bokningsläget är bra inne i Vikingahallen vintertid.

33203 Idrottsplanerna

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Ansvarsområdet innefattar förutom Vikingavallen och konstgräsplanen även hinderbanan, vandringsleden samt alla skid- och motions slingor som utgår från Vikingavallen. Fotbollsplanerna hyrs ut i första hand till hemmaföreningar och i andra hand till övriga föreningar och sammanslutningar. På våren och hösten är beläggningen på konstgräset mycket bra. Skid- och motions slingor samt hinderbana används flitigt av skolor och allmänhet.

Intäkter, euro	2015	2016	2017
Vikingahallen	77 808,00	75 000,00	77 000,00
Vikingavallen	39 288,00	37 000,00	38 000,00
Totalt	117 096,00	112 000,00	115 000,00

Målsättning

Under verksamhetsåret förbättra skid- och motions slingorna på vissa partier som är i mycket dåligt skick.

33301 Alkohol och drogförebyggande arbete

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Målsättning

Fritidsförvaltningen inriktar resurserna på en attitydförändring bland barn, ungdomar och föräldrar gentemot alkohol- och droganvändning. Fritidsgården samt de lokala föreningarna understöds samtidigt som nya informationskanaler och sysselsättning i drogfria miljöer uppmuntras. De förebyggande insatserna samordnas och utvecklas kontinuerligt mellan de olika aktörerna där aktuell kunskap tas tillvara.

33302 Ungdomsverksamheten

Anslagsansvarig: Fritidschefen

Ungdomsverksamheten bedrivs i gamla branddepån. Tack vare ett samarbetsavtal med Folkhälsan på Åland r.f. har verksamheten kunnat ha garageverksamhet för bilintresserade. Denna verksamhet bekostas fullt ut av Folkhälsan som står för såväl ledare som utrustning. Ansvarig för ungdomsverksamheten i branddepån är kommunens fritidsledare med hjälp av timavlönade inhoppare. Verksamheten följer skolterminerna. Inom ungdomsverksamhetens ramar ingår även att introducera ungdomarna i olika sportaktiviteter efter skoltid för att främja intresset för en aktiv fritid.

Utöver den egna ungdomsverksamheten ingick Jomala kommun 2015 ett avtal med Mariehamns stad gällande att ungdomar från Jomala får besöka stadens ungdomsgårdar gratis och utan gårdskort. Avtalet förnyades 2016 med förändringen att gårdskorten införs igen och att Jomala kommun bekostar korten i sin helhet för ungdomar från Jomala. Detta för att stävja fusket från ungdomar som inte kommer från kommunen.

Målsättning

Ingå ett långsiktigt avtal med Mariehamns stad för Jomalas ungdomar som vill besöka stadens ungdomslokaler.

SAMHÄLLSTJÄNSTER OCH ÖVRIGA TJÄNSTER

Ramen för räddningsförvaltningen

ANSVARSORGAN:		GEMENSAMMA RÄDDNINGSNÄMNDEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Räddningschefen		
RAM:		BUDGET	BUDGET	FÖR-
	BOKSLUT	exkl. tillägg	BUDGET	ÄNDRING
	2015	2016	2017	1%
EXTERNNA:				
NETTO	-140 142,27	-164 797,00	-166 358,00	0,9 %
Interna				
NETTO:	-74 814,51	-85 568,69	-125 367,48	46,5 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-421 293,00	-421 293,00	-429 031,00	
INKOMSTER	262 673,00	262 673,00	262 673,00	
NETTO	-158 620,00	-158 620,00	-166 358,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med nämndens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar att räddningsförvaltningens ram höjs med 7 738 euro och att medlen utdelas till Jomala FBK och Gottby FBK som understöd för bland annat deras ungdomsverksamhet med en procentuell likafördelning. I övrigt i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Nämnden ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Nämnden har äskat om 10 463 euro utöver ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C420 Räddningsförvaltningen						
42001 Gemensam brandnämnd						
42002 Kommunens brandväsende	-122	-133		-142		
42003 Gemensamma tjänstemännen	7	8		8		
42004 Beredskapsfunktionen	1					
42005 Befolkningsskyddet	-4	-16		-4		
42006 Brandstationen drift	-11	-15		-20		
42007 Gottby brandstation	-10	-9		-9		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-2	-4
Brand och räddningsnämnden totalt	-140	-165	-148	-166	-169	-173

Nämndens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019**

Nämnden äskar om 10 463 euro utöver angiven ram om 148 000 euro. Orsaken till överskridningen framgår nedan:

- I de gemensamma tjänstemännens driftbudget har 2017 beaktats utbyte av ledningsfordon. Beräknad merkostnad om 4 200 euro (**42002 Kommunens brandväsende**).
- Avtalsbrandkårernas verksamhet har ökat utöver justeringar enligt kostnadsindex. Beräknad merkostnad om 730 euro (**42002 Kommunernas brandväsende**).
- Utebliven hyresintäkt för GSM mast vid brandstationen i Ingby, 5 143 euro (**42006 Brandstationens drift**).
- Byte av filter till befolkningsskyddsmasker. Beräknad merkostnad 500 euro (**42005 Befolkningsskyddet**).
- Lås och nyckelhantering, beräknad merkostnad 1 400 euro (**42006 Brandstationens drift**).

42001 Den gemensamma räddningsnämnden

Anslagsansvarig: Räddningschefen

Anslaget avser kostnader för den gemensamma räddningsnämnden för Räddningsområde Ålands landskommuner (RÅL). Varje kommun har en representant. Kostnaderna för verksamheten fördelas enligt invånarantal.

42002 Kommunens brand- och räddningsväsende

Anslagsansvarig: Räddningschefen

Anslaget består i huvudsak av understöd till de frivilliga brandkårerna i Jomala, Jomalas andel av två tjänsters kostnader vid räddningsmyndigheten, Jomalas andel av beredskapsfunktionen och koordineringen av befolkningsskyddet.

De frivilliga brandkårerna har inkommit med budgetförslag till nämndens budgetbehandling.

I budgeten har nämnden upptagit 44 880 euro (44 150 euro) i understöd till de frivilliga brandkårerna, varav Jomala FBK 38 380 euro (38 000 euro) och Gottby FBK 6 500 euro (6 150 euro).

Kommunen ersätter rustmästarysslan direkt för 2h/vecka till Gottby FBK och 6h/vecka för Jomala FBK mot redovisning. Kårerna utser själv rustmästare och timlistor inlämnas för utbetalning av lön. Kommunen betalar ersättningar till släcknings- och räddningspersonalen i enlighet med avtalet mellan kommunen och kårerna (ersättning erläggs för insatser över två timmar).

Vidare har kommunen avtal med Mariehamns stad om bl.a. kemskyddsdräkter, släckningshjälp och samutnyttjande av räddningsbil och skylift. Den gemensamma räddningsnämnden har också avtal med Mariehamns stad om första insats i Möckelö- och Kalmarnäsområdet. Avtal finns även med Ålands sjöräddningssällskap om bistånd vid olyckor i skärgårdsområdena.

I landskapsregeringens beslutade fordonsplan ingår Gottby FBKs släckningsbil som enligt planen ska bytas ut 2017.

Sotnings- och brandsyneverksamheten

Jomala handhar sotarverksamheten genom avtal med privat entreprenör.

Förebyggande arbete

Tjänstemännen utför syner i samband med nybyggnad och biträder byggnadsinspektörerna vid kanalsyner, ibruktagnings- och slutsyner. Ritningsgranskning av inlämnade ritningar för bygglov utförs av räddningsförvaltningens tjänstemän samt rådgivning till allmänhet och byggnadsinspektionerna i respektive avtalskommun.

Personal	2015	2016	2017
Räddningschef	1,00	1,00	1,00
Brandinspektör	1,00	1,00	1,00
Kanslist	0,15	0,15	0,15

Målsättning

- Införskaffande av nytt brandsyneregister.

Relationstal	2015	2016	2017
Räddningsuppdrag	56	55	55
Brandsyner	54	65	65
Byggnadssyner	129	120	120
Sotning	793	550	550
Övriga syner	11	20	20
*Nettokostnad, euro per invånare	30,73	33,75	33,76
* Inkluderar det totala brand- och räddningsväsendet			

42003 Räddningschefen

Anslagsansvarig: Räddningschefen

Jomala kommun är huvudman för Räddningsområde Ålands landskommuner bestående av 9 landskommuner. Kostnaderna fördelas mellan samarbetskommunerna enligt befolkningstal. Jomalas andel beräknas öka enligt tabell "kostnadsökning Jomala".

42004 Beredskapsfunktionen

Anslagsansvarig: Räddningschefen

Befälsberedskapen upprätthålls i samarbete med Mariefhamns stad där landskapet Åland utgör ett område för beredskapshållningen utanför kontorstid. Kostnaderna fördelas mellan samarbetskommunerna enligt befolkningstal.

42005 Kommunens befolkningsskydd

Anslagsansvarig: Befolkningsskyddsinspektören

Anslaget avser i första hand mindre kompletteringar och underhåll av befolkningsskydds-förnödenheter.

Nettokostnad befolkningsskyddet	2015	2016	2017
Nettokostnad, euro per invånare	1,44	3,50	0,80

Verksamheten

Befolkningsskyddet består, med hänvisning till det gemensamma avtalet med samarbetskommunerna, av en övergripande koordination av utbildning och utveckling i kommunens befolkningsskyddsärenden. Utbildning och övning erhålls främst genom samrådsdelegation för beredskapsärenden. I befolkningsskyddet ingår även rådgivning i samband med förverkligandet av skyddsrum, besiktningar och upprätthållandet av register över skyddsrum i kommunen, liksom uppföljning av befolkningsskyddets personal, utrustning och förnödenheter.

42006 Brandstationen

Brandstationen är insatt som ett eget moment under kommunens totala brand- och räddningsväsende.

42007 Gottby FBK drift

Större delen av Gottby FBKs drift ingår som ett eget budgetmoment under brand- och räddningsväsendet.

Ramen för tekniska förvaltningen

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Tekniska chefen		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1%
EXTERNÄ:				
NETTO	-988 157,84	-990 002,00	-1 013 861,00	2,4%
Interna				
NETTO:	222 681,07	177 732,06	107 264,94	-39,6%
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens</i>	<i>Styrelsens</i>	<i>fullmäktiges</i>	
	<i>förslag</i>	<i>förslag</i>	<i>beslut</i>	
UTGIFTER	-1 189 021,00	-1 197 021,00	-1 197 021,00	
INKOMSTER	183 160,00	183 160,00	183 160,00	
NETTO	-1 005 861,00	-1 013 861,00	-1 013 861,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar sänka anslaget för köp av tjänster med 6 500 euro. Kommunstyrelsen beslutar att flytta investeringsäskandet för gungställning, räcken och gunghäst vid Vikingaåsens skola till tekniska förvaltningens driftsram som ett tillfälligt anslag 2017 då anslaget om 8 000 euro understiger investeringsgränsen om 10 000 euro. I övrigt i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omfattar tekniska förvaltningen, vägarna och parkerna, kollektivtrafiken, arrendetomterna samt kommunens byggnader.

Efter organisationsförändringarna där tekniska ärenden från och med 2016 flyttas till kommunstyrelsen, ligger äskandet på 1 012 361 euro. Detta är 6 359 euro över ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C410 Tekniska förvaltningen						
C411 Förvaltning						
41101 Tekniska förvaltningen	-138	-151		-157		
41102 Gemensamma och fördelade kostnader	-24	-25		-25		
41103 Byggnadsinspektionen	-26					
41104 Miljöinspektionen	-2					
C411 Förvaltning Summa	-190	-176		-182		
C412 Trafikleder och vägar						
41201 Gator	-34	-33		-33		
41202 Kommunalvägar	-48	-41		-41		
41203 GC-leder	-1	-6		-6		
41204 Privatvägars underhåll	7					
41205 Vägbelysning	-66	-73		-73		
41206 Understöd kollektivtrafik	-1	-1		-1		
C412 Trafikleder och vägar Summa	-142	-154		-154		
C413 Områden och underhåll						
41301 Parker och övriga allmänna områden	-49	-83		-86		
41302 Arrendetomter	8	8		8		
C413 Områden och underhåll Summa	-42	-75		-78		
C414 Byggnader						
41401 Kommunalgården	-97	-75		-77		
41402 Allegården	10	1		1		
41403 Gottby daghem	-28	-32		-34		
41404 Björsby skola	-6					
41405 Trollsländan daghem	-40	-34		-36		
41406 Sviby skola	-13	-17		-17		
41407 Överby daghem	-43	-30		-32		
41408 Rörngården	-18	-8		-4		
41409 Österkulla daghem	-47	-36		-36		
41410 Sviby daghem nya	-45	-45		-47		
41411 Lyckan fastighet	-13	-13		-13		
41412 Gamla brandstation	-3	-6		-6		
41415 Vikingaåsen fastighetsförvaltning	-170	-190		-197		
41416 Södersunda skola fastighetsförvaltning	-94	-90		-92		
41417 Myran daghem (Sandtorp 2:3)	-7	-11		-10		
C414 Byggnader Summa	-614	-585		-600		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-15	-30
Tekniska förvaltningen totalt	-988	-990	-1006	-1014	-1029	-1059

Förvaltningens äskanden:

Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019

Tekniska chefen, Michael Lindbäck, ämnar gå i pension den 1 juli 2017 och har för avsikt att ta ut inestående semester innan så att det praktiska arbetet upphör den 30 april 2017. För att anställa en ersättare som kan arbeta parallellt med tekniska chefen i två månader, mars och april, föreslås ett utökad löneanslag för tekniska sektorn med 6 500 euro.

41101 Förvaltning

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser kostnaderna för den tekniska förvaltningen och dess kansli. Utgifterna från denna avdelning fördelas till kommunens fastigheter samt affärsverksamheten. Motiveringen till fördelningen av tekniska förvaltningens utgifter är att prissättningen för affärsverkens tjänster ska vara rättvisande. Detta eftersom verken leds och förvaltas av tekniska förvaltningens kanslipersonal samt på grund av att kansliet handhar fakturering och andra kanslirutiner som verksamheten ger upphov till.

Personal	2015	2016	2017
Teknisk chef	1,00	1,00	1,00
Byråsekreterare	1,00	1,00	1,00
Servicemän*	6,00	6,00	6,00
Kommuntekniker	1,00	1,00	1,00
Totalt			

*Därtill timavlönad personal vid arbetstoppar

41102 De gemensamma kostnaderna för vägunderhållet

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser gemensamma kostnader för underhållet av kommunalvägar.

41201 Gatorna (byggnadsplanevägarna)

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser underhållskostnader för gator inom detaljplanerade områden. Kommunen antar att 10 000 euro erhålls årligen i ersättning för byggande av gator.

Relationstal	2015	2016	2017
Gatornas längd, meter	19 799,00	19 799,00	19 799,00
Nettokostnad, euro/km	1 694,02	1 600,00	1 600,00

41202 Kommunalvägarna

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser underhållskostnader för kommunalvägarna såsom plogning, släntklippning, skyltning, grusning m.m.

Relationstal	2015	2016	2017
Kommunalvägarnas längd, meter	43 872,00	43 872,00	43 872,00
Varav ytbelagda	30 935,00	31 285,00	31 285,00
Väggkostnad, euro/km	1 087,50	909,00	909,00

41203 GC-lederna

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser underhållskostnader för gång- och cykelleder inom planeområden.

Relationstal	2015	2016	2017
GC-ledernas längd, meter	7 249,00	7 249,00	7 249,00
Kostnad, euro/km	138,00	755,00	827,00

41204 Privatvägarnas underhåll

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Kostnaden för plogning av privata vägar (infarter) ska täckas till fullo av intäkter från de kommuninvånare som nyttjar tjänsten.

Relationstal	2015	2016	2017
Privata infarter som plogas	351	340	360

41205 Vägbelysningen

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser drift och underhåll av vägbelysning längs kommunalvägar och gator.

Relationstal	2015	2016	2017
Belyst längd, meter	50 500,00	50 660,00	50 660,00
Kostnad, euro/km	1 297,76	1 350,00	1 440,00

41206 Understödet för kollektivtrafiken

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Kommunen upprätthåller för närvarande en eftermiddagstur på fredagar, Mariehamn – östra Jomala, som främst betjänar skolelever vilka slutar skolan tidigare på dagen.

41301 Parkerna och de allmänna områdena

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser underhållet av de parker och övriga allmänna områden som är i kommunens ägo, bl.a. inom detaljplanerade områden och fritidsområdet på västra Möckelö. Under 2017 sker underhåll av parker och allmänna områden med befintliga servicemän och timavlönad personal.

Poster som motiveras särskilt

- 1 700 euro anslås för busskurer och privata småbåtshamnar. Kommunstyrelsen beslutar om fördelningen i enlighet med de av kommunfullmäktige fastställda reglerna.

41302 Arrendetomterna

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Anslaget avser inkomster av utarrenderade områden, i huvudsak bostadstomter. Arrendet för bostadstomter är bundet till levnadskostnadsindex.

Relationstal	2015	2016	2017
Arrendeavtal	12,00	12,00	18,00
Varav bostadstomter	12,00	12,00	12,00
Arrendeinkomster, euro	7 522,00	8 000,00	9 800,00

Allmänt

Under detta ansvarsområde budgeteras de fastigheter som används av förvaltningen eller som används av flera enheter. Verksamheterna påförs hyror för utnyttjade utrymmen. Målsättningen är att den interna hyran ska sättas till självkostnadspris. I den interna hyran ingår förutom externa driftskostnader även avskrivningskostnader och intern ränta.

Kommunstyrelsen ansvarar för de specifika ansvarsområdena. I budgeten har upptagits anslag för årliga driftskostnader för fastigheterna. Större ombyggnader och nyinvesteringar har upptagits i investeringsdelen.

41401 Kommunalgården

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

I kommunalgården beaktas intern hyra för kanslierna enligt 16,25 euro/m² i vilket ingår el, värme, vatten och städning. Den relativt höga hyran beror på att stora sammanträdesrummet och gemensamma utrymmen (korridorer, entréer) fördelas på samtliga förvaltningar i byggnaden. Städningen av kommunkansliet utförs såsom extern tjänst.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	16,25	16,25	16,25

41402 Allégården

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Hyran i Allégården föreslås bibehållen, höjdes senast med 5 % 2016.

Relationstal	2015	2016	2017
Bostadslägenheter	10,00	10,00	10,00
Varav uthyrda	10,00	10,00	10,00
extern hyra, euro/kvm	5,79	6,08	6,08
intern hyra, euro/kvm	5,79	6,08	6,08
Källarlokal	1,00	1,00	1,00
Hyra, euro/kvm	2,66	2,79	2,79

41403 Gottby daghem

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Relationstal	2015	2016	2017
Bostadslägenheter	1,00	1,00	1,00
Varav uthyrda	0,00	0,00	0,00
Extern hyra, euro/kvm	0,00	0,00	0,00
Intern hyra, euro/kvm	11,40	14,12	13,60

41405 Trollsländan

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Hela byggnaden nyttjas för daghemsverksamhet.

Relationstal	2015	2016	2017
Extern hyra, euro/kvm	0,00	0,00	0,00
Intern hyra, euro/kvm	9,00	9,49	9,78

41406 Sviby daghem, Diamanten

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Relationstal	2015	2016	2017
Bostadslägenheter	1,00	1,00	1,00
Kontorslokaler	1,00	1,00	1,00
Varav uthyrda	0,00	0,00	0,00
Extern hyra, euro/kvm	5,00	0,00	0,00
Intern hyra, euro/kvm	9,36	10,19	10,13

41407 Överby daghem*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Hela byggnaden nyttjas för daghemsverksamhet.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	16,69	17,83	17,40

41408 Rönngården*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Anslaget avser kostnader för själva servicehusbyggnaden samt den fastighetspersonal som behövs. Hyran för bostadslägenheter föreslås höjd med 5 %. Senaste hyreshöjningen var 2012. ÅHS handhar själv städningen i sina utrymmen fr.o.m. 1.1.2017, varav en hyresreducering verkställs.

Personal:

- 1 tjänst för städning av allmänna samt personalutrymmena
- 0,2 tjänst för fastighetsskötare

Relationstal	2015	2016	2017
Bostadslägenheter	16,00	16,00	16,00
Varav uthyrda*	16,00	16,00	16,00
Extern hyra, euro/kvm	8,93	8,93	9,38
ÅHS, euro/kvm	10,75	10,75	6,50

41409 Österkulla daghem*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*Anslaget avser kostnader för själva daghemsbyggnaden, 920 m².

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	11,11	10,52	9,98

41410 Sviby nya daghem*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Uppvärmningen utgörs av fjärrvärme från Mariehamns Energi Ab:s pelletspanna vid Post-terminalen.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	11,56	12,49	12,26

41411 Lyckan fastighet*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Modulen invid Vikingaåsens skola som inhyser eftermiddagshemmet Humlan.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	7,83	8,40	8,30

41412 Gamla brandstationen*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*I byggnaden finns en lägenhet om 56 m². Förutom lägenheten utnyttjas gamla brandstationen för kommunens fritidsverksamhet.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	5,67	5,79	5,76
Extern hyra, euro/kvm	6,07	6,07	6,07

41415 Vikingaåsens skola*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Anslaget avser byggnadens drift och underhåll.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	5,35	5,46	5,34

41416 Södersunda skola*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Anslaget avser byggnadens drift och underhåll.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	7,79	6,87	6,37

41417 Myran (Sandtorp Rnr 2:3)*Anslagsansvarig: Tekniska chefen*

Anslaget avser byggnadens drift och underhåll. I byggnaden finns utrymmen för daghemsverksamhet och en lägenhet. De utrymmen Ålandsbanken Abp och en frisersalong tidigare hyrde i byggnaden står tomma i väntan på byggnadens framtida öde.

Relationstal	2015	2016	2017
Intern hyra, euro/kvm	6,94	6,94	6,94
Extern hyra, euro/kvm	6,19	3,10	3,04

AFFÄRSVERKSAMHETEN VATTEN- OCH AVLOPPSVERKET

Ramen för vatten- och avloppsverket

ANSVARSORGAN:		KOMMUNFULLMÄKTIGE/KOMMUNSTYRELSEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Tekniska chefen		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1 %
EXTERNNA:				
NETTO	210 463,83	229 594,00	230 546,00	0,4 %
Interna				
NETTO:	-195 203,20	-137 478,56	-172 964,33	25,8 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens förslag</i>	<i>Styrelsens förslag</i>	<i>fullmäktiges beslut</i>	
UTGIFTER	-798 256,00	-798 256,00	-798 256,00	
INKOMSTER	1 028 802,00	1 028 802,00	1 028 802,00	
NETTO	230 546,00	230 546,00	230 546,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förvaltningens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

I budgetarbetet ska den senaste verksamhets- och ekonomiplanen beaktas. Från och med 1.1.2016 är verksamheten flyttad från plan- och byggnämnden till kommunstyrelsen.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C430 Vattentjänstverket						
43001 Vattenverket	103	114		114		
43002 Avloppsverket	108	116		116		
Beräknad löne- och inflationsjustering					3	2
Affärsverksamhet totalt	210	230	230	231	234	236

Förvaltningens äskanden:

Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019:

Tekniska chefen Michael Lindbäcks pensionering i enlighet med tekniska förvaltningens budgetförslag påverkar affärsverkets budget 2017 med en utökad lönekostnad om 5 000 euro.

43001 Vattenverket

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Kommunens vattenverk handhar vattenförsörjningen i kommunen. Vattenledningsnätet är utbyggt i så gott som hela kommunen. Ålands Vatten Ab:s avgift beräknas höjd med 3 procent till 0,98 euro/m³ (0,96 euro/m³).

Relationstal	2015	2016	2017
Abonnenter	1 830,00	1 900,00	1 900,00
Såld vattenmängd, m ³	296 000,00	312 000,00	316 000,00
Inköpt vattenmängd, m ³	380 000,00	390 000,00	395 000,00
Spillprocent	22 %	20 %	20 %
Vattenpris, exkl. Moms	1,35	1,38	1,41

Vattenavgiften som kommunen tar ut föreslås höjd med två procent (2 %) till 1,41 euro/m³ (1,38 euro/m³). I vattenverkets budget beräknas också kostnadsfördelningsposter, såsom fördelade förvaltningskostnader, planmässiga avskrivningar och räntor på anläggningskostnaderna. Dessa visas som kostnadsberäkningsposter i ansvarsområdet. Vattenräkningarna utsänds två gånger per år.

43002 Avloppsverket

Anslagsansvarig: Tekniska chefen

Avloppsverket mottar avloppsvatten från detaljplaneområden i kommuncentrum, Jomala-gård, delar av Gölby, Kalmsta, Kalmarnäs, Möckelby, Möckelö, Sviby, Överby, södra Dalkarby, Östra Sviby, Möckelö I, Möckelö norra industriområde, Solberget, Norra Bergshöjden, Björkslingan, Möckelö strand och Kasberget. Därutöver från områden i glesbygd som Gottby, Önningeby, Gölby, Björsby. Allt avloppsvatten pumpas till Lotsbroverket i Mariehamn. Avloppsvattenavgiften som kommunen tar ut föreslås höjd med 2 procent till 2,39 euro/m³ (2,35 euro/m³).

Relationstal	2015	2016	2017
Abonnenter	937,00	950,00	980,00
Debiterad avloppsvattenmängd, m ³	173 000,00	175 000,00	180 000,00
Avloppsvattenpris, euro/m ³	2,30	2,35	2,39

I avloppsverkets budget beräknas också kostnadsfördelningsposter, såsom fördelade förvaltningskostnader, planmässiga avskrivningar och räntor på anläggningskostnaderna. Dessa visas som kostnadsberäkningsposter i ansvarsområdet.

Ramen för byggnämnden

ANSVARSORGAN:		BYGGNÄMNDEN		
ANSLAGSANSVARIG:		Byggnads- och miljöinspektören		
RAM:	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	FÖR-
	2015	exkl. tillägg	2017	ÄNDRING
		2016		1 %
EXTERNNA:				
NETTO	0,00	-51 630,00	-66 116,00	28,1 %
Interna				
NETTO:	0,00	-12 183,66	-9 086,00	-25,4 %
BEREDNINGEN:	<i>Enhetens</i>	<i>Styrelsens</i>	<i>fullmäktiges</i>	
	<i>förslag</i>	<i>förslag</i>	<i>beslut</i>	
UTGIFTER	-117 887,00	-117 887,00	-117 887,00	
INKOMSTER	51 771,00	51 771,00	51 771,00	
NETTO	-66 116,00	-66 116,00	-66 116,00	

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med nämndens äskande.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT:

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omfattar byggnadstillsynen och miljötillsynen.

Nämnden ska i sitt budgetarbete beakta vad som bestämdes i den senaste verksamhets- och ekonomiplanen. Nämnden äskar om 14 486 euro utöver ram.

Ramen specificerad på detaljnivå

	2015	2016	RAM-	2017	2018	2019
	BOKSLUT	BUDGET	BUDGET	BUDGET	VEP	VEP
C440 Byggförvaltningen						
44101 Byggnämnden		-71		-79		
44102 Byggnadsinspektionen		14		9		
44103 Miljöinspektionen		4		5		
Beräknad löne- och inflationsjustering					-1	-2
Byggnämnden totalt		-52	-52	-66	-67	-68

Förvaltningens äskanden:**Verksamhets- och volymförändringar perioden 2017-2019**

- Ökade lönekostnader i samband med rekrytering av ny byggnads- och miljöinspektör. Beräknad merkostnad om 8 800 euro.
- Minskat antal bygglovsansökningar beräknas inbringa 5 700 euro mindre i intäkter under 2017.

44101 Byggnämnden

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Anslaget avser kostnader för byggnämnden och avlönande av byggnads- och miljöinspektören. Byggnads- och miljöinspektören fungerar även som befolkningsskyddsinspektör.

44102 Byggnadsinspektionen

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Ansvarsområdet omfattar vad som är stadgat för byggnadsinspektionen i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och den kommunala byggnadsordningen. Anslaget avser avlönande av en 0,5 byggnadsinspektör och övriga direkta kostnader för byggnadsinspektionen (resor, lokalkostnader, inventarier, etc.).

Bygglovsavgifterna föreslås höjda med fem procent (5 %).

Personal	2015	2016	2017
Byggnads- och miljöinspektör	1,00	1,00	1,00
Byggnadsinspektör	0,50	0,50	0,50

Pågående slutsynsgranskning ska fortlöpa för de äldre bygglovsprojekten.

Prestationstal	2015	2016	2017
Beviljade bygglov	105,00	130,00	110,00
varav egnahemshus	22,00	30,00	20,00
fritidshus	1,00	2,00	2,00
Nettokostnad/bygglov (i euro)	342,19	490,58	601,06
Antal syner*	377,00	500,00	380,00
Nettokostnaden visar kommunens kostnad per bygglov			
*Utförda syner av beviljade bygglov			

44103 Miljöinspektionen

Anslagsansvarig: Byggnads- och miljöinspektören

Anslaget avser kostnader för kommunens miljöarbete, såsom deltagande i undersökningar, information, utbildning och miljöförbättrande åtgärder. Under anslaget finns beräknade inkomster från beviljade avloppstillstånd.

Anslaget avser information och hantering av avloppstillstånd gällande enskilda avloppsanläggningar.

Prestationstal	2015	2016	2017
Beviljade avloppstillstånd	12,00	35,00	10,00

DETALJMOTIVERINGAR INVESTERINGARNA

INVESTERINGSBUDGET 2017 (Belopp i 1 000 euro)	Budget	Budget 2017		Ekonomiplan		Helår avskrivn.	Total finans.- kostnad
	2016	Utg.	Ink.	2018	2019		
C81 Centralförvaltningen							
C811 Fast egendom							
81101 Markköp	50	50		50	50		48
81102 Källhagen RNr 3:34	5						0
81103 del av Prästgården RNr 1:9	85						0
C813 IT investeringar							
81301 Kommunens IT-investeringar	8	15		6	7	9	9
C83 Skolförvaltningen							
C833 IT investeringar							
83301 IT & inventarier Vikingaåsen	30	28		31	36	32	30
83302 IT & inventarier Södersunda	9	12		13	15	13	13
C85 Fritidsförvaltningen							
C851 Fast egendom							
85107 V:hallen renovering	50					0	0
85109 Hinderbana/Utegyrn	0					0	0
85110 V:hallen omläggning av tak				50		3	16
85111 V:hallen asfaltering		45				3	14
C86 Tekniska förvaltningen							
C861 Byggnader							
86111 Raststuga Prästgården by	70					0	0
86112 Utbygg.proj. skola, barn, fritids	0					0	0
86131 Alternativ energi, Södersunda	47					0	0
86132 Alternativ energi, Österkulla	56					0	0
86133 Utred./Proj. av tillb.Vikingaåsen						0	0
86134 Automatalarm, Diamanten	20					0	0
86135 Automatalarm, Trollsländan	23					0	0
86136 Nytt staket till Allégården	15					0	0
86137 Miniarena, Vikingaåsens skola	60					0	0
86138 Miniarena, Södersunda skola	60					0	0
86139 Lekredskap/staket, Vikingaåsen		0				0	0
86140 Lekredskap, Södersunda		12				1	4
86141 Trollsländan, redskap		39				4	12
86142 Österkulla, redskap		15				2	5
86143 Diamanten, redskap		20				2	6
86144 Gottby daghem, avfallshus,redskap		10				1	3
86145 Flyttbar modul, Överby daghem		500				25	160
C862 Kommunalvägar							
86208 Karrbölevägen	220					0	0
86209 Sandbacksvägen	19	20				1	6
86212 Västansunda Norra	105					0	0
86213 Kalmarnäsvägen	214					0	0
86214 Lövdalsvägen/Fallgårdsvägen		100				7	32
86215 Svedjevägen/Tegelbruksvägen		40				3	13
86216 Vesterkalmarevägen		185				12	59
86217 Torpvägen				167		11	53
86218 Mickelsvägen				35		2	11
86219 Möskatan					283	19	91
86220 Ulfsbyvägen				0	0	0	0

INVESTERINGSBUDGET 2017 (Belopp i 1 000 euro)	Budget	Budget 2017		Ekonomiplan		Helår avskrivn.	Total finans.- kostnad
	2016	Utg.	Ink.	2018	2019		
C863 Gator inom detaljplaner							
86316 Norra Bergshöjden anslutn.avg.	29	29		29	29	6	28
86320 Kasberget Södra anslutn.avg.	20	20		20	20	4	19
86323 Kasberget Norra anslutn.avg.	27	27		27	27	5	26
86326 Tunnel Solberget	97					0	0
86327 Trafiksäkerhetsåtgärder, Skolv.	13					0	0
C864 Övriga vägar och leder							
86403 GC-led Solberget	59					0	0
86404 GC-leder	150	150		150	150	30	144
86420 GC-led Jomala rakan	441					0	0
C865 Belysning							
86504 Vägbelysning, Överby daghem	9					0	0
C867 Övrigt							
86702 Byggnadsregistreringsprogram	10					0	0
C87 Räddningsförvaltningen							
C872 Lös egendom							
87204 Släckningsbil, Gottby FBK		163				16	52
87205 Inventarier brand	38	30				10	10
C89 Affärsverksamhet							
C891 Vatten							
89101 Vatten- och avloppsverk serviceledr	27	27		27	27	3	26
C892 Avlopp							
89221 Projektering av avloppsstam		40				1	13
SAMMANLAGT	2 067	1 576	0	605	644	224	904
Nettoinvesteringar		1 576					

Kolumn *Budget 2016* innefattar ursprunglig budget samt överflyttade investeringar från föregående år.

Kolumn *Avskrivning* visar den beräknade årliga kostnaden av en antagen investering.

Kolumn *Finanskostnad* visar den finansiella totalkostnaden för antagen investering vid en ränta på cirka 4 procent och lånade medel i 15 år.

CENTRALFÖRVALTNINGEN

DEN FASTA EGENDOMEN

81101 Markinköp

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Centralförvaltningen			
Projekt nr:	81101 Markköp			
Anslagsansvarig:	Kommundirektören			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	150 000	50 000	50 000	100 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	150 000	50 000	50 000	100 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	50 000	50 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	50 000	50 000	-	

Investeringar 2017

För markinköp budgeteras ett årligt anslag om 50 000 euro.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

IT-INVESTERINGAR**81301 Kommunens IT-investeringar**

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Centralförvaltningen			
Projekt nr:	81301 Kommunens IT-investeringar			
Anslagsansvarig:	Kommunsekreteraren			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	26 800	8 100	14 500	12 300
Inkomster	-	-	-	-
Netto	26 800	8 100	14 500	12 300
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	14 500	14 500	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	14 500	14 500	-	

Investeringar 2017

Centralförvaltningen äskar om 14 500 euro för uppdatering av IT-utrustning enligt plan.

Investeringar 2018-2019

Centralförvaltningen äskar om 5 500 euro, 2018, respektive 6 800 euro, 2019, för uppdatering av IT-utrustning enligt plan.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

SKOLFÖRVALTNINGEN

83301 Vikingaåsens skola IT och inventarier

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Vikingaåsens skola			
Projekt nr:	83301 IT & inventarier Vikingaåsen			
Anslagsansvarig:	Rektorn			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	94 500	30 300	27 700	66 800
Inkomster	-	-	-	-
Netto	94 500	30 300	27 700	66 800
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	27 700	27 700	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	27 700	27 700	-	

Investeringar 2017

Skolförvaltningen äskar om 27 700 euro för IKT-inköp enligt fastställd IKT- och ekonomiplan.

Investeringar 2018-2019

För IKT-inköp och uppdateringar äskar förvaltningen vidare om 31 300 euro för 2018 respektive 35 500 euro för 2019.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

83302 Södersunda skola IT och inventarier

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Södersunda skola			
Projekt nr:	83302 IT & inventarier Södersunda			
Anslagsansvarig:	Rektorn			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	39 600	9 200	11 800	27 800
Inkomster	-	-	-	-
Netto	39 600	9 200	11 800	27 800
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	11 800	11 800	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	11 800	11 800	-	

Investeringar 2017

Skolförvaltningen äskar om 11 800 euro för IKT-inköp enligt fastställd IKT- och ekonomiplan.

Investeringar 2018-2019

För IKT-inköp och uppdateringar äskar förvaltningen vidare om 12 800 euro för 2018 respektive 15 000 euro för 2019.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

85110 Vikingahallen omläggning av tak

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Fritidsförvaltningen			
Projekt nr:	85110 V:hallen omläggning av tak			
Anslagsansvarig:	Fritidschefen			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	50 000	-	-	50 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	50 000	-	-	50 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	-	

Investeringar 2017

-

Investeringar 2018-2019

Underhåll och översyn av Vikingahallens tak behöver göras. Inget har gjorts åt taket sedan slutet på 1980-talet. Mindre läckage har upptäckts vid nocken som lappats provisoriskt. För 2018 äskas 50 000 euro för ändamålet.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

85111 Vikingahallen asfaltering

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Fritidsförvaltningen			
Projekt nr:	85111 V:hallen asfaltering			
Anslagsansvarig:	Fritidschefen			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	45 000	-	45 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	45 000	-	45 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	45 000	45 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	45 000	45 000	-	

Investeringar 2017

Asfalten har med åren blivit lappad och lagad. Trots det har det bildats stora gropar och bucklor i asfalten som gör det svårt och farligt att skotta snö med traktor. Det blir tvärstopp vid vissa förhöjningar. Dagvattenbrunnarna börjar ligga på fel nivå och stora vattenmängder ansamlas ovanpå asfalten. Detta leder även till isgator när det fryser. Underlaget måste även förnyas. Yta: 2 500 m². 45 000 euro äskas för 2017.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

SAMHÄLLSTJÄNSTERNA

BYGGNADER OCH LOKALER

86139 Lekredskap/staket, Vikingaåsen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86139 Lekredskap/staket, Vikingaåsen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	-	-	-	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	-	-	-	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	12 000	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	12 000	-	-	

Investeringar 2017

Förvaltningen äskar om 12 000 euro för utökning av lekredskap 2017 gällande barnens aktiviteter på gården under rasterna. Skolförvaltningen har specificerat att det är en gungställning, räcken och gunghäst till beräknade beloppet om 8 000 euro som behövs.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunfullmäktige beslöt genom § 98/15.12.2015 att skolförvaltningen skulle inkomma med en motivering kring vilka lekredskap vid Vikingaåsens skola som behövs och varför innan budgetbehandlingen 2017. I och med att kostnaden för gungställning, räcken och gunghäst om 8 000 euro understiger investeringsgränsen om 10 000 euro föreslås anslaget i stället flyttas över till tekniska förvaltningens driftsram som ett tillfälligt anslag 2017. Resterande del om 4 000 euro av tidigare äskande stryks då behovet ej finns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86140 Lekredskap/staket, Södersunda

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86140 Lekredskap, Södersunda			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	12 000	-	12 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	12 000	-	12 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	12 000	12 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	12 000	12 000	-	

Investeringar 2017

Förvaltningen äskar om 12 000 euro 2017 för att förse Södersunda skola med gårdsbelysning öster om skolan samt regnskydd och övriga åtgärder samt redskap på skolgården.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunfullmäktige beslöt genom § 98/15.12.2015 att skolförvaltningen skulle inkomma med en motivering kring vilka lekredskap vid Södersunda skola som behövs och varför innan budgetbehandlingen 2017. En liknande motivering har nu inkommit, varvid förslaget är att anslaget om 12 000 euro beviljas enligt förvaltningens äskanden.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86141 Trollsländan, redskap

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86141 Trollsländan, redskap			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	39 000	-	39 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	39 000	-	39 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	39 000	39 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	39 000	39 000	-	

Investeringar 2017

Daghemmet Trollsländan föreslås erhålla ett nytt normenligt staket 140 m (15 000 euro), ny belysning i lekrummen (20 000 euro), nya gungor samt utebelysning (2 000 euro) och mindre köksmaskiner (2 000 euro). Till ändamålet äskas 39 000 euro 2017.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86142 Österkulla, redskap

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86142 Österkulla, redskap			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	15 000	-	15 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	15 000	-	15 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	15 000	15 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	15 000	15 000	-	

Investeringar 2017

Österkulla daghem föreslås erhålla ny diskmaskin (7 500 euro) och en klätterställning för de mindre barnen (7 500 euro). Till ändamålet äskas 15 000 euro 2017.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86143 Diamanten, redskap

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86143 Diamanten, redskap			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	20 000	-	20 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	20 000	-	20 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	20 000	20 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	20 000	20 000	-	

Investeringar 2017

Diamanten (Sviby f.d. skola) föreslås för målning av fasaden (18 000 euro) samt en spindelgunga (2 000 euro). Till ändamålet äskas 20 000 euro 2017.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86144 Gottby daghem, avfallshus och redskap

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86144 Gottby daghem, avfallshus,redskap			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	10 000	-	10 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	10 000	-	10 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	10 000	10 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	10 000	10 000	-	

Investeringar 2017

Gottby daghem förses med en mindre byggnad för avfallshanteringen (sopkärl). Till ändamålet äskas 10 000 euro 2017.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86145 Flyttbar modul, Överby daghem

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86145 Flyttbar modul, Överby daghem			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m Används	Budget 0	Används efter Används
Utgifter	500 000	-	500 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	500 000	-	500 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	500 000	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	500 000	

Investeringar 2017

Kommunen anskaffar en flyttbar modul med placering vid Överby daghem. Till ändamålet har beslutats ett anslag om 500 000 euro.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

-

Kommunstyrelsens förslag

-

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige har beslutat genom § 78/15.11.2016 om ett nytt investeringsanslag om 500 000 euro för en flyttbar modul med placering vid Överby daghem.

KOMMUNALVÄGAR**86209 Sandbacksvägen**

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86209 Sandbacksvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	39 024	19 024	20 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	39 024	19 024	20 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	20 000	20 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	20 000	20 000	-	

Investeringar 2017

Vägförrättning enligt fastställd vägplan gällande Sandbacksvägen planeras till 2017. Till ändamålet äskas 20 000 euro 2017.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86214 Lövdalsvägen/Fallgårdsvägen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86214 Lövdalsvägen/Fallgårdsvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	100 000	-	100 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	100 000	-	100 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	100 000	100 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	100 000	100 000	-	

Investeringar 2017

Äskas, i enlighet med fastställd turordningsplan för grundförbättring av kommunala vägar, om 100 000 euro för ombeläggning av Lövdalsvägen och Fallgårdsvägen. En vägsträcka om 530 meter respektive 240 meter föreslås för stabiliseringsfräsning 2017. Vägarna är anlagda 1992 och nedgångna av tung trafik från industriområdet i närheten.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86214 Svedjevägen/Tegelbruksvägen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86215 Svedjevägen/Tegelbruksvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	40 000	-	40 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	40 000	-	40 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	40 000	40 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	40 000	40 000	-	

Investeringar 2017

Äskas, i enlighet med fastställd turordningsplan för grundförbättring av kommunala vägar, om 40 000 euro för stabiliseringsfräsning 2017 av Svedjevägen/Tegelbruksvägen i Ingby.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86216 Vesterkalmarevågen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86216 Vesterkalmarevågen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	185 000	-	185 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	185 000	-	185 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	185 000	185 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	185 000	185 000	-	

Investeringar 2017

Vesterkalmarevågen föreslås åtgärdas 2017. Vägen är i turordningsplanen beaktad 2020 men är redan mycket nedgången och kräver utökad underhåll. Till ändamålet äskas 185 000 euro.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86217 Torpvägen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86217 Torpvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	167 000	-	-	167 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	167 000	-	-	167 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	-	

Investeringar 2017

-

Investeringar 2018-2019

Torpvägen föreslås för stabiliseringsfräsning 2018 för 167 000 euro. Den är också beräknad till 2020 men är så pass nedgången att den kan åtgärdas tidigare.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86218 Mickelsvägen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86218 Mickelsvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	35 000	-	-	35 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	35 000	-	-	35 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	-	

Investeringar 2017

-

Investeringar 2018-2019

Mickelsvägen föreslås för stabiliseringsfräsning 2018 för 35 000 euro. Den är också beräknad till 2020 men är så pass nedgången att den kan åtgärdas tidigare.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86219 Möskatan

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86219 Möskatan			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	283 000	-	-	283 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	283 000	-	-	283 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	-	

Investeringar 2017

-

Investeringar 2018-2019

Möskatsvägen från Sandbackavägen och ner på udden föreslås för stabiliseringsfräsning 2019 för 283 000 euro. Den är beräknad till 2021.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86220 Ulfsvägen

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86220 Ulfsvägen			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	-	-	-	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	-	-	-	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	-	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	-	-	

Investeringar 2018-2019

Det har 2016 inkommit en anhållan om att Ulfsvägen ska grundförbättras och beläggas. Vägen är 588 meter lång och 5,0 meter bred. Frågan har diskuterats och behandlats flera gånger tidigare. Det som talar för en grundförbättring och beläggning är att vägen har tung trafik och det som talar emot en beläggning är att vissa intressenter i området inte förespråkar en beläggning samt att beläggningen främst skulle medföra nytta för endast en näringsidkare. Vid en grundförbättring och beläggning måste en vägplan tas fram. Projektet beräknas kunna färdigställas 2019 med en efterföljande vägförriktning 2020. För ändamålet äskas om 71 000 euro.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar enhälligt föreslå att investeringen vad gäller Ulfsvägen stryks och att projektet inte ska verkställas i detta skede.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

GATOR (BYGGNADSPLANEVÄGAR)**86316 Norra Bergshöjden, anslutningsavgift**

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86316 Norra Bergshöjden anslutn.avg.			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	233 800	104 750	29 450	99 600
Inkomster	-	-	-	-
Netto	233 800	104 750	29 450	99 600
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	29 450	29 450	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	29 450	29 450	-	

I samband med förverkligandet av bostadsområdet på det nya privata detaljplaneområdet i Sviby har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att stå för kostnaderna för anläggande av kommunal teknik högst till det belopp som motsvarar de kommunala anslutningsavgifterna för vatten och avlopp. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsnät.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86320 Kasberget Södra, anslutningsavgift

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86320 Kasberget Södra anslutn.avg.			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	78 080	-	19 520	58 560
Inkomster	-	-	-	-
Netto	78 080	-	19 520	58 560
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	19 520	19 520	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	19 520	19 520	-	

I samband med förverkligandet av bostadsområdet på södra Kasberget har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att delta i kostnaderna för anläggande av kommunal teknik högst till det belopp som motsvarar de kommunala anslutningsavgifterna för vatten och avlopp. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsnät.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

86323 Kasberget Norra, anslutningsavgift

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86323 Kasberget Norra anslutn.avg.			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	109 800	26 840	27 450	55 510
Inkomster	-	-	-	-
Netto	109 800	26 840	27 450	55 510
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	27 450	27 450	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	27 450	27 450	-	

I samband med förverkligandet av bostadsområdet på norra Kasberget har kommunen via markanvändningsavtal förbundit sig att delta i kostnaderna för anläggande av kommunal teknik högst till det belopp som motsvarar de kommunala anslutningsavgifterna för vatten och avlopp. Utbetalningarna sker i den takt de nya tomtägarna ansluter sig till kommunens vatten- och avloppsnät.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

ÖVRIGA VÄGAR OCH LEDER**86404 GC-leder**

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Teknisk förvaltning			
Projekt nr:	86404 GC-leder			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	600 000	150 000	150 000	300 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	600 000	150 000	150 000	300 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	150 000	150 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	150 000	150 000	-	

Investeringar 2017

GC-ledernas utbyggnad, enligt uppgjorda planer för dessa, föreslås med 1 000 meter per år till en kostnad om 150 euro per meter. I priset ingår beläggning och belysning. Landskapsstöd kan erhållas upp till 30 % utgående från tillgången på medel och antal sökande.

Som förslag till utbyggnader 2017 föreslås:

- Solberget, på vallen	230 m	35 000 euro
- Klockargatan	180 m	27 000 euro
- Oceangr. – Målar Gabriels väg	250 m	38 000 euro
	660 m	100 000 euro

För Solberget måste gaturitningar fastställas. För de övriga två måste vägritningar uppgöras och sedan fastställas av Ålands landskapsregering.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

RÄDDNINGSFÖRVALTNINGEN

Lös egendom

87204 Släckningsbil, Gottby FBK

Ansvarsorgan:	Gemensamma räddningsnämnden			
Projektgrupp:	Räddningsförvaltningen			
Projekt nr:	87204 Släckningsbil, Gottby FBK			
Anslagsansvarig:	Räddningschefen			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	162 500	-	162 500	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	162 500	-	162 500	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	162 500	162 500	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	162 500	162 500	-	

Investeringar 2017

Enligt fastställd fordonsplan är Jomala i tur att byta ut släckningsbil för Gottby FBK 2017. Stödandel 35 % enligt bosättningsstrukturgrupp 6 och 75 § räddningslagen (ÅFS 2006:106).

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

87205 Inventarier brand

Ansvarsorgan:	Gemensamma räddningsnämnden			
Projektgrupp:	Räddningsförvaltningen			
Projekt nr:	87205 Inventarier brand			
Anslagsansvarig:	Räddningschefen			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	103 650	73 650	30 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	103 650	73 650	30 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	30 000	30 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	30 000	30 000	-	

Investeringar 2017

Komplettering av personlig skyddsutrustning, skyddsutrustning för materielhantering samt maskiner för omhändertagande av kontaminerad utrustning.

Anskaffningen har varit uppdelad på en treårsperiod med en total kostnad om 103 650 euro.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

AFFÄRSVERKSAMHETEN

89101 Vatten- och avloppsverk serviceledningar

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Affärsverksamheten			
Projekt nr:	89101 Vatten- och avloppsverk serviceledningar			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	108 000	27 000	27 000	54 000
Inkomster	-	-	-	-
Netto	108 000	27 000	27 000	54 000
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	27 000	27 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	27 000	27 000	-	

För serviceledningar upptas ett årligt anslag om 27 000 euro. Anslutningsavgiften bokförs som långfristig skuld eftersom anslutningsavgifterna är återbetalningsbara.

Kommundirektörens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att förvaltningens förslag godkänns.

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med kommundirektörens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

89221 Projektering av avloppsstam

Ansvarsorgan:	Kommunstyrelsen			
Projektgrupp:	Affärsverksamheten			
Projekt nr:	89221 Projektering av avloppsstam			
Anslagsansvarig:	Teknisk chef			
Anslag				
	Kostnads- kalkyl	Används t o m 31.12.2016	Budget 2017	Används efter 31.12.2017
Utgifter	40 000	-	40 000	-
Inkomster	-	-	-	-
Netto	40 000	-	40 000	-
	Enhetens förslag	Styrelsens förslag	Fullmäktiges beslut	
Utgifter	-	40 000	-	
Inkomster	-	-	-	
Netto	-	40 000	-	

Investeringar 2017

Jomala kommun inleder projektet "Ny avloppsstamledning till Lotsbroverket" för projektering av en ny pumpstation och en cirka 6,7 km lång tryckledning. För ändamålet anslås 40 000 euro. Norra Ålands Avloppsvatten Ab ska involveras och ska då delta i förhållande till sitt nyttjande av ledningen.

Investeringar 2018-2019

-

Kommundirektörens förslag

-

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen beslutar föreslå för fullmäktige att Jomala kommun inleder projektet "Ny avloppsstamledning till Lotsbroverket" och att medel beviljas om 40 000 euro för projektering. Norra Ålands Avloppsvatten Ab ska involveras och ska då delta i förhållande till sitt nyttjande av ledningen.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

DETALJMOTIVERINGAR

FINANSIERINGSDELEN

Kommunens finansieringsdel presenteras i form av en extern resultaträkning, en finansieringsanalys och en balansräkning. Finansieringsanalysen utvisar finansieringsförändringarna och det kalkylerade penningflödet under budgetåret och hur kommunens finansiering ordnas utgående från det förväntade resultatet i resultaträkningen. Resultaträkningen och finansieringsanalysen bildar således en ekonomisk helhetsbild av kommunens ekonomiska situation.

Balansräkningen visar på hur budgeten påverkar kommunens tillgångar och skulder. Vidare beräknas förändringen i eget kapital och soliditetsprocenten.

Resultaträkningen bildas av poster från budgetens driftsdel och finansieringsdel dock så att budgetupplåningen liksom investeringsdelen avslutas mot balansräkningen. Finansieringskalkylen bildas av såväl drifts-, investerings- som finansieringsdelen.

RESULTATRÄKNINGEN

Resultaträkningens poster är följande:

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter och kostnader omfattar intäkter och kostnader från den löpande driftsverksamheten, såsom försäljningsinkomster, avgifter, löner, kundtjänster etc.

VERKSAMHETS BIDRAGET

Verksamhetsbidraget är alltid negativt och visar på skillnaden mellan verksamhetsintäkter och -kostnader. Bidraget anger hur mycket den kommunala driftsverksamheten kostar netto och vad som således ska finansieras med skatteinkomster, landskapsandelar och övriga finansiella inkomster.

Skatteinkomster

För de förväntade skatteinkomsterna redogörs även ovan under den allmänna motiveringen. De beräknade skatteintäkterna framgår av en bilagd kalkyl nedan.

Förvärvsinkomstskatten

Den beskattningsbara förvärvsinkomsten har prognostiserats utifrån uppgifter som erlagts från ÅSUB tillsammans med ett kalkyleringsverktyg från Finlands kommunförbund. Kommunen kan förvänta sig en fortsatt inflyttning men den förväntade påverkan av konkurrenskraftsavtalet medför minskat inflöde av förvärvsinkomstskatter.

Budgeten bygger på en uttaxering om 16,50 procent. Förvärvsinkomstskatten beräknas inbringa 15 130 664 euro 2017.

Fastighetsskatten

Fastighetsskatteprocentsatserna föreslås bli oförändrade 2017 enligt följande:

Fastighetsskatteprocenter	
Allmän fastighetsskatteprocentsats	0,50
För stadigvarande bostäder	0,00
För fritidshus	0,90

Fastighetsskatten beräknas inbringa 416 280 euro 2017.

Samfundsskatt

Samfundsskatten eller den s.k. bolagsskatten utgör den näst största enskilda skatte källan för kommunerna. Osäkerhetsfaktorerna för bedömningen av utvecklingen av dessa inkomster är stora. Det är svårt att förutspå hur företagen kommer att agera och därmed hur utvecklingen av skatterna kommer att påverkas. I samband med konkurrenskraftsavtalet uppskattas företagets beskattningsbara inkomst höjas och därmed även kommunernas samfundsskatteintäkter.

Jomala kommun budgeterar 1 491 506 euro i samfundsskatt 2017.

Övriga skatteinkomster

Beloppet består av kommunens andel av på Åland influten källskatt.

Kommunerna på Åland erhåller 40 procent av avkastningen på den källskatt som influtit på Åland enligt lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst (FFS 627/1978). Fördelningen mellan kommunerna sker sedan i förhållande till invånarantalet föregående år. Kommunen budgeterar 80 000 euro i övriga skatteinkomster 2017.

Landskapsandelarna

För 2017 var avsikten från landskapsregeringen att minska landskapsandelssumman med 1 500 000 euro, vilket skulle betyda cirka 218 000 euro mindre för Jomala kommun. I och med konkurrenskraftsavtalets påverkan på den kommunala ekonomin har landskapsregeringen nu gått in för att inte genomföra en nedskärning av landskapsandelar. Landskapsregeringen har dock även meddelat att ingen kompensation genom landskapsandelar görs, så som i Finland, p.g.a. konkurrenskraftsavtalet. De beräknade landskapsandelarna framgår av en bilagd kalkyl nedan.

Uppgifterna för de landskapsandelar som utgör grunden för 2017 års budget bygger på preliminära siffror från Ålands Landskapsregering. Kommunen budgeterar 4 384 032 euro i landskapsandelar 2017.

Skatte kalkyl

	KALKYL 2015 Slutlig Redovisning 2015			KALKYL 2016 Belopp Budget 2016			KALKYL 2017 Belopp Budget 2017			KALKYL 2018-2019 Belopp VEP 2018-2019		
	Skattesats	förändring		Skattesats	förändring		Skattesats	förändring		Skattesats		
FÖRVÄRVSINKOMST- SKATT	17,00 %			17,00 %			16,50 %			16,50 %		
	Netto:	12,07 %	15 014 739	Netto:	-0,95 %	14 871 725	Netto:	1,74 %	15 130 664	Netto:	2018	2019
											15 273 793	16 012 573
											0,95 %	4,84 %
SAMFUNDSSKATT		177,42 %	1 227 203		-32,03 %	834 147		78,81 %	1 491 506		2018	2019
											1 532 275	1 614 506
											2,73 %	5,37 %
FASTIGHETSSKATT	Skattesats:			Skattesats:			Skattesats:			Skattesats:	2018	2019
Stadigvarande boende	0,00 %			0,00 %			0,00 %			0,00 %		
Fritidsbostäder	0,90 %			0,90 %			0,90 %			0,90 %		
Allmän fastighetsskatt	0,50 %			0,50 %			0,50 %			0,50 %		
TOTALT BELOPP		19,21 %	417 046		0,56 %	419 372		-0,74 %	416 280		416 280	416 280
											0,00 %	0,00 %
ÖVR. SKATTEINKOMSTER												
Källskatt Åland /influtna medel kalenderårsvis		20,09 %	122 851		-34,88 %	80 000		0,00 %	80 000		80 000	80 000
											0,00 %	0,00 %
TOTALT			16 781 839	TOTALT		16 205 244	TOTALT		17 118 450	TOTALT	17 302 348	18 123 359

Landskapsandelskalkyl

	ÅR 2016		ÅR 2017		ÅR 2018		ÅR 2019	
	BUDGET EURO	Förändr.	BUDGET EURO	Förändr.	VEP EURO	Förändr.	VEP EURO	Förändr.
Landskapsandelar för socialväsendet	2 542 766	6,44 %	2 768 876	8,89 %	2 824 253	2,00 %	2 880 738	2,00 %
Landskapsandelar för utbildning	1 958 408	15,68 %	2 012 572	2,77 %	2 052 823	2,00 %	2 093 880	2,00 %
Landskapsandelar för fritidsverksamhet	119 107	6,91 %	122 289	2,67 %	124 735	2,00 %	127 229	2,00 %
Landskapsandelar för bibliotek	97 630	6,92 %	100 246	2,68 %	102 251	2,00 %	104 296	2,00 %
Övriga landskapsandelar	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Inkomstjustering LR	-603 790	-1,72 %	-619 950	2,68 %	-632 349	2,00 %	-644 996	2,00 %
Kapitalkattekompensation	131 310	14,81 %	0	-100,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Kompensation utökat förvärvsinkomstavdrag	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
Kompensation för åländska avdrag	118 913	2,56 %	0	-100,00 %	0	0,00 %	0	0,00 %
TOTALA LANDSKAPSANDELAR	4 364 344	11,89 %	4 384 032	0,45 %	4 471 713	2,00 %	4 561 147	2,00 %

Ränteintäkterna

Beloppet består av inkomsträntor från depositioner, från skatteredovisningen, förseningsräntor på kommunens utestående fordringar samt vissa andra inkomsträntor som uppstår i samband med debitering av t.ex. vägbyggnadsersättningar och avloppsanslutningar.

Räntekostnaderna

Ränteutgifterna på budgetlån framgår ur resultaträkningen. Ränteutgifterna beräknas att utebli 2017 då kommunen planerar att hålla sig skuldfri. Till övriga finansiella poster beräknas låneomkostnader, provisioner samt räntor för kortfristiga krediter som uppstår under året.

ÅRSBIDRAGET

Driftshushållningens överskott eller det s.k. årsbidraget är ett kommunalekonomiskt relationstal som beskriver kommunens egen finansieringsförmåga för reinvesteringar. Årsbidraget utgör det mest centrala ekonomiska jämförelsetalet för kommuner och anger hur mycket som återstår för amorteringar och avskrivningar.

Målsättningen för årsbidragets storlek är beroende på den enskilda kommunens finansieringsläge och investeringsbehov. Med beaktande av Jomala kommuns invånarökning borde årsbidraget vara betydligt starkare än vad som är fallet. Detta eftersom nivån måste vara relativt hög för att både klara av avskrivningarna samt kommande investeringar.

De planmässiga avskrivningarna

Utgör kostnaden för aktivering av kommunens anläggningstillgångar. Avskrivningarna återspeglar alltså den årliga förslitningen av kommunens tillgångar. Avskrivningarna följer en av kommunfullmäktige uppgjord plan. Avskrivningarna har upptagits i budgeten utgående från en uppskattning. Den exakta totala avskrivningen i budgeten är enbart en kalkyl då det är svårt att uppskatta den exakta tidpunkten för när olika projekt färdigställs och när de tas i bruk.

RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT

Anger resultatet före förändringar i avskrivningsdifferens, förändringar i reserveringar eller förändringar i fonder.

ÖVERSKOTT ELLER UNDERSKOTT

Över- eller underskottet visar den uppskattade förändringen i kommunens eget kapital. Ett underskott minskar på kommunens eget kapital medan ett överskott ökar det egna kapitalet.

RESULTATRÄKNING JOMALA KOMMUN (i tusen)	Bokslut	Budget	Budget	Ekonomiplan	
	2015	2016	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	3 069	3 082	3 197		
Verksamhetens kostnader	-21 514	-23 012	-23 962		
Verksamhetsbidrag	-18 445	-19 930	-20 765	-21 140	-21 998
Skatteinkomster	16 782	16 205	17 118	17 302	18 123
Landskapsandelar (drift)	4 279	4 364	4 384	4 472	4 561
Finansiella intäkter	30	16	16	16	16
Övriga fin.intäkter	4	2	2	2	2
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Övr.fin.kostnader	0	0	0	0	0
Årsbidrag	2 651	657	756	653	704
Avskr. anl.tillg och övr.utg	-914	-1 143	-1 187	-1 236	-1 290
Nedskrivning	0	0	0	0	0
Extr.ord.int och kostn.					
Räkensk.per. resultat	1 736	-486	-431	-583	-585
Ökn(-) el. minskn(+) av avsk diff					
Ökn(-) el minskn(+)av reserv	-1 500				
Ökn(-)el minskn(+)av fonder					
Räk.per.överskott(underskott)	236	-486	-431	-583	-585

FINANSIERINGSANALYS					
(i tusen)	Bokslut	Budget	Budget	Ekonomiplan	
	2015	2016	2017	2018	2019
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL					
Årsbidrag	2 651	657	756	653	704
Extraordinära poster					
Korrektivposter, försäljningsvinst	-	-	-	-	-
Korrektivposter, avsättning	- 30	-	-	-	-
INVESTERINGAR					
Inv. i anlägg. tillgångar	- 918	- 1 018	- 1 576	- 605	- 644
Finandelar för invest. utgifter	-	-	-	-	-
Försint. av anlägg. tillgångar	30	-	-	-	-
NETTOKASSAFLÖDET FÖR DEN EGENLIGA	1 733	- 361	- 820	47	61
VERKSAMHETEN OCH INVESTERINGARNA					
FINANSIERINGENS KASSAFLÖDE					
UTLÅNING					
Ökning av utlåning					
Minskning av utlåning					
FÖRÄNDRING AV LÅNEBESTÅNDET					
Ökning av långfristiga lån	-	-	-	-	-
Minskning av långfristiga lån	-	-	-	-	-
Ökning/minskning av kortfr. lån	-	-	-	-	-
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL					
	-	-	-	-	-
ÖVRIGA FÖR I LIKVIDITETEN					
Förvaltade medel och kapital	-	-	-	-	-
Förändring av omsättningstillg.	-				
Förändring fordringar	320	-	-	-	-
För. av räntefria skulder	111	150	150	150	150
FINANSIERINGENS NETTOKASSAFLÖDE	432	150	150	150	150
EG. VERKSAMHETEN + FINANSIERINGEN	2 164	- 211	- 670	197	211
FÖRÄNDRING AV KASSAMEDEL	2 164	- 211	- 670	197	211
NETTO:	-	-	-	-	-
	Bokslut	Budget	Budget	Ekonomiplan	
	2015	2016	2017	2018	2019
Lån vid årets början	0	0	0	0	0
Nettoförändringar	0	0	0	0	0
Lån vid årets slut	0	0	0	0	0
Årlig räntekostnad	0	0	0	0	0
Lån/invånare (euro/inv.)	0	0	0	0	0
Verksamhetsbidrag/invånare	3 971	4 218	4 319	4 314	4 408
Beräknat inv antal	4 645	4 725	4 808	4 900	4 990

BALANSRÄKNINGEN

Balansräkningen nedan beskriver de förändringar som beräknas ske med anledning av årets budget. Ur balansräkningen framgår den förväntade förändringen av kommunens tillgångar, skulder och eget kapital.

ÖVERSIKTLIG BALANSRÄKNING BUDGET 2017			
i tusen			
AKTIVA		PASSIVA	
ANLÄGGN. TILLGÅNGAR	389	EGET KAPITAL	-431
O. ÖVR. LÅNGFR. FORDRINGAR			
VÄRDERINGSPOSTER		RESERVERINGAR	
FÖRVALTADE MEDEL		VÄRDERINGSPOSTER	
OMSÄTTNINGS- OCH FINANSIERINGSTILLGÅNGAR	-670	FÖRVALTAT KAPITAL	
		FRÄMMANDE KAPITAL	150
	<hr/>		<hr/>
	-281		-281

Förändring av nyckeltal:

Budgetupplåning:

Budgetförslaget bygger på att kommunen inte upptar nya lån under 2017-2019.

Soliditet: 74 procent i budget 2017.

(77 procent bokslut 2015, 78 % budget 2016)

Soliditeten mäter kommunens förmåga att på sikt kunna stå för sina förpliktelser. Beräknas eget kapital i förhållande till balansomslutningen och ju högre procenttal desto bättre.

Skuldsättningsgrad: 19 procent i budget 2017.

(19 procent bokslut 2015, 19 % budget 2016)

Nyckeltalet anger hur stor del av kommunens driftsinkomster som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet. Ju lägre nyckeltalet för skuldsättningen desto bättre möjlighet har kommunen att klara av skuldåterbetalningen med inkomstfinansieringen.